

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannym i wydaniu wieczornym. — w niedziele i święta tylko wydanie poranne. — natomiast w dni poświęcane tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmiński, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 108

Poznań, poniedziałek dnia 7 marca 1932

Rok XXVII

Ciężki obowiązek

Nasz korespondent warszawski takie kreśli uwagi o warunkach pracy opozycji w Senacie:

Obrady senackie nad budżetem zakończone. Tydzień bardzo wyczerpanej pracy i nużących posiedzeń minął.

Jeżeli dzisiaj w Sejmie praca poselska jest ciężkim obowiązkiem, to tem cięższym obowiązkiem, który spełnić trzeba, jest praca w Senacie. Z mocy ustawy zakres działania tej instytucji jest uszczuplony nadmiernie. Prawda, że Wojciech Trampeżyński, kiedy przewodniczył Senatowi, starał się ramy jego kompetencji rozszerzyć *via facti*. Wprowadził interpelacje, które się ostały. I rezolucje, których wypełniania przestrzegał. A przedewszystkiem postawił odpowiednio autorytet instytucji. Na pamiętnych swych czwartkach starał się stworzyć środowisko intelektualne i dyskusyjne. Do tego kresu każdy, komu zależy na koncepcji dwuzbiowości, będzie musiał zawsze wracać.

Tego poziomu nie umiał utrzymać już następny marszałek J. Szymański, a obrady tego Senatu stawały się wręcz klasyczne, i jakkolwiek niewątpliwie p. Szymański mógł żywić jak najlepsze intencje. Senat, przepołowiony na zwolenników i przeciwników „sanacji”, nieraz stawał się terenem ostrych zmagania poglądów.

Teraz położenie się o wiele pogorszyło. Marszałek Raczkiewicz wprowadził dba o utrzymanie pewnych form. Za to przynajmniej przewaga czwartej brygady — przy kilkunastu członkach Klubu Narodowego i przerzedzonej znacznie lewicy — zgóry skazuje już wszelką inicjatywę samodzielną na nieudanie. Pozostaje więc ciężki obowiązek wytrwania na posterunku, wyzyskiwania go jako trybuny, z której się przemawia do społeczeństwa i spełnia, o ile na to pozwalają warunki, kontrolę nad życiem gospodarczym i finansowym rządu. Trzeba spełnić ten obowiązek, ażeby nie tylko utrzymać instytucję, ale i nadać jej szersze prawa, a przedewszystkiem prawo inicjatywy ustawodawczej.

Warunki pracy opozycji w Senacie, jak wspomnieliśmy, są bardzo trudne. Każda inicjatywa samodzielna natrafia na mur uprzedzeń ze strony większości, która jest bardzo beceremonjalna. Pierwsiastku rycerskości, któryby nakazywał zastosować wobec mniejszości tolerancję, daremnie szukać.

Klasyczne było zachowanie się przysiężającego wówczas wicemarszałka Leszczyńskiego, konserwatysty, podczas przemówienia sen. Jabłonowskiego: nie starał się wcale poskramiać senatorów z B. B., którzy przeszkadzali mówcy, lecz naodwrot zwrócił mu niesłusznie uwagę, by trzymał się tematu, i jakkolwiek sen. Jabłonowski mówił o kulcie osób, co minister oświaty wysuwa jako jedno z czołowych zadań wychowania państwowego. Albo sen. Nowak, dawny „wyzwoleniec” i lewicowiec, dzisiaj stuprocentowy „sanator”, wystąpił przeciwko prowadzeniu dyskusji w senackiej komisji oświaty i kultury nad u-

Pracownicy umysłowi

w obronie swoich praw

Warszawa, 7. 3. (Tel. wł.) — Wczoraj odbyło się nadzwyczajne posiedzenie zarządów głównych centralnych organizacji pracowników umysłowych oraz polskiej konferencji pracowników umysłowych.

Uczestniczyło 150 delegatów, reprezentujących przeszło 50 centralnych organizacji. Przybyli przedstawiciele wszystkich głównych środowisk.

Zebrań było niezwykle burzliwe. Wiele gorąco oklaskiwanych mówców stawiało bardzo ostre zarzuty działaczom „sanacyjnym”, t. zw. grup pracowniczych, którzy zawiedli całkowicie zaufanie wyborców.

W rezultacie uchwalono rezolucję przeciwko przedłożeniom rządowym. Ponadto ostro wystąpiono przeciw zniesieniu odrębności funduszu pracowników umysłowych, wyrażając obawę, czy z tych funduszy nie będą zaspokajane potrzeby innych dziedzin ubezpieczeń społecznych.

Postanowiono wreszcie, w związku z walką o świadczenia, wejść w porozumienie z zawodowymi organizacjami robotniczymi i na zakończenie urządzono doroczną składkę na rzecz strajkujących w Zagłębiu Dąbrowskim i Krakowskim. (w)

Kampanja przedwyborcza w Niemczech

Liczne wiece na terenie całej Rzeszy — Krwawe starcia w Berlinie

Berlin, 7. 3. (PAT). Akcja wyborcza osiągnęła w niedzielę maksimum napięcia. We wszystkich większych miastach Rzeszy odbyły się wiece, na których przemawiali wybitni przywódcy partyni.

Na zgromadzeniu w Międzyrzeczu przemawiał kandydat niem. nar. Düsterberg oświadczając, że po pierwszym głosowaniu niewątpliwie dojdzie do porozumienia w sprawie wspólnej kandydatury opozycji nar. W Wejmarze przemawiał Hitler, który polemizował z listem min. Grönera.

Największe manifestacje wyborcze zorganizowane były w Berlinie przez republikański „Żelazny front”, pod hasłem: „Głosujmy przeciw Hitlerowi a za Hindenburgiem”. Wiec ten, na

który przybyło według obliczeń prasy z górą 200.000 osób, odbył się w Lustgarten przed b. pałacem cesarskim. W czasie przemówień krążyły 4 samoloty z napisem: Hindenburg. Przemawiali m. in. przywódca partii soc. dem. dr. Wals. Manifestacja miała przebieg spokojny. Po rozwiązaniu jednak wiecu doszło do starć między zwolennikami Hindenburga a komunistami.

Berlin, 7. 3. (PAT). Roznamiętnienie partyjne w walce wyborczej doprowadziło dziś do krwawych rozpraw między komunistami a hitlerowcami. W różnych dzielnicach miasta dochodziło do bójek połączonych ze strzelaniem. Szereg osób jest zranionych, w tem 4 ciężko, 1 hitlerowiec zabity.

Ważne narady w Genewie?

Konferencje francusko - włoskie — Pertraktacje Sowieców z Rumunją i Finlandją — Pośrednictwo Polski?

Londyn, 7. 3. (Tel. wł.). Dzienniki londyńskie donoszą, że w Genewie toczą się za kulisami ważne konferencje.

„Daily Herald” stwierdza, że Francja i Włochy naradzają się nad wyrównaniem rozbieżności zdań w sprawie Tripolisu oraz nad uregulowaniem zagadnienia w Tunisie. Francusko-włoskie zbliżenie jest jedną z możliwości, która wkrótce może stać się faktem dokonanym.

Rosja pertraktuje ze swymi zachod-

niemi sąsiadami p. in. z Rumunją i Finlandją nad paktem o nieagresji. Polską zdąży do odegrania roli pośrednika.

Wybitnie germanofilski korespondent cytowanego dziennika dodaje od siebie komentarz, że niewiadomo czy te wysiłki Francji i Polski mają wyłącznie intencje pokojowe na celu, czy nie są raczej inspirowane chęcią uzyskania wolnych rąk w stosunku do Niemiec.

Likwidacja powstania w Finlandji

Helsinki, 7. 3. (Tel. wł.). W niedzielę wieczorem aresztowani zostali przywódcy Lappowców Wallenius, Kosola, Koivito, Sario, Somersalo i Susitaival. Przewieziono ich w samochodzie do stolicy oddając w ręce policji. Cenzura została zniesiona, jak również ograniczenia w służbie telefonicz-

nej i telegraficznej. W dniu dzisiejszym ma zostać zniesiony stan oblężenia.

Sprawę aresztowanych przywódców przekaże się zwykłemu sądowi, przy czym odpowiadać oni będą za zdradę stanu. Również i inni przywódcy powstania mają być aresztowani.

stawami szkolnymi, gdyż już w Sejmie... mówiono o nich dostatecznie. Albo sztandarowy konserwatysta sen. Rostworowski występuje przeciwko wnioskowi sen. Sołtyka o zasięgnięcie opinii episkopatu i senatów akademickich!

A jakże nazwać demonstrację członków Senatu z B. B., z których niejeden w rozmowach prywatnych potępiał surowo Brześć, przeciwko sen. Korfante-
mu? Gdy wszedł na trybunę, B. B. wyszedł z sali, wyszli i członkowie rządu: można to jeszcze tłumaczyć demonstra-

cją polityczną, lecz dlaczegoż mieli wychodzić również i urzędnicy ministerjalni? A potem z poza węgla i z palarni wstuchiwać się w przemówienie Korfantego? Czy to poważne?...
Możnaby powiedzieć, że to są drobiazgi. Wszelako w ramach kompetencji Senatu i na płaszczyźnie jego pracy są to objawy wysoce wymowne, ilustrujące stosunek władz senackich i większości do opozycji.

Klub Narodowy, zgodnie z zapowiedzią przy początku prac budżetowych,

żadnych poprawek nie zgłaszał, ograniczył się jedynie do krytyki i oświetlenia polskiej rzeczywistości. Sen. Głabiński wymownie i rzeczowo oświetlił powagę naszej sytuacji politycznej i gospodarczej, sen. Jabłonowski — niebezpieczeństwa, zagrażające naszej kulturze i wychowaniu narodowemu, sen. Seyda — ponurą rzeczywistość dziedzin moralnej i prawnej, sen. Koziński zobrazował położenie międzynarodowe, a sen. Meissner ilustrował praktycznie „dobrodziejstwa” socjalne, jakimi społeczeństwo jest obdarzone. Wszystkie te przemówienia odznaczały się rzeczowością argumentacji i mocnym tonem opozycyjnym. H. W.

Kandydaci na prezydenta Stanów Zjednoczonych

Stronnictwo republikańskie bezwzględnie zamianuje ponownie Hoovera na swojego kandydata do prezydentury. W stronnictwie demokratycznym, do niedawna bezwzględnie solidarnym, ukazują się coraz liczniejsze rysy i mnożą się kandydatury.

Wśród nich niewątpliwie najpoważniejszą i mającą najwięcej szans jest kandydatura gubernatora stanu nowojorskiego, Franklina Roosevelta, dalekiego krewnego b. prezydenta. Straciła ona wszakże w niektórych sferach na popularność. Z jednej strony wśród ortodoksyjnych zwolenników politycznej tradycji Wilsona dążących do przystąpienia Stanów Zjednoczonych do Ligi Narodów (Roosevelt niedawno oświadczył, że Liga Narodów nie jest tą, której pragnął Wilson i że wskutek tego przystąpienie Ameryki do niej nie jest na czasie), z drugiej strony naraził się Roosevelt potężnej organizacji politycznej Tammany Hall w Nowym Jorku, usuwając nowojorskiego szeryfa powiatowego Farley'a, który nie mógł, czy nie chciał wytłumaczyć się z nagromadzonych na własnym rachunku bankowym dochodów przeszło 300.000 dolarów w przeciągu ostatnich dwóch lat (Pensja szeryfa wynosi 15.000 dolarów rocznie).

Drugim do pewnego stopnia niespodziewanym kandydatem jest Alfred Smith, czterokrotny gubernator stanu nowojorskiego i były kandydat w 1928 r. (pobity przez Hoovera). — Smith, człowiek o wielkiej prawości osobistej i niezwyklej zdolności administratora, jest niezmiernie popularny wśród ludności irlandzkiej i żydowskiej. Jest on głównym przedstawicielem zwolenników zniesienia prohibicji.

Trzecim kandydatem jest Newton Baker, były minister wojny w gabinecie Wilsona. Zwolennicy jego rekrutują się przeważnie z pośród ortodoksyjnych adherentów politycznej tradycji Wilsona.

Czwartą kandydatką, niedawno wysuniętą, jest speaker izby reprezentantów, poseł ze stanu Texas, John Garner. Wysunął go pierwszy znany wydawca prasowy i miliardier Hearst. Za kandydatką tą opowiedział się również wpływowy, zwłaszcza wśród prohibicjonistów William Mac Adoo, zięć Wilsona i b. minister skarbu w jego gabinecie.

Wreszcie jeszcze wymienić można bardzo energicznego gubernatora stanu Maryland p. Ritchie, bezwzględnie zwolennika natchmiastowego zniesienia prohibicji. Oprócz tego wysuwanych jest jeszcze kilka lokalnych propozycji, nie mających jednak większego znaczenia ani szans. Kandydata partii demokratycznej wybierze w czerwcu w Chicago konwencja narodowa tegoż stronnictwa. (PAT).

W sprawie gospodarki ubezpieczeń społecznych i kas chorych, w sprawie akcji na rzecz bezrobotnych

Przemówienie senatora dr. Meissnera w plenum Senatu

Pan referent podkreśla ujemną cenę budżetu ministerstwa pracy i opieki społecznej w tym sensie, że jest on preliminowany niedostatecznie wysoko. Istotnie. Jeżeli idzie o kredyty na walkę z bezrobociem i o kredyty z całej dziedziny opieki społecznej, to nie są one wysokie. Nie będę mówił o samych cyfrach, gdyż ich wobec ogólnej redukcji budżetu zmienić nie można. W ujęciach obecnych pragnę zająć się administracją instytucjami, które podlegają ministerstwu. Jeżeli idzie o kredyty i rozchody, różniczkuję p. referent dwa działy. Jeżeli chce się jednak ująć działalność ministerstwa w całej rozciągłości, muszą być wzięte pod uwagę trzy wielkie działy, t. j. dział pracy, dział ubezpieczeń społecznych i dział opieki społecznej. Z tym ostatnim łączę kwestję bezrobocia.

Problem i warunki pracy

Do pierwszego punktu. Problem i warunki pracy w państwie są ustalone osobnymi ustawami. Jednak wykonywanie ich powinno być dostosowane do położenia gospodarczego i finansowego w kraju, a specjalnie obecne ciężkie czasy wymagają elastyczniejszego ujęcia kwestji pracy i jej kontroli. P. referent obawia się, że np. zmniejszenie wydatków dla inspektorów pracy może ujemnie wpłynąć na kontrolę jej w poszczególnych działach przemysłu i wytwórczości. Otóż właśnie inspekcja pracy powinna przybrać inną formę jak mówiłem, elastyczniejszą.

Ograniczenie ingerencji inspektorów pracy

W obecnym czasie zawieszają się np. z politycznych względów działalność terytorjalnego czy innego samorządu. Dlategożby w tym kierunku nie miało nastąpić analogiczne ograniczenie ingerencji inspektorów pracy, którzy częstokroć utrudniają porozumienie pomiędzy pracodawcą a pracobiorcą. Przytoczę przykład. Pewien majątek ziemski leżący pod miastem powiatowym robi starania, by uzyskać dla prac rolnych z miasta bezrobotnych i proponuje magistratowi pewne warunki, dotyczące opłat robotnika, magistrat godzi się w zasadzie, lecz inspektor pracy wkracza i niedopuszcza do zawarcia umowy dlatego, że warunki pracy nie odpowiadają taryfom przyjętym. W ten sposób magistrat dalej miał ciężar utrzymania bezrobotnych, a robotnik garnął się do pracy niepotrzebnie dalej próżnował, pomimo że chciał do pracy przystąpić, by więcej zarobić.

Takie sztywne paragrafowe pojmowanie kontroli pracy przez inspektorów nie jest zgodne z obecnym ciężkim położeniem gospodarzem i finansowem, niezgodne z kryzysem, w którym muszę, by go zwalczyć, podać sobie ręce wspólnie społeczeństwo, urzędy i urzędnicy. Byłoby ze wszechmiar pożądanem, gdyby p. Minister Pracy wydał zarządzenie, by obecnie, kiedy we wszystkich gałęziach produkcji i na urzędach następuje masowa redukcja robotnika i urzędnika, ułatwiać nabycie pracy, raczej zachęcać producentów do dania pracy, a nie ich odstręczać różnymi rygorystycznymi przepisami taryfowymi.

Ubezpieczenia społeczne

Drugi dział, t. j. dział ubezpieczeń społecznych, potraktował p. referent bardzo krótko, może z tego względu, że ministerstwo samo finansowo nie wkracza w tę dziedzinę, że ma raczej nadzór nad temi instytucjami społeczno-samorządowymi. Lecz niestety, bo agendy tych ubezpieczeń wkraczają bardzo głęboko i w życie gospodarcze społeczeństwa i w życie jednostek. P. minister jest odpowiedzialny za nie, bo zniósł ich charakter samorządowy i posługuje się w administracji swoimi komisarzami. Pytam się, czy p. minister dostatecznie czuwa nad wykonawczymi organami tych instytucji ubezpieczeniowych.

A jak ważne jest czuwanie p. ministra pracy i op. społ. nad ich gospodarką, wynika choćby z cyfry, podanej przez p. referenta, który wszelkie rezerwy ubezpieczeniowe podaje na 497 milionów złotych. Jest to suma, która powinna być w sprawozdaniu bliżej oświetlona. Powinno się mianowicie wyszczególnić, do którego działu ubezpie-

czeń odnosi się ta suma, a potem jak jest zabezpieczona, czy ta suma dotyczy ubezpieczenia pracowników fizycznych na wypadek inwalidztwa i starości, czy należy ona do działu zakładu ubezpieczenia dla pracowników umysłowych i czy są objęte tą sumą także kasy chorych. Dla uspokojenia społeczeństwa zainteresowanego temi wielkimi rezerwami ubezpieczeniowymi byłoby ważnym wiedzieć, czy są one umieszczone odpowiednio na hipotekach pupilarnie pewnych i czy administracja temi funduszami odpowiada ogólnym przyjętym normom.

Ubezpieczenie pracowników umysłowych

Do tych norm nie można chyba zaliczyć zużywania składek wpłaconych na budowę własnych gmachów administracyjnych. Wybudowanie dla siebie np. olbrzymiego gmachu w Poznaniu przez Zakład Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych za 5 milionów złotych wywołało zupełnie słuszenie w społeczeństwie poznańskim nie dość przychylną ocenę, szczególnie dlatego, że w ten sposób obniżyła się wydajność pomocy dla ubezpieczonych w celu ratowania ich zdrowia. Ograniczono leczenie zapobiegawcze przeciw wczesniej utracie niezdolności do pracy np. w wypadkach gruźlicy, a przecież to jest jednym z głównych celów tego ubezpieczenia. Administracja w tej instytucji została zorganizowana na wyrost. Nie słuszenie. Ta instytucja wskutek ustawowo sprezywanego szerokiego swego zadania ma wprawdzie widoki stałego rozrostu, należy dokonać go stopniowo, a w miarę rozwoju powiększać administrację.

Co do ubezpieczenia fizycznych pracowników na inwalidztwo i starość, to istnieje ono tylko na ziemiach b. dzielnic pruskiej i nie nasuwa zastrzeżeń wobec działalności jego na podstawie już ustalonych wzorów i tradycji. Należy jednak podnieść, że ministerstwo pracy i opieki społecznej powinno przystąpić do zrealizowania tego ubezpieczenia na wszystkich ziemiach polskich, rozszerzyć je na całą Polskę.

Kasy chorych

Te dwa ubezpieczenia, o których właśnie mówiłem, mają zobowiązania, rozciągające się na dłuższy okres czasu, dlatego rezerwy ich ze składek powstałe mogą i powinny być lokowane na dłuższe terminy. Inaczej jednak należy traktować ubezpieczenie na wypadek choroby t. zw. kasy chorych. Ubezpieczenie to różni się pod względem konstrukcji finansowej od wyżej wymienionych: fundusze, które gromadzą się w kasie chorych, muszą być płynne, bo zobowiązania jej pieniężne są krótkoterminowe. Kasa chorych ma obowiązek nie tylko leczyć chorych, lecz dawać im także świadczenia w gotówce w razie niezdolności do pracy. Lecznictwo wymaga gotówkowej zapłaty lekarzom, aptekom, szpitalom i innym instytucjom leczniczym. W tym celu musi dysponować kasa chorych gotówką. Z tego wynika, że nie wolno kasie chorych inwestować pieniędzy ani w nieruchomościach ani w ruchomościach, które pochłaniają większe sumy, a jednak dzieje się inaczej.

Inwestycje i niewypłacalność kas chorych

Przecież p. minister wie, że robi się w kasach przeróżne inwestycje, które często doprowadzają do niewypłacalności kas chorych. Zbudowano wiele domów administracyjnych, które obecnie przy reorganizacji kas na okręgowe kasy chorych stoją bezużytecznie. Urządzano apteki własne, których likwidacja okazała się w krótkim czasie konieczną. Są to pieniądze niepotrzebnie wyrzucone. Przytoczę dla ilustracji przykład kasy chorych w Poznaniu. Poznańska kasa chorych ma długów sięgających do 3 milionów złotych. Wierzycielami jej są lekarze, którzy za lipiec ub. roku nie otrzymali jeszcze dotychczas, to znaczy po 8 miesiącach, swego honorarium. Wierzycielami są apteki, są dalej szpitale. A dlaczego?

Kasa chorych a szpitalnictwo

Kasa chorych nie potrzebnie robiła i robi inwestycje, które nie są konieczne

i które nie są w bezpośrednim związku z poprawą lecznictwa. Choć jest w Poznaniu poza klinikami uniwersyteckimi wielkich ogólnych szpitali aż cztery, zaopatrzone w najnowsze urządzenia, stojących na wysokim poziomie naukowym, które dają gwarancję wszechstronnego, dobrego i szybkiego leczenia, choć jest w nich około 500 łóżek nie zajętych, przystępuje kasa chorych do urządzenia własnego szpitala. Byłoby to zrozumiałe, by kasa chorych miała na celu, przez budowanie własnego szpitala pomniejszenie kosztów leczenia chorych w szpitalach. Lecz względ ten upada. Związek szpitali specjalnie niższy dla kasy chorych ryczałtowa opłatę do 7 zł 50 gr. za chorego, a urzędowo obliczają koszty utrzymania i leczenia chorego na dobę na 9 zł 75 gr. Ponadto szpital miejski zobowiązany jest jako samorządowy w myśl ustawy o kasach chorych leczyć chorych kasowych za połowę ceny. Względ finansowy nie mógł zatem odgrywać tu zasadniczej roli przy urządzeniu własnego szpitala. Muszą w tem być inne względy, w każdym razie nie względy, które prowadzą do istotnej oszczędności i racjonalnego zużycia pieniędzy złożonych przez ubezpieczonych. Nawet ingerencja ministra pracy i op. społ. nie potrafiła wpłynąć na przerwanie poczynań kasy chorych. Pomimo, że delegowana przez p. Ministra komisja nie ukończyła jeszcze swoich badań i nie ogłosiła ich wyniku, ponad jej głowę kasa chorych przeprowadza dalej swój plan pomimo niezapłaconych długów dalej urządza swój szpital. Jako powód koniecznej własnej administracji we własnym szpitalu podał p. komisarz, że chce wogóle zredukować leczenie w szpitalach, chce chorym pobyt w szpitalu uprzykrzyć, a w jaki sposób, można się domyśleć. W każdym razie ten sposób myślenia p. komisarza prowadzi do wyraźnego obniżenia poziomu lecznictwa, nie mówiąc już o niesumiennej szkano-waniu chorych, których uważa się za symulantów. Poza tem koszty administracji w kasach są za wysokie, pensje samych komisarzy przekraczają 3 tysiące złotych miesięcznie.

Z urządzeniem szpitala łączą się i wewnętrzne inwestycje na terenie poznańskim zupełnie niepotrzebne, bo sprawnia się aparaty rentgenowskie, których w Poznaniu jest zupełnie wystarczająca ilość i do prześwietlań i do naświetlań. Niepotrzebnie wyrzuca się pieniądze na urządzenia laboratoryjne, pomimo, że takowe istnieją przy klinikach uniwersyteckich i ogólnych szpitalach.

Czy to można nazwać gospodarką normalną, zgodną z żądaniami i celami kasy chorych i to ma być wzór idealnej gospodarki komisarza rządowego. Trzeba wiedzieć, że to wszystko robi wysłannik ministra, p. komisarz rządowy. Ten stan rzeczy trwa już od 3-4 lat, to znaczy od czasu zawieszenia samorządu kasy chorych. Przypuszczam, że to, co w Poznaniu istnieje, nie jest odosobnionym wypadkiem, że i w innych województwach panują te same stosunki.

Potrzeba nadzoru społeczeństwa

Nie chcę oczywiście twierdzić, że dawniejszy samorząd kasy chorych idealnie pracował. Bez wątpienia były ustępki w gospodarce, lecz społeczeństwo ze specjalnych sprawozdań rok rocznie dowiadywało się o stanie kasy i gospodarki oraz o administracji funduszami publicznymi. Obecnie od trzech lat rządów komisarza nikt niema wglądu w gospodarkę jego, chyba sam p. minister, bo przecież za tego komisarza odpowiada rząd. Czy p. Ministrowi wiadomo, kto upoważnia kasy chorych do robienia długów, kto ma je płacić, pytam się, przed kim zdaje on sprawę ze swojej administracji, kto kontroluje rachunki. Społeczeństwo nie może być pozbawione wiadomości o kontroli finansowej i rzeczowej pp. komisarzy kas chorych.

Kasowa szkoła pielęgniarek

Inną jeszcze chcę poruszyć sprawę, raczej kompetencyjną. P. komisarz wchodzi w kolizję z innym ministerstwem, a mianowicie z departamentem zdrowia ministerstwa spraw wewnętrznych w urządzeniu szkoły pielęgniarek i higienistek. Przecież departament ten ma wyłączne prawo decyzji w tej kwestji. Na zlecenie p. ministra urządza komisarz kasy chorych taką szkołę w ramach kasy chorych nawet dla osób z kasą niczem nie związanych. Dlaczego niema porozumienia z departamentem zdrowia, który w tej kwestji już dał wytyczne np. Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi. Tu powinna wkroczyć komisja usprawnienia administra-

cji przy Radzie Ministrów, by przerwać rozbieżność pracy i dwutorowość tej kwestji.

Reorganizacja kas chorych

P. referent wspomina, że minister pracy i op. społ. pracuje nad reorganizacją kas chorych. Dobrze. I tę samą potrzebę wyczuwa również społeczeństwo i gorąco pragnie tej reorganizacji. Nie będę szczegółowo mówił o samym projekcie, który wejdzie później pod obrady Senatu, lecz pragnąłbym tu już podkreślić, że jest różnica pomiędzy zapatrywaniem p. ministra a społeczeństwem zasadnicza. P. minister pojmuje reorganizację w duchu centralistycznym, a społeczeństwo pragnęłoby decentralizacji kasy chorych i nie tylko pod względem rzeczowym, ale głównie ze względów oszczędnościowych. Należy przy reorganizacji wyjść z malej komórki ubezpieczeniowej na wypadek choroby, by spokość potrzeby przejściowych zachorzeń, komórki, któryby administracyjnie nie kosztowała, komórki w ramach poszczególnych gałęzi przemysłu i warsztatów rolniczych. Oczywiście uważam, że nadbudowa w formie związku tych małych kas nie tylko jest pożądaną, ale i konieczną jako reasekuracja na wypadek długotrwałych zachorzeń i kosztowniejszych kuracji.

Sprawa bezrobocia i akcja społeczna

Trzeci punkt, który w wysokim stopniu zajmuje uwagę nie tylko rządzących ale całego społeczeństwa, jest sprawa bezrobocia, na którą rząd obecnie preliminuje 60 milionów. P. referent podaje liczbę bezrobotnych na 300 — 350 tys. To są jednak zarejestrowani bezrobotni w miastach w przemyśle i handlu. Liczba ta nie obejmuje bezrobotnych na roli. Wedle zdania statystów dochodzi liczba tej kategorii bezrobotnych do 1 pół miliona. — Nie będę mówił o zasiłkach ustawowych z funduszu bezrobocia, bo to jest rzeczą i obowiązkiem rządu wykonywać ściśle ustawę z r. 1924. Chciałbym jednak poświęcić choć kilka słów Naczelnemu Komitetowi do Spraw Bezrobocia, powołanemu przez przydzium Rady Ministrów.

Przecież zanim rząd przystąpił do akcji szerszej dla bezrobotnych, nie objętych ustawą, już organizacje katolickie np. „Caritas“, Towarzystwa św. Wincentego à Paulo, a ze stronnictw politycznych pierwsze Stronnictwo Narodowe, dały inicjatywę do tej akcji i robiły poważne wysiłki organizacyjne i rzeczowe, by zmniejszyć nędzę szerzącą się szczególnie w czasie zimowym wśród szerokich rzesz bezrobotnych. Że rząd rozpoczęte prace chciał skoordynować i skonsolidować i do tej pracy powołać także inne organizacje, to było słuszne założenie, jednak należało to zrobić lojalnie i pozostawić wybranym poszczególnym komitetom wojewódzkim samodzielną akcję. Tymczasem co się wykazało np. w Poznaniu?

Komitet na m. Poznani pomagał w myśl regulaminu swoimi środkami bezrobotnym rzeczowo i pieniężnie, a równocześnie urząd opieki społecznej przy województwie bez porozumienia się z komitetem często tym samym osobnikom pomocy udzielał na własną rękę, posługując się organizacjami, które z opieką społeczną nie mają wspólnego. Otrzymywał pieniądze „Strzelec“ i „sanacyjna“ organizacja kobiet t. zw. „Kwoka“, a pomijało się inne organizacje społeczne, które zgłosiły się do współpracy, jak n. p. Narodowa Organizacja Kobiet. Czy to nazywają sfery rządowe konsolidacją społeczną? Czy to jest ta wspólna akcja rządu i społeczeństwa w obliczu klęski społecznej, za jaką należy uważać bezrobocie?

Pieniądze zebrane od całego społeczeństwa w drodze składek mogą być wydawane tylko przy współudziale i z wiadomością przedstawicieli całego społeczeństwa i przez organa przez to społeczeństwo wyznaczone. Nic dziwnego, że niejedni się zniechęca do dalszego brania udziału w tem zawiązanym i koniecznym dziele charytatywnym dla współobywateli nędzę cierpiących. Społeczeństwo zostało zmuszone wykonywać obecnie tę pracę w węższym zakresie samodzielnie.

Opieka społeczna to nie teren różnych politycznych poczynań, to teren, na którym powinny zatrzeć się wszelkie różnice zapatrywać, to teren, na którym wszyscy powinniśmy się znaleźć, czy jako podmiot, czy jako przedmiot w tym jednym celu, by usunąć nędzę indywidualną i społeczną, nie tylko na podstawie prawa, ale na podstawie miłości bliźniego, w duchu chrześcijańskim. (Oklaski).

O gospodarczą odbudowę Europy środkowej

Memorjał francuski pod adresem Angli precyzuje stanowisko Francji

London, 7. 3. (PAT). Korespondent PAT. dowiaduje się, co następuje:

W sobotę otrzymał delegat brytyjski w Genewie od rządu francuskiego memorjał w sprawie gospodarczej i finansowej odbudowy Europy środkowej.

W krótkim tym dokumencie rząd francuski oświadcza, że komitet finansowy rady Ligi Narodów w ostatnim swoim raporcie zwrócił uwagę na krytyczną sytuację Austrii i Węgier, oraz podkreślił, że zapalna sytuacja tych państw nie jest wywołana wyłącznie ogólnym kryzysem światowym, lecz również anormalnym stosunkiem tych państw do niektórych ich sąsiadów naddunajskich.

Przed zvolaniem międzynarodowej konferencji w tej sprawie

Wiedeń, 7. 3. (PAT). Prasa wiedeńska stwierdza, że ambasador francuski w Berlinie Francois-Poncent zaprosił wyraźnie Niemcy w imieniu rządu francuskiego do udziału w akcji mocarstw zachodnich na rzecz odbudowy gospodarczej Europy środkowej. Zaproszenie Niemiec nastąpiło w bardzo wczesnym stadium mianowicie w czasie kiedy Austria nie otrzymała jeszcze formalnej odpowiedzi 3 mocarstw na apel kanclerza Burescha. Znamienne jest, że tutejsza prasa narodowo-niemiecka zaniechała dziś swej kampanji antyfrancuskiej, uprawianej od szeregu dni.

„Reichspost“ dowiaduje się, że w połowie nadchodzącego tygodnia poseł austriacki przy Lidze Narodów zostanie poinformowany, z okazji pobytu w Genewie premiera Tardieu tudzież włoskiego i angielskiego ministrów spraw zagranicznych o odpowiedzi 3 mocarstw na apel kanclerza austriackiego Burescha. Międzynarodowa konferencja, mająca się zająć sprawami gospodarczymi Europy środkowej zbierze się wkrótce w Genewie. Ze względów technicznych rząd austriacki zgadza się na Genewę jako na miejsce obrad wymienionej konferencji.

Rząd francuski z zadowoleniem stwierdził wśród swoich brytyjskich kolegów pragnienie ulżenia jej sytuacji. Ze strony brytyjskiej wysunięto już nawet myśl unji celnej państw naddunajskich. Rząd francuski nie uważa, że sytuacja na tyle dojrzała, aby zdobyć się na tak zdecydowany krok i proponuje wobec tego środki zaradcze, które pomogłyby natychmiast.

W tym celu rząd francuski projektuje, aby doradzić rządowi Austrii, Czechosłowacji, Węgier, Rumunii i Jugosławii bezwzględne porozumienie się co do wprowadzenia zarządzeń preferencyjnych dla wzajemnych korzyści w dziedzinie obrotu handlowo-przemysłowego.

Wiedeń, 7. 3. (PAT). „Neues Wiener Abendblatt“ donosi z Genewy: W myśl propozycji rządu francuskiego w tym tygodniu ma nastąpić w Genewie wymiana zdań między premierem Tardieu, Grandim i Simonem, a przedstawicielami Malej Ententy w sprawie zagadnień gospodarczych Europy środkowej. Nie jest jeszcze wiadomym, czy w konferencjach tych weźmie także udział i przedstawiciel Niemiec. Ze strony francuskiej oświadczają, że na życzenie Francji mają być narazie wysłuchane poglądy ministrów spraw zagranicznych Benesa, Marinkovicsa, Zaleskiego i Titulescu.

Wiedeń, 7. 3. (PAT). „Neues Wiener Abendblatt“ donosi z Genewy: W myśl propozycji rządu francuskiego w tym tygodniu ma nastąpić w Genewie wymiana zdań między premierem Tardieu, Grandim i Simonem, a przedstawicielami Malej Ententy w sprawie zagadnień gospodarczych Europy środkowej. Nie jest jeszcze wiadomym, czy w konferencjach tych weźmie także udział i przedstawiciel Niemiec. Ze strony francuskiej oświadczają, że na życzenie Francji mają być narazie wysłuchane poglądy ministrów spraw zagranicznych Benesa, Marinkovicsa, Zaleskiego i Titulescu.

W kotle chińsko-japońskim wre

Debata w komisji głównej zgromadzenia Ligi

Genewa, 7. 3. (PAT). Początek ostatniego posiedzenia komisji głównej zgromadzenia Ligi wypełniła znówu dyskusja na temat, czy kroki wojenne istotnie przerwano.

Delegat Chin twierdzi, że wojska japońskie atakują w dalszym ciągu, czemu zaprzecza przedstawiciel Japonii. Wywiązuje się polemika na temat fałszywych wiadomości.

Sato zarzuca przeciwnikom rozpowszechnianie fałszywych i nieścisłych informacji, na co delegat chiński odpowiada, że tylko Japonia rozwija propagandę w prasie europejskiej i wydała kilka milionów. Wówczas przedstawiciel japoński domaga się, by Yen przytoczył dowody.

Po odczytaniu przez delegatów francuskiego i angielskiego ostatnich wiadomości, otrzymanych od attachés wojskowych, a stwierdzających, że na ogół kroki wojenne ustały — przewodniczący Hymans przerywa tę wymianę zdań.

Przystąpiono do dyskusji ogólnej. Jako pierwszy zabrał głos przedstawiciel Norwegii Braadland. Mówca podkreśla, że próby pośredniczenia ze strony Rady Ligi nie dały rezultatu.

A tymczasem pod Szanghajem wciąż grzmia armaty...

Nankin, 7. 3. (PAT). Raport, jaki tu nadszedł z głównej kwatery 19 armji chińskiej, oświadcza, że silne oddziały japońskie gwałtownie atakują pozycje chińskie w pobliżu Nan-Hsiang. Chińska kwatera główna została obecnie przeniesiona do Szeny na zachód od Ku-Szan.

Cel akcji japońskiej — mówi raport chiński — jest nieznan. Dalej raport zaprzecza, jakoby wojska chińskie odebrały z powrotem Liu-Ho i jakoby posuwały się w kierunku Cza-Pei.

Szanghaj, 7. 3. (PAT). Pomimo zaprzeczeń japońskiego sztabu głównego, chińskie raporty urzędowe komunikują, że Japończycy atakują

Konieczne jest zatem wydanie zleceń, przewidzianych przez art. 15. Opinia publiczna domaga się ponadto, by jeśli jedna ze stron nie zastosuje się do tych zleceń, Liga Narodów powzięła zarządzenia, przewidziane przez pakt. Była to bardzo wyraźna aluzja do sankcyj ekonomicznych i wojskowych, przewidzianych przez art. 16 paktu.

Delegat Kolumbji Restrepo wskazuje, że dla obrony słabych państw przed silnymi konieczne jest uznanie zasady, że ani dla zabezpieczenia swoich obywateli, ani dla zapewnienia wykonania jakichś traktatów, żadne państwo nie może okupować terytorjum innego państwa.

Delegat Meksyku Ortega solidaryzuje się z przedmówcą.

Delegat Szwecji Lofgren oświadcza, że wyładowanie wojsk i użycie ich do operacji wojskowych na terytorjum obcego państwa jest sprzeczne z paktem Ligi. Podkreśla odpowiedzialność, jaka ciąży na zgromadzeniu. Jeśli jego akcja nie potrafi zapewnić pokoju i sprawiedliwości, cały gmach organizacji pokoju zawali się.

Delegat Finlandji Erich wypowiada się w tym samym sensie.

odcinek Kia-Ting, zaś samoloty japońskie bombardują Tait-Sang.

Rząd nankijski oświadczył, że zawieszenie broni nie istnieje. Ludność chińska w Szanghaju wykazuje nieszczęsne podniecenie, na które powołują się czynniki rządowe, twierdząc, iż naród gotów jest do najdalej idących poświęceń, byle nie przyjąć niekorzystnych propozycji, skutkiem czego nie przewidują zawarcia pokoju.

Przedstawiciel Reutersa, przybývający w formie Wu-Sung, komunikuje, że siły strzelnicze, pochodząca z Lu-Ho. Jednak urzędowe koła japońskie zapewniają, że wszelkie walki ustały.

Gen. Szirakawa zaprzecza pogłoskom, jakoby fort Wu-Sung i Cza-Pei miały być odebrane przez Chińczyków.

Dokoła sprawy Dunikowskiego

Paryż, 7. 3. (PAT). Dunikowskiego sprowadzono dziś powtórnie z więzienia do Szkoły centralnej, gdzie rozpocznie jutro montaż aparatu.

W obecności sędziego śledczego oraz swoich obrońców zobowiązał się on do ukończenia montażu i przystąpienia do doświadczeń przed upływem 6 ty-

godni. Eksperci mający za zadanie roztoczyć urzędowo kontrolę nad pracami Dunikowskiego, nie domagają się obecnie przeprowadzenia analizy słynnej rurki oraz zawartości, która, według Dunikowskiego, powinna pozostać tajemniczą.

Przeznaczenie 6 tygodniowego terminu na zmontowanie przyrządu tłumaczy się koniecznością, określoną przez Dunikowskiego, dla zdobycia szeregu produktów chemicznych, mających stanowić pierwiastek radioaktywny, znajdujący się w głównej rurce. Produkty te, — jak twierdzi Dunikowski — nabyć można wyłącznie w Niemczech. Eksperci zgodzili się na żądanie Dunikowskiego, lecz równocześnie uzyskali zezwolenie sędziego śledczego na skrupulatną kontrolę całej korespondencji, jaką Dunikowski będzie prowadził z Niemcami.

Jutro ma Dunikowski dostarczyć ekspertom zasadniczy schemat przyrządu. Rzecznicy nie nalegają już, aby Dunikowski dostarczył pisemnej formuły pierwiastka radioaktywnego, zawartego w głównej rurce.

Zgon

ks. biskupa Bandurskiego

Wilno, 7. 3. (PAT.) W dniu wczorajszym o godz. 20.30 zmarł ks. biskup Władysław Bandurski. Urodził się on w 1863 r., a w 1906 r. był mianowany biskupem tytularnym Cydenji.

Projekt nowej ustawy o Funduszu Bezrobocia

Warszawa, 7. 3. (Tel. wł.). Do łaski marszałkowskiej został złożony projekt nowej ustawy o Funduszu Bezrobocia. Tekst projektu przynosi zmiany, umożliwiające oszczędności. Przewiduje się zmniejszenie zasiłku, sposobu obliczania zasiłków, rozszerzenie obowiązku ubezpieczeń w F. B. również zakładów zatrudniających jednego lub więcej pracowników.

Katastrofa kolejowa

Warszawa, 7. 3. (Tel. wł.). Na stacji w Otwocku wydarzyła się katastrofa. Pociąg osobowy nr. 951, z Warszawy do Dębina, wskutek źle nastawionej zwrotnicy, najechał na boczną zwrotnicę i wycołał się. Parowóz i dwa wagony wyleciały z szyn; dwa wagony trzeciej klasy przewróciły się. Dwóch pasażerów, Andrzej Fijałkowski i Julja Kamińska, doznali cięższych obrażeń cieleśnych.

Pożyczki polskie na giełdzie nowojorskiej.

New York, 7. 3. (PAT). Pożyczka dillonowska 59, stabilizacyjna 56, m. Warszawy 42½, śląska 42½.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, dnia 7. 3. 1932.

Warunki: Handel hurtowy paryetel Poznani, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Standardy w obliczeniu ówlicerlitrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 71,3 kg (121 f w h); 2) żyta pomorskiego 69,95 kg (119,1 f w h); 3) pszenicy poznańskiej 74,8 kg (127,1 f w h); 4) pszenicy pomorskiej 74,35 kg (126,4 f w h); 5) jęczmienia pozni i pom: a) 64 do 66 kg.; b) 68 kg; 6) owsa pozni i pom. 43,55 kg. (74,1 f w h).

Ceny transakcyjne. Żyto 30 tonn par Poznań . . . 23,50
Pszenica 60 tonn par. Poznań . . . 24,00
Uspodobienie spokojne.

Ceny orientacyjne.
Żyto 23,00—23,50
Uspodobienie spokojne.
Jęczmień a) 64—66 kg. 20,00—21,00
Jęczmień b) 68 kg. 21,50—22,50
Uspodobienie spokojne.
Jęczmień browarowy 23,75—24,75
Uspodobienie spokojne.
Owies 20,25—20,75
Uspodobienie spokojne.
Mąka żytnia 65% wł work. 35,50—36,50
Uspodobienie spokojne.
Mąka pszenna 65% wł work. 36,50—38,50
Uspodobienie spokojne.
Otręby żytnie 14,50—15,00
Otręby pszenne 13,75—14,75
Otręby pszenne (grube) 14,75—15,75
Rzepak 32,00—33,00
Gorzycyca 30,00—36,00
Wyka latowa 22,00—24,00
Peluszką 23,00—25,00
Groch Victoria 23,00—26,00
Groch Folgera 30,00—34,00
Łubin niebieski 12,00—13,00
Łubin żółty 16,00—17,00

Ogólne uspodobienie spokojne. Tranżakcje na odmiennych warunkach: żyta 40 tonn, pszenicy 80 tonn, grochu Victoria 90 tonn, konicyny żółtej 1250 kg.
Uwagi: Owies biały rzezadszczony ponad natowianie.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.88½ zł.; w Gdańsku na Warszawie 8.90 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 210.90 zł., gotówką — zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.36 do 173.62 zł., gotówką 173.02 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIEŻNA

Poznań, dnia 7. 3. 1932.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była utrzymana. Zauważono większą chęć do zawierania transakcyj, przy czym kursy nie uległy zmianie. Z pożyczek państwowych placono w dalszym ciągu za 5% Poż. Konwers. 38¼% oraz za 4% Poż. inwest. po 89, ostatnie jednakże bez oddawców i notowania. Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano w transakcjach 8% listy dol. stare po 68% oraz 6% listy żytnie po 12¼.

Z akcji bankowych wzgl. przemysłowych placono za Bank Polski 86%. W obrotach nieoficjalnych placono za 4% Premjówki dolarowe 46 oraz za 3% Poż. budowlaną 34.—

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej. Papiry procentowe:

(Kurs w procentach nominalu):
5% Pożyczka konwersyjna 38¼% P.
8% dolarowe listy Pozn. Ziemstwa Kredyt. 68% +
(Kurs w złotych)
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 12,25 +

Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em 86.— P.
Tendencja utrzymana.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 7. 3. 1932

Wzrosty Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.88½; sp. 8.90½;
kup: 8.86½.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Holandja	318,70	369,60	357,80
London	31,65	31,80	31,50
Nowy Jork czeKI	8,918	8,938	8,898
Nowy Jork kabel	8,923	8,943	8,903
Paryż	35,08	35,17	34,99
Praga	26,40	26,46	26,34
Szwajcaria	172,30	173,73	171,87
Berlin	211,85		

Tendencja niejednolita.

Papiry wartościowe i obligacje:

4% Poż. inwes. 93,00—95,00
4% Poż. inw. szt. ser. 100,00
5% Poż. konw. 39,00
4% premj. dol. 47,00—47,25
7% Poż. stabil. 59,50—58,0
10% Poż. kol. 103,00

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski 85,00—87,00
Ostrowieckie seria B 0,00—30,50
Tendencja mocniejsza.

PLÓDY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, dnia 7. 3. 1932.

Pszenica march 75—76 kg.	244,00—246,00
Tendencja spokojna.	
Zyto march 72—73 kg.	193,00—195,00
Tendencja stała.	
Zyto rosyjskie cifer Berlin tr. i sp	195,00
Tendencja stała.	
Jęczmień brow	187,00—194,00
Tendencja mocniejsza.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	176,00—181,00
Tendencja mocniejsza.	
Owies march	155,00—162,00
Tendencja mocna.	
Mąka pszenna	31,25—34,75
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	27,00—27,90
Tendencja spokojna.	
Ospa pszena	10,00—10,50
Tendencja spokojna.	
Ospa żytnia	9,85—10,25
Tendencja spokojna.	
Groch Victoria	19,00—26,00
Groch drobny jadalny	21,00—23,50
Groch pastewny	15,00—17,00
Peluszką	13,50—18,50
Bób	15,00—17,00
Wyka	16,00—19,50
Łubin niebieski	11,00—12,00
Łubin żółty	15,00—17,00
Seradela nowa	32,00—37,00
Kuchy Iniane 37%	12,40—12,60
Kuchy z orzecha ziemnego	13,00—13,0
Kuchy mielone (mączka)	12,70—12,80
Wytłoki suche paryet Berlin	8,30
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	11,80—11,90
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	12,70
Platki ziemniaczane	16,30—16,60
Ziemiaki jadalne białe	1,70—1,90
Ziemiaki jadalne czerwone	1,90—2,10
Ziemiaki odo waldzkie nieb	2,20—2,40
Ziemiaki inne żółte	2,70—2,90
Ziemiaki fabryczne w fg za funt	88 . . . 1,0

Ogólna tendencja wzmocniona

Polska na tle położenia międzynarodowego

Przemówienie sen. Kozickiego w plenum Senatu

Wysoka Izbo! Nie będę mówił o budżecie ministerstwa spraw zagranicznych, ale zgodnie z ustaloną już w tej Izbie tradycją, chcę wypowiedzieć pewne uwagi o polityce zagranicznej. Niedawno mieliśmy okazję na posiedzeniu komisji spraw zagranicznych zająć stanowisko zasadnicze wobec polityki tego ministerstwa. Od tego czasu nie zaszło wiele spraw na terenie międzynarodowym, przeżywamy obecnie okres pewnego zastoju w tej dziedzinie. Obrazem tego zastoju jest brak przedstawiciela tego ministerstwa podczas dyskusji. Jednocześnie ten zastój nie świadczy o tem, ażebyśmy nie byli w przededniu wypadków dużej miary na terenie zagranicznym. Ten zastój wynika stąd, że obecnie odbywają się wydarzenia, które powstrzymują działalność polityczną. Mamy na Dalekim Wschodzie wojnę chińsko-japońską, której losy się ważą. Mamy konferencję rozbrojeniową, na której ograniczyli się przedstawiciele państw do zajęcia zasadniczego stanowiska. Oczekujemy w tym miesiącu wyboru prezydenta Rzeszy Niemieckiej, co może zdecydować o przyszłym rozwoju wewnętrznym Niemiec. Wreszcie oczekujemy wyborów we Francji, które mogą bardzo wybitnie wpłynąć na rozwój polityki francuskiej. Wobec tego wszystkich państw czekają, a polityka państw jest, jak powiedziałem, w pewnym zastoju.

Wojna na Wschodzie a Liga Narodów

W tej ciszy wszakże przygotowują się wydarzenia wielkiej wagi. Największą uwagę zwraca dziś oczywiście wojna na Dalekim Wschodzie. Ta wojna wydała już pewne rezultaty w polityce europejskiej, wyjaśniła sytuację Ligi Narodów i nadała bieg sprawom na konferencji rozbrojeniowej.

Sądzę, że doświadczenie, jakie przeżyła Liga Narodów jest bardzo ważne. Okazało się, że instytucja, powołana do życia na to, żeby zapobiegać wojnom, żeby regulować konflikty między narodami, że ta instytucja do tego nie jest zdolna. To doświadczenie jest brzemiennie w daleko idące wnioski dla tych wszystkich, którzy myślą o przyszłości Polski. Dalej, konferencja rozbrojeniowa, która była zamierzona na bardzo wielką skalę, która miała doprowadzić do, jeśli już nie wiecznego, jak niektórzy sądzą, — to w każdym razie do bardzo długotrwałego pokoju, wskutek właśnie wybuchu tej wojny znalazła się w bardzo trudnej sytuacji i obawiać się należy, że wyniki jej będą nikłe.

Dwa niebezpieczeństwa

Pod pewnymi względami jest to może nawet dobrze, jeżeli patrzeć na tę konferencję, nie z punktu widzenia abstrakcji i bardzo daleko odległych ideałów, ale z punktu widzenia realnie zakreślonej polityki. Jeżeli spojrzeć na tę konferencję w sposób realny, ludzki, to się widzi, że ważą się na niej dwie główne sprawy: wolność zbrojeń dla Niemiec i rozbrojenie Francji. Otóż i jedno i drugie dla Polski byłoby rzeczą bardzo niebezpieczną. Wolność zbrojeń dla Niemiec ułatwiłaby im powiększenie sił zbrojnych i tak już znacznych, mimo ograniczeń traktatu, a rozbrojenie Francji byłoby groźne dla pokoju, bo pokojowe usposobienie Francji jest dziś najlepszym stróżem pokoju, a w dodatku jedną z najlepszych gwarancji powojennego układu terytorjalnego w Europie.

Oczywiście układ ten jest w pierwszej linii gwarantowany przez siły zbrojne poszczególnych państw, jednakowoż każdy przyzna, że armia francuska jest jedną z największych sił, stojących na straży powojennych lepszych, sprawiedliwszych stosunków w Europie.

Pakty o nieagresji

Z rozbrojeniem wiąże się blisko, jeśli nie co do formy, to co do treści, te pakty o nieagresji, jakie zostały parafowane w ostatnich czasach między Rosją Sowiecką a sąsiadującymi z nią państwami. Będę sądził, że ułogice tego wszystkiego, co tu kilkakrotnie mówiłem, jeżeli powiem, że uważam parafowanie paktów o nieagresji za fakt pomyślny. Nie przypisuję wielkiego znaczenia papierowym paktom, walor tym papierom nadaje dopiero układ stosunków, jaki poza nie-

mi stoi. Jeśli z układu stosunków wynika tendencja pokojowa, podpisujących, to i te papiery nabierają barwy i pewnego znaczenia. Sądzę, że omawiane tu pakty o nieagresji nie są tylko taktycznymi manewrami ze strony stron podpisujących, lecz, że są istotnym wyrazem dążeń do zabezpieczenia pokoju w Europie wschodniej. Takie pojmowanie paktów sprawia, że trzeba dążyć do oparcia ich na realnej podstawie, t. zn. na uregulowaniu tych zatargów i zadrażnień, jakie między podpisującymi być mogą. Z tego punktu widzenia sądzę, że uzależnienie podpisania paktów do tychczas parafowanych od zawarcia analogicznego paktu z Rumunją ma istotne polityczne znaczenie.

Stosunki rosyjsko-rumuńskie

Jeżeli spojrzymy na zachodnie granice Rosji sowieckiej, to nie widać, aby gdziekolwiek prócz granicy Sowiecko-rumuńskiej, były bliskie i wyraźne powody do zadrażnień; dlatego, jeżeli ktoś na serjo myśli o utrwaleniu pokojowych stosunków na wschodzie Europy, to musi dążyć nie tylko do podpisania paktu, lecz do tego także, aby powody do zadrażnień zostały usunięte. Dlatego to jest politycznie słuszne i właściwe, aby pacyfikację wschodu Europy zacząć od uregulowania, w sposób możliwy do przyjęcia dla obu stron, stosunków między Rosją a Rumunją. Pragnąłbym, aby do tego doszło, wtedy można by stwierdzić, że został postawiony ważny krok na drodze do utrwalenia pokoju na wschodzie Europy.

Polska a Niemcy

Mówiłem o zbliżających się wyborach niemieckich. Sądzę, że wynik tych wyborów może sięgnąć dużo dalej, niż to się napozór wydaje. Trudno dziś przewidzieć, co te wybory dadzą. Trzeba sobie jednakże powiedzieć, że przyjscie w Niemczech do władzy Hitlera, byłoby nietylko zmianą polityczną, ale jednocześnie głęboką zmianą społeczną i gospodarczą, zmianą, która może bardzo wpłynąć na bieg życia wewnętrznego i, w pewnym stopniu, na politykę zagraniczną Niemiec.

Oczywiście nie chcę przez to powiedzieć, abym miał większą wiarę w pokojowe tendencje obecnego rządu niemieckiego, niż rządu hitlerowskiego. Sądzę, że doświadczenie, jakie przeżyliśmy w ciągu szeregu lat, wystarczy, żeby sobie powiedzieć, że w dziedzinie polityki zagranicznej, zwłaszcza w dziedzinie polityki w stosunku do Polski, wszystkie stronnictwa niemieckie rażą te same tendencje, te same zamiary. Nie sądzę, ażeby Hitler zmierzał do wywołania zatargu zbrojnego, ale sądzę, że w razie zmiany rządów w Niemczech można mieć pewne obawy co do możliwości zakłócenia stosunków polsko-niemieckich, nie z woli rządu niemieckiego, ale naskutek działania czynników społecznych, wyłamujących się z karność. Ze do tego są materiały i możliwości, to wskazuje przykład Klajpedy. Wszak tam wśród ludności niemieckiej znajdowali się ludzie, którzy traktowali politykę nie jako akcję mieszkańców Klajpedy, a jako politykę Niemiec i oczywiście doprowadzić musieli do konfliktu z gospodarzami tego miasta, czy kraju.

Trzeba pamiętać, że mamy pod bokiem wolne miasto Gdańsk, w którym to wolnym mieście są rozwinięte organizacje hitlerowskie, jest to drażliwy punkt, na który bacznie trzeba zwrócić uwagę. Sądzę, że polityka polska musi się z tem liczyć i bacznie zwracać uwagę na Gdańsk.

Stosunki nasze z Niemcami znowu wchodzi w okres naprężenia na innym odcinku. Czytaliśmy niedawno w gazetach, że Niemcy mają ustanowić taryfę maksymalną, którą będą mogli stosować do tych państw, z którymi nie mają traktatów handlowych. O ile wiem, to takimi państwami są Australia, Kanada i Polska. Sądzę, że z Kanadą i Australją jest rzecz mniejszej wagi, lecz w stosunku do Polski ta taryfa maksymalna może mieć duże znaczenie. Rozumiem, że to jest krok zgodny z ogólną tendencją wszystkich państw do otaczania się murami celnymi. Obok tego wszakże jest to krok, mający dwa cele, ażeby te państwa, które dziś mają traktaty handlowe z Niemcami, odstraszyć od wypowiedzania tych traktatów i ażeby

zmusić Polskę do nowych pertraktacji w sprawie traktatu handlowego. Nie wiem, czy jest prawdą, że te pertraktacje mają się niebawem zacząć. Historia traktatu handlowego potwierdza w zupełności te opinie krytyczne, które w czasie dyskusji nad ratyfikacją traktatu były z tej trybuny wypowiedzane, bo skończyło się na tem, że Niemcy uzyskali traktat likwidacyjny, a traktatu handlowego nie ratyfikowali. Dziś zaś, o ile my będziemy skłonni do łagodnego traktowania tej sprawy, mogą nas zmusić do ponownych rozważań i rozpraw nad traktatem handlowym i dążyć do wymuszenia jeszcze gorszych warunków, niż te, jakie były w traktacie, któreśmy swego czasu niepotrzebnie ratyfikowali.

Przed wyborami we Francji

Wspomniałem o wyborach francuskich, które prawdopodobnie odbędą się w maju r. b., a w których rozegra się walka między prawicą a lewicą. Wynik tej walki będzie miał wpływ na politykę zewnętrzną Francji. Być może, że nie należy tego przeceniać. Wiemy z doświadczenia, że kiedy jakie stronnictwo dochodzi do władzy, kiedy spotyka się z realnymi warunkami, zapoznaje się dokładnie z sytuacją, to jego światoburcze tendencje słabną, to jego plany zmiany polityki sprowadzają się do rozmiarów dyktowanych przez rzeczywistość. Jednak są we Francji pewne oznaki niepokoju.

W łonie stronnictw radykalnej lewicy, zaczyna się dyskusja nad sprawami wschodnimi Europy, zaczyna się dyskusja nad tem, czy nie należy wypowiedzieć wszystkich traktatów, jakie Francja posiada z poszczególnymi państwami, jako niezgodnych z nowoczesną dyplomacją i tendencjami Ligi Narodów i ograniczyć się do paktów powszechnych. Doskonale rozumiem, że pod taką piękną i postępową formułą kryją się określone cele polityczne. Wiemy z prasy, że w prasie obozu radykalnego są czasami stawiane w sposób dla nas nieprzyjemny, pewne zagadnienia dotyczące stosunków polsko-francuskich. Szczegółów nie będę przytaczał, wystarczy, gdy zwrócę uwagę, nie na artykuły w gazetach, lecz na wystąpienie przedstawiciela stronnictwa radykalnego w Izbie francuskiej przy debacie nad exposé nowego rządu kilkanaście dni temu, a mianowicie na wystąpienie p. posła Bergery, który uzasadniał ideę porzucenia traktatów z poszczególnymi państwami.

Wśród polityków z lewicy francuskiej powtarza się przypuszczenie, że jest możliwość doprowadzenia do porozumienia polsko-niemieckiego na podstawie kompromisu w sprawie granicznej, w sprawie Pomorza. Otóż sądzę, że byłoby obowiązkiem kierowników polskiej polityki zagranicznej, ażeby raz na zawsze wytłumaczyli naszym przyjaciołom francuskim, którzy nie rozumieją sytuacji na wschodzie Europy, że wszelkie dyskusje na ten temat są zupełnie bezprzedmiotowe, że nie może być mowy o tem, ażeby Polska wdawała się w rozprawy co do rewizji swych granic (Oklaski), że mają zatem do wyboru albo pogodzić się z obecną sytuacją, albo być przygotowanymi na to, że ta sytuacja będzie rozwiązana z bronią w ręku. Korzystam z okazji przemawiania z tego miejsca, ażeby stwierdzić, że tak ta sprawa jest pojmowana w opinii polskiej, w całej Polsce, bez różnicy stronnictw politycznych (Oklaski).

Tych parę uwag, które tutaj wypowiedziałem, są dla mnie podstawą do wniosku, że po tej ciszy, jaka dziś zalega na terenie międzynarodowym, rozpocznie się niebawem silny ruch, starcia i dążenia państw do przeprowadzenia swoich politycznych zamierzeń. Po konferencji rozbrojeniowej, po wyjaśnieniu się konfliktu na Dalekim Wschodzie, po wyborach w Niemczech i we Francji przyjdzie okres wyjątkowej działalności politycznej. W tych warunkach, ażeby tym nowym

warunkom sprostać, polityka nasza musi być przewidująca i energiczna.

Trzeba się oprzeć na podstawach narodowych

Na zakończenie dodam, że trzeba sobie zdać sprawę z tego, że siła i energja polityki państwa na terenie międzynarodowym zależy także od jego stosunków wewnętrznych. Nie będę się wdawał w analizę tych stosunków, bo nie jest czas odpowiedni, zwrócę tylko uwagę na to, że w niektórych państwach Europy zachodniej widzimy dochodzenie do władzy rządów innego typu, niż rządy przedwojenne, rządów zależnych od parlamentu, lecz rządy te mają pewną ważną i interesującą właściwość mianowicie opierają się na silnych prądach społecznych lub narodowych, wynikających z głębin życia zbiorowego. Czy weźmiemy Rosję sowiecką, czy weźmiemy Niemcy — tych naszych najbliższych sąsiadów, — to widzimy, że tam są u władzy, albo idą do władzy ludzie, którzy reprezentują bardzo szerokie i bardzo głębokie prądy społeczne, czy narodowe. W Rosji jest to prąd społeczny, bo trzeba sobie jasno powiedzieć, że komunizm to jest prąd społeczny w Rosji, że za rządem sowieckim stoi dziś pokolenie młodzieży, która wierzy święcie, że po latach głodu i nędzy przyjdą jakieś czasy wielkie i piękne nie tylko dla Rosji, ale i dla całego świata; w Niemczech idzie do władzy i odgrywa już dziś wielką rolę obóz narodowy, oparty na mistycznym jakimś porwysem, ogarniającym szerokie masy, mający za sobą młodzież. Obóz ten oddziaływa decydująco na przyszłą politykę Niemiec. W tych warunkach, gdy Polska znajduje się między dwoma takimi społeczeństwami, to nie można sobie wyobrazić, ażebyśmy wytrzymali współzawodnictwo polityczne na terenie międzynarodowym, mając państwo oparte na przymusie i na policji. Jeśli Polska ma wytrzymać konkurencję na terenie międzynarodowym w warunkach nowoczesnych, to naród polski musi się oprzeć na wielkim prądzie dziejowym, zgodnym z tradycją polską, strukturą naszego społeczeństwa, a więc przede wszystkim na prądzie narodowym, następnie także i społecznym. To znaczy, że rząd w Polsce musi się opierać na podstawach narodowych i społecznych.

Nie będę się wdawał w daleko idącą analizę stosunków wewnętrznych, bo to do mnie nie należy. Sądzę, że z powyższych założeń może każdy wyprowadzić dalsze konsekwencje

Nieudała wyprawa „sanacyjna“

Piszą nam z Murowanej Gośliny: Na dzień 6 bm. zarząd okręgu „sanacyjnego“ stowarzyszenia Rezerwistów i b. wojskowych zwołał w Murowanej Goślinie zebranie organizacyjne dla założenia koła lokalnego. Na zebranie, które odbyło się na sali p. Ciężkiego, przybyło około 150 ludzi.

Jakże przykro zdziwili się przybyli z Obornik organizatorowie zebrania, kiedy stwierdzili, że na 150 obecnych na sali zaledwie 6 — w tem 5 urzędników państwowych — chętnych jest zamiarowi założenia Koła. W pewnej chwili przewodniczący zebrania oświadczył, że na sali mają zostać tylko ci, którzy chcą wstąpić do związku. Zapanowała cisza, potem podniosło się nieśmiało 6 rąk. Na sali zapanowała wesołość, organizatorowie zebrania mieli blade twarze...

Zebrani zaintonowali „Rotę“ i z okrzykiem: niech żyje O. W. P., opuścili zebranie gremjalnie.

Tak tedy wyprawa „sanatorów“ do Murowanej Gośliny skończyła się dla nich haniebnie. (F.)

Czy jesteś już członkiem T. C. L.? Jeśli nie, zapisz się zaraz w biurze T. C. L. przy ul. św. Marcina 37 albo w redakcji pisma naszego!

W CZASIE POSTU WZMACNIA I KRZEPI...

KONIAK WINKELHAUSENA

nr 9 198

Projekt zmiany ubezpieczeń społecznych

Według półurzędowych doniesień Rada Ministrów uchwaliła projekty ustaw w sprawie zmian w ubezpieczeniach społecznych, które w ogólnym zarysie, jeszcze niedokładnie znanym, miałyby wyglądać tak:

Zakres ubezpieczeń robotniczych obejmie początkowo ubezpieczenie: 1) na wypadek choroby, 2) na starość i od inwalidztwa, 3) od nieszczęśliwych wypadków przy pracy, 4) od bezrobocia.

Składka robotnicza z tytułu tych ubezpieczeń wyniesie: na wypadek choroby 2 i pół proc., na starość i od inwalidztwa 1,9 proc., od nieszczęśliwych wypadków 0 (składkę płaci pracodawca) i od bezrobocia 0,66 proc. Łącznie więc robotnik będzie płacił 5,06 proc., czyli przy zarobku tygodniowym 50 zł składka wyniesie 2,53 zł.

Składki płacone za robotnika przez pracodawcę wyniosą: na wypadek choroby 2 i pół proc., na starość i od inwalidztwa 1,9 proc., od nieszczęśliwych wypadków 1,4 proc. i od bezrobocia 1,34 proc., razem 7,14 proc., czyli przy zarobku robotnika w kwocie 50 zł — 3,57 zł.

Wprowadzenie nowego ubezpieczenia na starość i niezdolności do pracy (które nie ma objąć G. Śląska, gdzie ono już istnieje na osobnych podstawach, a ma zastąpić dotychczasowe przepisy w Poznaniu i na Pomorzu w sposób taki, jak w całym państwie) ma się odbyć kosztem pewnego obniżenia dotychczasowych świadczeń na ubezpieczenia chorobowe, które są dziś szeroko zakrojone.

Mianowicie zmiany ubezpieczeń chorobowych, czyli przepisów o kasach chorych, miałyby być następujące:

1. Dotychczas członek, należący do kasy chorych, miał w wypadku długotrwałej choroby prawo do pomocy lekarskiej, leków i zasiłku pieniężnego w ciągu 39 tygodni, obecnie projektowane jest skrócenie tego okresu do 26 tygodni, a w niektórych wypadkach masowych zwolnień nawet do 13 tygodni. 2. Zasiłek gotówkowy wynosi obecnie 60 proc. zarobku, od którego płaci się wkładkę, a wynosić ma w przyszłości

50 proc. płacy zasadniczej. 3. Zasiłek połączony, wynoszący pełnych 100 proc. otrzymywanego zarobku, ma być zamieniony na zasiłek 50 proc. 4. Wprowadzenie opłaty za lekarstwa 10 proc. wartości lekarstwa, a za wizytę lekarską 50 gr., natomiast pomoc lekarska ma być nadal bezpłatną w wypadkach spowodowanych przy pracy. 5. Pomoc lekarska obejmować ma ubezpieczonego, jego żonę i dzieci, a nie, jak dotychczas, także rodziców. 6. Wprowadza się 4-tygodniowy okres wyczekiwania, gdy dotychczasowo - ubezpieczony korzystał z pomocy zaraz po zameldowaniu go przez pracodawcę. 7. Dotychczasowa składka na kasę chorych zostaje obniżona z 7 i pół proc. zarobków faktycznych na 6 proc., przyczem udział pracodawcy w tej składce wynosi 50 proc., a pracownika 50 proc., gdy dotychczas pracodawca wpłacał 60 proc., obecnie jednak płacić on ma także za nowe rodzaje ubezpieczenia.

Ogólny udział w ubezpieczeniach społecznych, płaconych razem przez pracodawcę i przez robotnika, stanowił dotychczas 10,9 proc. płacy robotnika, a teraz ma wynieść 12,2 proc., natomiast procentowy ciężar tej składki dotąd (za dwa ubezpieczenia) obciążał w 71 proc. pracodawcę, a w 29 proc. pracownika, obecnie (przy czterech ubezpieczeniach) 58 proc. płacić ma pracodawca, 42 proc. ubezpieczony.

Zarazem ma być przeprowadzone scalenie wszystkich ubezpieczeń (z wyjątkiem Funduszu Bezrobocia) w jednym państwowym Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Podobno rządowe obliczenia dochodzą do wniosku, że ogólna ilość kwot, wydawanych na ciężary społeczne, pomimo zwiększenia kosztów na ubezpieczenie (ze względu na ubezpieczenie na starość i od inwalidztwa — (nowe poza b. zaborem pruskim) ma zmniejszyć się o 80 milionów zł., wskutek oszczędności i ograniczeń, dokonanych w innych dziedzinach ustawodawstwa socjalnego, czego jednak narazie nie widać dokładnie i co wydaje się bardzo niepewne.

Na kresowej placówce O. W. P. w Kępnie

Wczorajszej niedzieli odbyło się w Kępnie uroczyste zebranie O. W. P. z okazji przyjęcia w szeregi członków kilkunastu kandydatów z placówki kępińskiej i z Baranowa. Zebranie odbyło się na wypełnionej przez publiczność i członków O. W. P. sali Strzelniczy.

Po zagajeniu zebrania przez kierownika placówki kępińskiej p. Domagałę, zabrał głos red. Feliks Fikus z Poznania, który wygłosił obszerny przemówienie o zadaniach O. W. P. na tle dzisiejszej sytuacji gospodarczej i politycznej w Polsce, poczem przyjął przyrzeczenie organizacyjne od kilkunastu kandydatów, wręczając im godła O. W. P.

Następnie przemawiał prezes Str. Nar. w Ostrowie p. Wrobiński i kontroler rejonowy O. W. P. na rejon ostrowski p. W. Rzekiecki. W międzyczasie jeden z członków placówki zadeklamował z zapalem wiersz „Do Młodych“.

Apelem do dalszej wyteżonej pracy p. Domagała zamknął zebranie. Młodzi odśpiewali „Hymn Młodych“.

Po zebraniu odbyła się wspólna kolacja dla członków O. W. P.

Placówka w Kępnie, choć niedawno istniejąca, wykazuje stały wzrost organizacyjny i jest nadzieją, że niebawem siecią organizacyjną sięgnie szeroko w powiat.

Ku czci Waszyngtona

Dwusetną rocznicę urodzin Jerzego Waszyngtona, wielkiego bojownika wolności i pierwszego prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej uczczono wczoraj w Poznaniu na uroczystym obchodzie, zorganizowanym przez Towarzystwo Polsko - Angielskie w sali Teatru Polskiego o godzinie 12 w południe.

Uroczystość rozpoczęło odegranie przez orkiestrę symfoniczną 58 pułku piechoty, pod dykcją kpt. Chmielewicz hymnu „Hail Columbia“. W zastępstwie prezesa Towarzystwa, prof. dr. B. Dembińskiego, który w sprawach naukowych wyjechał do Wiednia, wiceprezes Towarzystwa, p. inż. Krause powitał przedstawiciela J. Em. ks. Kardynała-Prymasa, ks. kan. Zborowskiego, przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych, konsulów państw

obcych, przedstawicieli prasy, instytucji społecznych, licznie przybyłych gości oraz członków Towarzystwa Polsko-Angielskiego. Po odegraniu przez orkiestrę amerykańskiego hymnu narodowego „Star Spangled Banner“, zabrał głos prof. Stefan bar. Ropp, kreśląc sylwetkę Jerzego Waszyngtona na tle epoki. Mówca przytoczył kilka epizodów z życia wielkiego męża, świadczących o wielkiej skromności, niewspółmiernej z wielkimi jego czynami. Syn ubożego farmera osobistymi zdolnościami i zaletami potrafił zaskarbić sobie miłość całego narodu i uznanie nie tylko przyjaciół, ale i przeciwników. Nie ubiegał się nigdy o laury i nagrody za swe czyny. Po ich dokonaniu oddalał się na swą farmę, najlepiej czując się na pustkowiu wśród natury. Na wezwanie narodu dążył jednak na szerszą arenę, uważając to za swój obowiązek. Kiedy wybrano go głównodowodzącym sił amerykańskich z prawdziwą skromnością przyznawał się, że rola ta przerasta jego zdolności i umiejętności. Po wywalczeniu wolności Stanom usunął się na wies, skąd po kilku latach wola narodu powołała go powtórnie do służby społecznej, powierzając godność pierwszego prezydenta. Waszyngton stworzył Stany Zjednoczone Ameryki Północnej, położył podwaliny późniejszej ich potęgi, a po ośmiolatej prezydenturze, po zaprowadzeniu w kraju ładu i porządku, odszedł znów od życia publicznego, ze łzami żegnany przez cały parlament. Wielki bohater, wielki społecznik zawsze pozostał skromnym człowiekiem. Takim był George Washington. Piękne przemówienie przyjęto hucznie oklaskami, poczem orkiestra odegrała starą poloneza Kościuszki „A kiedy odjeżdżasz, bywaj zdrów“, według nut z roku 1792, zachowanych w zbiorach prof. L. Kamińskiego, a ułożonych na orkiestrę przez kpt. Chmielewicza.

Przemówienie w języku angielskim wygłosił Mr. Gaither P. Warfield. — Mówca część pięknego swego przemówienia poświęcił roli Polaków w walkach o wolność Stanów Zjednoczonych. Scharakteryzował rolę Tadeusza Kościuszki, jako generała inżynierii wojsk amerykańskich i Kazimierza Pułaskiego, twórcy amerykańskiej kawalerji. Podkreślił stosunek żywej sympatii i więzy przyjaźni, łączące naszych bohaterów z walczącymi o swą wolność Amerykanami i wielkim ich dowódcą, Jerzym Waszyngtonem.

Kłopoty Sieroszewskiego



„Ubiegłego roku były pocztówki na imieniny. Komu by tak w tym roku dać zarobić?“

Pod Protektoratem J. E. X. KARDYNAŁA A. HLONDA PRYMASA POLSKI
i J. M. P. REKTORA U. P. PROF. DR. J. SAJDAKA

„OGNIWO“

przyjacielski Związek Studentek U. P.

urządza w niedzielę, dnia 13 marca r. b. o godzinie 17,15 w sali 18 Coll. Minus

Zebranie uroczyste

poświęcone zagadnieniu nowego projektu ustawy małżeńskiej.

Uwaga: O jaknajliczniejszy udział prosi Zarząd „OGNIWA“

Oklaski przerywały kilkakrotnie przemówienie.

Po odegraniu przez orkiestrę „Tańców polskich“ T. Szarwenki, zasiadła przy fortepianie p. prof. Getruda Konatkowska i odegrała kilka utworów I. J. Paderewskiego: „Thème varié“, „Legend“ i „Cracovienne fantastique“. Następnie p. Gertruda Linchówna zaśpiewała kilka piosenek amerykańskich. Koncertantki nagrodziła publiczność gorącymi oklaskami.

Podniosłą uroczystość zakończył odegrany przez orkiestrę polski hymn narodowy. Starannie i ciekawie ułożony program obchodu wywarł na obecnych jak najmiłsze i niezapomniane wrażenie. Towarzystwo Polsko-Angielskie przyczyniło się do umocnienia węzłów polsko-amerykańskich sympatyj. (t. kr.)

Zawieszenie broni dzięki inicjatywie misjonarza.

Kilka dni temu, dzięki inicjatywie ojca Jacquinot de Besanża, armje, walczące na Dalekim Wschodzie zgodziły się na krótkie zawieszenie broni. Ten czas pokoju wyjednał dzielny Jezuita, kapelan bataljonu ochotniczego z koncesji międzynarodowej celem umożliwienia spokojnej ewakuacji kobiet i dzieci z terenu walk. Ojciec Besange przebywa w Chinach od 1913 roku. Zasługi jego i niezwykle poświęcenie

zjednały mu szacunek u rządu chińskiego, który w roku 1924 odznaczył go orderem „złotego kłosa“. Postać tego bohatera zakonnika znana jest dobrze na Dalekim Wschodzie i otoczona powszechnym szacunkiem i czcią.

Sprawy rolnicze

Z dzisiejszego posiedzenia rady ministrów

Warszawa, 7. 3. (PAT.) Dziś odbyło się w godzinach porannych posiedzenie rady min. Na posiedzeniu tem w związku z nadchodzącymi wiadomościami o niezbyt pomyślnym stanie ozimin uchwalono ustalenie pewnej gwarancji dla tranzakcyj, związanych ze sprzedażą rolnikom w okresie wiosennym nawozów sztucznych z tem, że udział państwa w ewentualnych stratach, jakie te tranzakcje pociągnęłyby za sobą, nie może przekroczyć 6 milionów złotych.

Pozatem rada min. postanowiła w wyniku prac centr. komisji do spraw finansowo-rolniczych powołać przy min. rolnictwa centralny komitet do spraw finansowo-rolniczych wraz z odpowiednikiem w postaci wojewódzkich komitetów finansowo-rolniczych, w których obok przedstawicieli władz państwowych brałyby udział przedstawiciele kół zainteresowanych.

Stronnictwo Narodowe

Koło Stare Miasto

Zebranie walne odbędzie się w czwartek 10 b. m. o godz. 20 w lokalu p. Pohlowej, Chwaliszego 37. Referat wygłosi p. red. Jerzy Herniczek p. t. „Potęga organizacji“. Uprasza się o punktual. i liczne przybycie.

Koło Jeżyce

Zebranie plenarne odbędzie się w środę 9-go b. m. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego, ul. Szamarzewskiego 18. Na porządku obrad referat p. red. Ehrenberga p. t. „Z chwili politycznej“.

Poza tem jest do omówienia szereg ważnych spraw, wobec czego uprasza się o liczne i punktualne przybycie Zarząd.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Włamywacze upodobali sobie Stary Rynek

Nieudane włamanie — Złodziej w kufrze

Włamywacze upatrzyli sobie w ostatnim czasie kupców Starego Rynku i ich sklepy jako teren swych operacji. Przed tygodniem, w niedzielę po południu usiłowano wylać mur do piwnic kupca p. M. Stuermera przy Starym Rynku 80/82. Włamywacze wyjęli już kilka cegieł, zostali jednak spłoszeni przez właściciela.

W minioną niedzielę właściciel sąsiadującego z p. Stuermerem sklepu p. St. Schulz późnym wieczorem wyszedł, by przekonać się, czy skład zamknięty, i czy nie ma jakichś niespodziewanych i niepożądanych „klientów”. W chwili, gdy p. Schulz schodził do piwnic ze sklepu, operujący w piwnicach włamywacze byli przy pełnej robocie. P. Schulz zorientował się prędko w sytuacji i zamknął włamywaczy na klucz, przywołując policję i sąsiadów. Za chwilę przy pomocy przybyłej samochodem policji ujęto dwóch włamywaczy. W murze piwnicy był duży otwór; nie trwałoby było długo, a włamywacze byłiby przebili ścianę na wylot. Rzecz szczególna, że

złodziej nie zauważył pełniący służbę dwaj stróże. Przy włamaniu było trzech osobników, a — trzeci podczas pościgu przepadł bez śladu.

Dopiero dziś rano wyjaśniła się sprawa. Służąca pp. Schulzów udala się do piwnicy po drzewo. Gdy otwierała drzwi, rzucił się na nią pewien nieznany osobnik i zbiegł. Był to właśnie trzeci współnik włamywaczy, który przez noc ukrył się w piwnicy. Podczas przeszukiwania piwnicy przez policję i zainteresowanych kupców włamywacz ukrył się w kufrze, w którym pozostawił też ślady swej obecności. Wszczęto alarm, pościg jednak był już bezowocny.

Kupcy starego Rynku w ostatnim czasie są narażeni na coraz częstsze wizyty złodziejskie. Stwierdzono, że włamywacze badają teren jako proścy o wsparcie bezrobocia. Okazało się, że przytrzymanych dwóch włamywaczy widziano w roli żebraków. Również opieka policyjna na Starym Rynku zdaniem kupców nie jest wystarczającą.

(k)

Obląkaną córkę więził w klatce

Nieludzkiego ojca pociągnięto do odpowiedzialności sądowej

Nasz grudziądzki korespondent (ski) donosi:

Przed kilku tygodniami w Linarczku pod Grudziądzem zaginęła bez śladu 21-letnia córka matorolnego gospodarza Emila Schmidta; zniknięcie dziewczyny, która cierpiała na umysł, komentowano rozmaicie. Sprawę zajęła się policja; dochodzenia jednak nie dały narażenie żadnego pozytywnego wyniku. Stary Schmidt, który miał w gminie dobrą opinię, tak że odnośnie jego osoby nie było żadnego podejrzenia, twierdził, że zaginięcie córki jest dla niego zagadką.

Zdawało się już więc, że tajemnica

zaginięcia Schmidtowny nie zostanie wyjaśniona. Az oto drogą poufnego wywiadu policja wpadła na trop rzekomo zaginionej. Idąc śladem otrzymanych wskazówek, policja przeszukała stodołę Schmidta, gdzie ku zdumieniu obecnych znaleziono Schmidtownę w ukrytym miejscu uwięzioną w klatce Obląkana dziewczyna, ubrana w nędzne łachmany, brudna, wycieńczona i skostniała od zimna, wydawała na widok zbliżających się nieludzkie głosy.

Chorą natychmiast uwolniono i z opieki opano. Przeciw okrutnemu ojcu — on to swą córkę uwięził w klatce — wszczęto dochodzenia sądowe.

Krwawe spory sąsiedzkie

Tragiczny pojedynek na widły

Nasz korespondent pomorski (x) donosi z Nowogoniasta:

Między rodziną gospodarza Guzowskiego w Marzęcicach a rodziną Jastrzębskich panowały od szeregu lat naprężone stosunki. Obie rodziny, sąsiadujące z sobą, miały wspólną granicę i wspólną drogę; zdarzało się więc, że inwentarz jednego gospodarza zbłądził na rolę drugiego. Na tem tle zachodziły kłótnie między członkami obu rodzin, które się coraz bardziej potęgowały, kończąc się nieomal katastrofą.

Ostatnio doszło między Guzowskim, 69-letnim starcem, i jego 30-letnim synem Dominikiem z jednej a Jastrzębskim i jego dorosłym synem z drugiej

strony do gwałtownej sprzeczki, która zamieniła się w bójkę; obie strony, uzbrojone na widły, rzuciły się bez opamiętania na siebie, klując się wzajemnie widłami aż do nieprzytomności. Guzowskich, którym strasznie pokłuto głowę i twarz (ojciec stracił podczas bójki jeden palec) odwieziono z pola walki do szpitala; jest tylko słaba nadzieja utrzymania ich przy życiu. Jastrzębscy, ojciec i syn, również poranieni, ostatniemu przekłuto dłoń na wylot, udali się tak samo pod opiekę lekarską.

Epilog tej krwawej rozprawy, którą natychmiast zajęła się policja, rozegra się przed sądem.

Przed procesem Hałasa

Proces Leona Hałasa, jak się dowiadujemy, rozpocznie się nie w marcu, lecz z początkiem kwietnia r. b. Obroncami Hałasa będą adwokaci dr. Krzyżankiewicz i Galiński.

W poniedziałek rodzina Hałasa znów go odwiedzi w więzieniu. Leon Hałas bardzo żywo interesuje się losem swej żony, liczącej dziś 24 lata, oraz 5-cioorga dzieci, o które stale się wypytuje. Ojciec Hałasa każdego dnia spozdiewa się przyjazdu synowej z dziećmi. Konsulat polski w Lyonie ma jej ułatwić powrót do kraju. Dyrekcja fabryki w której Hałasowa pracowała zawiadomiła ją, że musi opuścić teren fabryczny. Jest to oczywiście dla niej, młodej kobiety z licznymi dziećmi, tragedją nie do opisania.

W rozmowie ze swą rodziną Hałas mówił, że więzienia polskie są o wiele lepsze od więzień we Francji. Tam, gdzie go trzymano, podłoga celi więziennej, a także i ściany pociągnięte były smolą. Żywność również wiele pozostawiała do życzenia. W więzieniu francuskim Hałas wydał 700 fr. na ży-

cie, gdyż do wiktów więziennego nie mógł się przyzwyczać.

Największym kłopotem dla rodziny Hałasa jest obecnie przyjazd żony jego i dzieci do Poznania: Rodzice Leona nie wiedzą, gdzie ich umieścić i z czego oni będą żyli.

(z)

Cuchnące bomby na popisach żydowskich

Podczas popisów żydowskiego klubu sportowego „Bar Kochba” w sali sportowej niemieckiego gimnazjum przy Wałach Jagiello 2 rzucono do wnętrza 4 rakiety, które eksplodowały, oraz 3 butelki z jakimś cuchnącym preparatem. Podczas zajęcia nie odniósł nikt kontuzji.

Czy znowu „Tajny Detektyw“?

13-to - letnia Józia Kaźmierczakówna z Torunia, przed paru dniami wróciła do domu zalana łzami i opowiedziała rodzicom, że w lesie napadł ją zbieg, który zrabował jej 25 groszy i no-

zem obciął jej warkocz, zabierając go sobie, jak miał powiedzieć — „na pamiątkę”. Oczywiście zawiadomiono o tem policję. W toku śledztwa dziewczynka przyznała się, że całą tę historję o „napadzie” zmyśliła, a to dlatego, ponieważ koniecznie chciała mieć „garsonkę”, a rodzice nie pozwalali jej na obcięcie włosów. Obcięta więc sobie warkocz i... puściła wodze fantazji.

Takie oto dziecko a już ma swoje „sposoby”. Czy czasem znowu nie pod wpływem lektury „Tajnego Detektywa“?

KALENDARZYK

Poniedziałek, 7 marca 1932.
Słońce: wschód 6,27 — zachód 17,41 —
długość dnia 17 godzin 41 min.
Księżyc: wschód 6,36 — zachód 17,59 —
nów.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.:
Poniedziałek, godz. 7 rano: Temperatura powietrza uziarnowana minus 1 st. C., cisza, ciśnienie atmosferyczne niskie 746 mm., pochmurno. W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 6 st. C., najniższa minus 1 st. C.

Kal. rzk.: Tomasz z Akwinu — jutro Jan Boży.

Kal. słow.: Biogowit bł. — jutro Miłogost.

OSOBISTE

Wyjazd J. Em. ks. Prymasa. Dowiadujemy się, że J. Em. ks. Kardynał Prymas wyjechał wczoraj nagle do Rzymu, w towarzystwie ks. prałata dr. Mędlewskiego.

Z Uniwersytetu Poznańskiego. W sobotę odbyła się w gabinecie rektorskim uroczysta promocja p. Zofji Sliwińskiej z Zakopanego na doktora filozofji. Promocji dokonał p. prof. dr. Michał Sobecki w obecności J. M. Rektora prof. dr. Sajdaka i zastępcy dziekana wydziału humanistycznego, p. prof. dr. Kazimierza Tymienieckiego.

ZEBRANIA, ZJAZDY

Ze Stow. żeńskiej Młodzieży Kupieckiej. Walne zebranie odbędzie się 8 bm. o godz. 19,15 w sali Domu Królowej Jadwigi, Al. Marcinkowskiego 1.

Sodalicja Marjańska Młodzieży i Uczniów Kupieckich. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, 8 bm. o godz. 20 w lokalu Czytelni Sodalicyjnej, św. Marcina 69 (dom ogrodowy) i p. Na porządku obrad wykład p. dyr. Woźnickiego n. tem. „Ks. Skarga”.

Towarzystwo Polsko-Angielskie. Zwyczajne walne zebranie odbędzie się d. 16 bm. o godz. 20 w sali posiedzeń Domu Kupiectwa Polskiego, ulica Zwierzyniecka nr. 12 z następującym porządkiem obrad: 1) Zagajenie; 2) sprawozdanie zarządu; a) sekretarza, b) skarbnika, c) kierownika kursów, d) bibliotekarki, e) gospodyni klubu; 3) sprawozdanie komisji rewizyjnej; 4) dyskusja i udzielenie absolutorjum; 5) wybór władz; 6) wolne głosy i wnioski; 7) zakończenie — W razie braku quorum zebranie odbędzie się w drugim terminie bez względu na liczbę uczestników o godz. 20,20.

Oddział Piływacki T. S. „Unja” zwołuje miesięczne zebranie plenarne na wtorek, 8 marca o godz. 20 na salce p. Jastrzynieckiej, ulica Masztalarska 8a. Udział wszystkich członków obowiązkowy.

Stow. Polskich Kupców Papierniczych w Poznaniu. Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się dziś w Domu Kupiectwa, ul. Zwierzyniecka 12 o godz. 20. Rekonstrukcja zarządu, przyjęcie nowych członków, sprawy cennikowe etc.

Kat. Tow. Ochrony Kobiet w Poznaniu. Walne zebranie odbędzie się 10 bm. o godz. 17 w sali św. Wojciecha, Al. Marcinkowskiego 22. Ze względu na sprawozdanie z całorocznej działalności i na referat p. prof. dr. Gantkowskiego upraszamy o liczny udział.

ZYCIE SOKOLE

Wobec koncertu Sokolów czeskosłowackich. Druhny i druhów gniazd poznańskich wzywamy do jak najliczniejszego udziału, o ile możności w mun-

KRATKI SĄDOWE

Rok więzienia za napad rabunkowy w Buku

Obywatel z Buku, Feliks Kubicki, po odbytem zebraniu wstąpił w towarzystwie do lokalu. Przyjaciele pili, Kubicki „fundował”. Do towarzystwa przyłączył się też niejaki Białewski. Wszyscy mocno już byli „zawiani”, gdy opuścili lokal.

Kubicki w drodze do domu został nagle napadnięty przez mężczyzną, który zarzucił mu na głowę płaszcz. Na krzyk p. Kubickiego zerwała się ze snu córka jego, która, wypadłszy na ulicę, zauważyła ojca, leżącego na ziemi i uciekającego napastnika. Ku-

Kobiety w ciąży muszą się starać o usunięcie każdego zaparcia stolca przez używanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”. Zadać w aptekach i drog. nw 9 201/2

durach. w koncercie bratniego czeskosłowackiego Sokolego Zespołu Spiewackiego we wtorek, dnia 8 bm. o godz. 20 w auli uniwersyteckiej. Ceny miejsc już od 50 gr. — Pożądanym jest również udział druhów i druhien przy pitowaniu na dworcu. Przyjazd we wtorek o godz. 13,55 po ciągłem z Warszawy. Czolem! — Naczelnictwo Okręgu.

WYKŁADY

Wykopalska przedhistoryczna w Wielkopolsce. Wykład z pięknymi przedmiotami wygłosi we wtorek, 8 bm. p. dr. Al. Karpińska w sali 17 Coll. Minus. Wały Wawów 26. Prelegentka przedstawi b. ciekawe zdjęcia przedmiotów, narzędzi, urn itp. życie i zwyczaje ludzi żyjących na ziemi Wielkopolski w czasach przedhistorycznych. Wejście na salę 20 gr — dla młodzieży 10 gr, członkowie T. C. L. za okazaniem legitymacji i bezrobotni mają wstęp wolny.

Praca polskich lekarzy misyjnych w Chinach. W wykładzie pod powyższym tytułem we wtorek, 8 bm. o godz. 20 w sali Śniadeckich (Coll. Medicum) przy ul. Fredry 10 opowie p. prof. dr. A. Wrzosek o warunkach i wynikach pracy lekarzy Polaków na Dalekim Wschodzie. Liczne oryginalne przeźrocza przyczynią się w dużej mierze do zobrazowania tej pełnej poświęceń pracy.

KRONIKA MIEJSCOWA

Z targu. Dnia 7. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 3,00—3,40 zł; masła mleczarskiego 3,80—4,00 zł; twarogu 0,60—0,80 zł; mendel jaj świeżych 1,40—1,60 zł; wapnowanych 1,35—1,50 zł; litr śmietany 1,60—1,80 zł; litr mleka pełnego 20—24 gr; za mięso: 1 k. słoniny świeżej 1,40 do 1,60 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,20 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,20 do 2,00 zł; cielęciny 1,00—1,40 zł; skopowiny 1,60—2,60 zł; koziny 1,20—1,60 zł; smalcu 2,60—2,80 zł; za drób: kura 2,50 do 4,00 zł; perlica 3,00—3,50 zł; kaczka 3,00 do 5,00 zł; gęś 7,00—11,00 zł; para gębieł 1,20 do 1,50 zł; para kuropatew 3,00 zł; królik 1,30—1,60 zł; bażant 4,50 zł; za ryby: 1 kilogram karpia 2,80 do 3,00 zł; lina 3,00—3,20 zł; okonia 1,20—1,60 zł; karasia 2,00—2,80 zł; białych ryb 0,80 do 1,60 zł; sandacza 4,00—5,00 zł; 1 kg leszcza 2,40 zł; 1 kg suma 2,40 zł; 1 kg szczupaka 3,00—3,60 zł; za ryby śnieje 60—80 gr mniej. Płacono za jarzyny: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; cebuli 0,30—0,40 złotych; szpinaku 1,60—2,00 zł; 1 kg jarmuzu 30—40 groszy; 1 kilogram bobu 1,20 zł; główka włoskiej kapusty 1,50—30 gr; białej 1,50—30 gr; modrej 30—50 gr; 1 kalafior 0,30—1,00 zł; 1 kg kalarepy 0,20 zł; 1 kg marchwi 20 do 30 groszy; bruuki 20 groszy; seleru 40—50 gr; pietruszki 30—50 gr; porę 40—50 gr; brukselki 60 groszy; owoce: 1 kg jabłek 0,30—1,20 zł; gruszek 0,60 do 1 zł; zórawin 2 zł; owoców suszonych 0,80 do 2,00 zł; grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; 1 kg. świeżych śledzi 0,70—0,80 zł. — Targ mało ożywiony; ceny bez zmian.

KRONIKA WYPADKÓW

Przerwa w komunikacji ulicznej. Na ulicy Dąbrowskiego wywrócił się wóz z sianem, co spowodowało tak wielki zator na jezdni, iż nastąpiła przerwa w komunikacji tramwajowej. Przeszkodę usunęła przywołana straż pożarna. (k.)

KRONIKA POLICYJNA

Zwłoki noworodka. Na jednym z grobów na cmentarzu Farnym przy ulicy Grunwaldzkiej znaleziono zwłoki noworodka płci męskiej, zawiniętego w białe płótno i papier. Ciało nakryte było wiewcami. Zwłoki przewieziono do zakładu medycyny sądowej. (k.)

JARMARKI

Września. Dnia 8 bm. odbywa się we Wrześni jarmark na konie i bydło. — Spęd bydła dozwolony.

bicki stwierdził brak przeszło 50 złotych gotówki.

Sprawa stała się nazajutrz głośną w Buku. Wszczęto dochodzenia i w rezultacie cała rzecz oparła się o sąd. Oskarżony Białewski, odpowiadający za napad rabunkowy, mówił, że był coprawda w lokalu razem z Kubickim, że pił wspólnie wódkę, ale napadu rabunkowego nie dokonał. Świadek Kubicki jednak z całą stanowczością rozpoznaje w Białewskim owego napastnika.

Białewskiego sąd skazał na rok więzienia za napad rabunkowy. (dob.)

Mogilno. Spęd bydła rogatego i zwierząt racicowych na jarmark ogólny w Mogilnie w dniu 8 bm jest dozwoływany. Szamotoły. Następną jarmark w mieście Szamotołach, na konie i bydło, odbędzie się w środę, dnia 9 bm. Koźmin. W czwartek, dnia 10 b. m. odbędzie się jarmark (mały) na konie i bydło. Kościan. Jarmark na konie, bydło, kozy, owce i świnię odbędzie się w czwartek, dnia 10 bm.

O muzyce symfonicznej

Przypominamy, że dziś, w poniedziałek o godz. 20 w sali 22 Coll. Minus (II p.) prof. U. P. dr. Stefan Blachowski zainauguruje cykl muzykologiczny, urządzony przez Powszechne Wykłady Uniwersyteckie, wykładem p. t. „Konsonans i dysonanans”. Następną wykład z tego cyklu odbędzie się we wtorek, 8 bm. o godz. 20 w sali 22. Dr. K. Zieliński, wykładowca na Uniwers. Pozn., wygłosi odczyt p. t. „Instrumenty orkiestry współczesnej”. Odczyt poświęcony będzie z demonstracją niektórych instrumentów.

SKRZYŃKA DO LISTÓW

P. Mat., Słupca. Musi Pan płacić czynsz umówiony, póki Pan mieszka. Może Pan jednak wypowiedzieć lokal w terminie trzymiesięcznym. Właścicielka domu na obniżenie czynszu nie potrzebuje się zgodzić. (aK). A. B. 100. Ponieważ istnieje możliwość dodatkowego uregulowania składek przez pracodawcę, zanim wkroczy się na drogę procesu odszkodowawczego przeciwko pracodawcy, radzimy najpierw przedłożyć dane kwestje Urzędowi Ubezpieczeniowemu. Pracodawca, który może ze swej strony poczynić potrzebne kroki. Dopiero po wyjaśnieniu kwestji tam prosimy przedłożyć nam sprawę raz jeszcze. (aK). W. S. 100. Sprawa jest dosyć skomplikowana, gdyż Wanda P. jest do połowy dziećcią wstępną swobodną, co do drugiej dziećcią wstępną zwykłą, (Vorerbin, befreite Vorerbin). Zasadniczo więc swoją połowę może Wanda P. rozporządzać dowolnie, co do drugiej połowy natomiast musi mieć zgodę rodziców następnich na wszystkie czynności, które zmniejszają majątek, a więc na sprzedaż, obciążenie hipoteką i t. d. Jakiemukolwiek rozporządzeniu mogą się więc dziećcie następnie sprzeciwić, o ile dotyka ono połowy nieswobodnej, i to różnymi drogami, n. p. w razie sprzedaży nieruchomości przez wpis ostrzeżenia. W konkretnych wypadkach należy poradzić się adwokata. (aK). Zak. Policja powinna dać zasadniczo te zaświadczenia. W danym razie możnaby wziąć zaświadczenie od proboszcza, lub poprosić w zakładzie o zarządzenie wywiadu w policji. Wtedy policja będzie musiała zarządzić dochodzenia i poświadczenie wydać. Ew. możnaby to zrobić przez magistrat (biura przy Wolnicy). (aK)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zżony: Dnia 5 marca 1932 zgłoszono: Regina Grunwaldówna, 7 mies. 13 dni Katarzyna Rybaszewska, służąca-gospodyni, 56 l. Józefa Hübnerowa, z domu Prywińska, wdowa, 74 l. Agnieszka Górecka, z domu Liszyńska, wdowa, 73 l. Agnieszka Witkowska, z domu Kurowiakówna, 73 l.

Składki i pokwitowania

W administracji naszej złożono w dalszym ciągu: Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. z prośbą o dobrą posadę, 1 zł. — L. J. z utrzymaniem łaski 5 zł. — J. L. z prośbą o zdrowie 5 zł. — A. W. z prośbą o zdrowie dla żony i syna 5 zł. — C. K., Pleszew, z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo dla całego rodzeństwa 2,15 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 128,15 zł. Na Tow. „Caritas”: Koledzy rzeźniarzy zamiast wieńca dla śp. dr. Józefa Starkowskiego, generał brygady, lekarza weterynaryjnego, 35 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 41 zł. Na biednych parafji św. Marcina do dyspozycji Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo: Dyrektor i asystenci II kliniki chorób wewnętrznych U. P. w Szpitalu Miejskim zamiast wieńca na trumnę śp. generała dr. Józefa Starkowskiego, 40 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanymi 95 zł. Pięćdziesiąt złotych otrzymałam od uroczenia Sem. Ochrony p. dr. Koellerowej przy ul. Długiej 4, dla biednych parafji Bożego Ciała, co niniejszym z podziękowaniem kwituję. — Siostra Elżbieta — Wydział Parafjalny „Caritas” par. Bożego Ciała.

RUCH W TOWARZYSTWACH

Kółko Lokalne Położnych. Zebranie odbędzie się w poniedziałek 7 bm. o godz. 17 w klinice dla kobiet przy ulicy Polnej 17. K. P. H. Wilków Morskich. Zebranie plenarne odbędzie się w poniedziałek dnia 7 bm. w szkole im. Konarskiego ul. Marii Magdaleny 2. Na porządku obrad m. in.: sprawozdanie z walnego zjazdu Harcerstwa Wlkp. Początek o godz. 10.30. Tow. Powstańców i Wojaków Dzieła Łazarz - Górczyn. Miesięczne ple-

narne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dnia 7 bm. o godzinie 20 w lokalu zebrania Kasyna Obywatelskiego, ul. Marszałka Focha 81.

Stow. Polaków z Ameryki. Walne zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn. 7 bm. w sali restauracji „Pod Sirzechą” na placu Wolności nr. 7. Początek o godzinie 29.

Koło Śpiew. im. Bol. Dembińskiego. Plenarne zebranie odbędzie się 7 bm. o godz. 20 w lokalu druha Wróblewicza, ul. Chwaliszewo 69.

Kat. Tow. Rzemieślników Polskich. Zebranie odbędzie się w poniedziałek, dn. 7 bm. o godzinie 20 w sali Domu Królowej Jadwigi. Wykład wygłosi p. syndyk Piotrowski.

Stow. Absolwentów przy III szkole wydziałowej w Poznaniu. Zebranie miesięczne odbędzie się 8 bm. o godz. 19.30.

Tow. Restauratorów na miasto Poznań i okolice. Miesięczne zebranie plenarne odbędzie się we wtorek, dnia 8 bm. o godzinie 16 w lokalu kol. Pioska przy ul. 27 Grudnia 10.

Okragowy Związek Emerytów Państwowych, Wdów i Sierot. Zebranie miesięczne odbędzie się we wtorek 8 bm. o godzinie 18 w lokalu p. Jarockiej przy ul. Maszalskiej 8.

Tow. Przemysłowców Św. Łazarz. Plenarne zebranie odbędzie się dnia 8 bm. o godzinie 20 w lokalu posiedzeń p. Dusika przy ul. Marsz. Focha 62. Na zebraniu bardzo interesujący referat.

Klub Introligatorów. We wtorek, 8 bm. o godz. 19 odbędzie się w sali p. Beyrowej, pl. Bernardyński 2, ostateczne zebranie informacyjne w sprawie kursu kształcącego, organizowanego przez p. prof. Władysława Grabowskiego. Sprawę referuje kierownik kursu p. prof. Wl. Grabowski.

Cech Krawiectwa Damskiego. Plenarne zebranie cechu odbędzie się 8 bm. o godz. 20 w salce posiedzeń przy ul. Romana Szymańskiego 10.

Tow. Przemysł. „Kościeszko”, Górczyn - Łazarz. Zebranie plenarne odbędzie się we wtorek dnia 8 bm. o godz. 20 w lokalu zebrania p. Spychały.

Tow. Powstańców i Wojaków Poznań Jeżyce. Plenarne zebranie odbędzie się we wtorek, dnia 8 bm. o godz. 20 w lokalu obrad p. Jaszka przy ulicy Kraszewskiego 16.

Polski Zw. Zaw. Buchalterów. Sekretariat znajduje się przy ul. Skarbowej nr. 8, m. 10 (tel. 33-55) i czynny jest codziennie prócz niedziel i świąt w godz. od 9-13 i 15-19.

Klub Mandolinistów „Chopin” w Poznaniu. Zebranie miesięczne odbędzie się 8 bm. o godz. 19.30 w lokalu klubowym przy ul. Marc. Mottego 5.

Grupa Lotowa „Jedność” Poznań. Zebranie plenarne odbędzie się 9 bm. o godz. 19 w lokalu p. Beyrowej przy placu Bernardyńskim.

Wielkopolskie Stow. Myśliwskie w Poznaniu. Zebranie miesięczne odbędzie się 9 bm. o godz. 20 na sali p. Hermana (Centrum) Stary Rynek 8.

Tow. Powstańców i Wojaków im. gen. Grudzielskiego, Poznań - Główna. Zbiórka na mszę św. w kościele parafjalnym za duszę śp. gen. Grudzielskiego o godz. 8.15 przed mieszkaniem prezesa.

Tow. „Jedność” pod wezwaniem św. Stanisława. Plenarne zebranie odbędzie się 9 bm. o godz. 18.30 na sali p. Jarockiej, ulica Maszalska 8a. Na porządku obrad urządzenie święconki dla starców i biednych Towarzystwa.

Męski Chór Kościelny w Poznaniu-Górczynie. Plenarne zebranie odbędzie się 9 bm. o godz. 20 w ochronce przy ulicy Borej.

Tow. Powstańców i Wojaków im. ks. Ign. Skorupki Poznań-Wilda. Zebranie odbędzie się 10 bm. o godz. 19 w lokalu „Dwór”, ul. Kilińskiego 15.

Tow. Młodych Przemysłowców (wydział zswski). Zebranie odbędzie się 10 bm. o godz. 20 w Domu Rzemieślniczym. Równocześnie podaje się do wiadomości, iż z dniem tym rozpocznie się kurs modelowania i kroju cholewek.

Kolodziejska sekcja fachowa przy Z. P. R. Plenarne zebranie odbędzie się 10 bm. o godz. 19 w sali 20 Domu Rzemieślniczego.

TEATRY

Z Teatru Polskiego.

Dziś w poniedziałek 7 b. m. wraca na afisz subtelna i pełna wdzięku komedia Stanisława Miłazewskiego „Drugie imię miłości”. Role główne grają, zawsze mile przyjmowana Markarczyk - Wasilewska, oraz Modzelewska i Nowacki. Jest to jedno z ostatnich przedstawień tej przemijającej komedji ustępującej z afisza dla „1.000.000 udręk” W. Katajewa, którą to komedję gra Teatr Polski w wtorek i środę b. t.

Rewelacyjną tę satyrę na stosunki panujące w powojennej Rosji, doskonale wystawioną na scenie Teatru Polskiego, uświetnia pierwszy w bieżącym sezonie występ dyr. Bolesława Szczurkiewicza, kreującego rolę Gronostajewa, głównego bohatera komedji Katajewa.

Kasy zamawiań już rozpoczęły w całej pełni przedsprzedaż biletów na wszystkie dni tygodnia, dającego przegląd ostatnich nowości repertuaru, gdyż w czwartek zapowiedziany jest „Kapitana z Köpenicku”, a w piątek „Rozwód” Z. Marynowskiego.

Z Teatru Nowego.

„Car Paweł I” — wspaniałe widowisko historyczne z Junoszą - Stępowski w roli cara i Al. Węgierko jako cześnikiem Aleksandrem — odegrane zostanie w dniu dzisiejszym po raz ostatni.

„Ten którego biją po twarzy” — sensacyjna sztuka z życia cyrkowców, w której Al. Węgierko gra rolę tytułową, a Junosza Stępowski stwarza genialną kreację hr. Manzini — wystawiona będzie jeszcze tylko jeden raz, we wtorek będzie to pożegnalny występ Al. Węgierko, który w tym dniu kończy swą gościnę w Teatrze Nowym.

„Włamanie”.

Sensacyjna sztuka A. Grzymały-Siedleckiego, której premiera zapowiedziana na środę, stała się największą rewelacją dnia, należy do czołowych dzieł świetnego pisarza, cieszącego się w naszym mieście szczególnym wzięciem i gorącą sympatią. Do niepojętych walorów sztuki dołącza się jeszcze znakomita obsada ról głównych w osobach mistrza Junoszy - Stępowskiego, zaliczającego rolę Łotyższana do swych najoryginalniejszych kreacji, oraz p. Cieszkowskiej, odtwarzającej ciekawą i pełną finezji główną postać kobiecą. Środowa premiera to największa atrakcja Poznania.

Teatr Wielki.

Dziś w poniedziałek, teatr nieczynny. We wtorek premiera głośnej operetki: Falla p. t. „Rozwódka” — którą zespół artystyczny przystąpił pod znakomitą reżyserją p. Sendeckiego na otwarcie sezonu operetkowego w Teatrze Wielkim, Melodje „Rozwódki” którą zachwycają się największe stolicę świata, śpiewać będzie od wtorku cały Poznań. W rolach głównych wystąpią najlepsze asy operetki pp. J. Fontanówna, której wspaniałe toalety będą prawdziwą atrakcją dla świata kobiecego, uroczą primadonna warszawska K. Wańska, reżyser i ulubieniec J. Sendecki, p. Wiśniowski, Szpinger, Warchalewski, nowo pozyskany p. J. Korczyński i inni. Powiększony balet z pp. St. Przewłocką, Iga Dix, i baletmistrem K. Ostrowskim, wystąpi w nowych efektownych tańcach solowych i ansamblowych, układu pomyślowego baletmistra Ostrowskiego. Nowe dekoracje i kostiumy projektu artysty malarza prof. Jarockiego.

Orkiestrą zasiloną wytrawnymi siłami miejskiej orkiestry symfonicznej dyrygować będzie p. Tylja. Oczekiwana premiera najpiękniejszej operetki Falla, jaką jest bezsprzecznie „Rozwódka”, wzbudziła niebawem zainteresowanie wśród miłośników lekkiej muzyki i tych wszystkich, którym miłą jest wesola i beztroska rozrywka.

Sprzedaż biletów od 10-2 i od 4-6 w kolektorze loterii państwowej p. Langera (Hotel Monopol) a wieczorem od 6.30 przy kasie Teatru Wielkiego.

Władysław Ladis Kieपुरа

koncertuje w nadchodzącą niedzielę w Poznaniu, w Auli Uniwersyteckiej. Niebawem zainteresowanie pierwszym koncertem znakomitego artysty!

WŁADYSŁAW LADIS KIEPURА, znakomity tenor, wschodząca wielka gwiazda na firmamencie wszechświatowej sztuki, brat króla tenorów Jana Kieपुरы, który niedawno występował w Krakowie i Lwowie i z miejsca odniósł oszalamiający sukces artystyczny i kasowy, na zaproszenie Dyr. Nowomiejskiego — przybywa na jedyny koncert do Poznania i poraz pierwszy przedstawi się naszej publiczności w nadchodzącą niedzielę, dnia 13 marca r. b., o godzinie 8-mej wiecz., w Auli Uniwersyteckiej.

Zapowiedź pierwszego koncertu znakomitego artysty, o którego nadzwyczajnych sukcesach w Lwowie i Krakowie czytaliśmy we wszystkich pismach polskich entuzjastyczne głosy — podzielała jak największa sensacja. Wystarczy zaznaczyć, że na pierwszą wieść o koncercie WŁADYSŁAWA LADISA KIEPURЫ Publiczność poznańska przypuściła istny szturm do kasy i już dziś 7 dni przed koncertem znaczna część biletów rozchwytała a zamówienia na bilety napływają z całej prowincji.

W koncercie WŁADYSŁAWA LADISA KIEPURЫ udział przyjmie ponadto słynna śpiewaczka włoska MARJA FIORENZA.

Program niezwykle ciekawy obejmuje szereg popisowych aryj operowych i pieśni. Nazwiska znakomych artystów są najlepszą rekomencją, że niedzielny koncert WŁADYSŁAWA LADISA KIEPURЫ i MARJI FIORENZA stanie się dla naszego miasta wielką artystyczną i towarzyską sensacją i zgramadzi w kom. dziele najwytworniejsze sfery Poznania i prowincji.

Ze względu na ogólny kryzys ceny biletów najniższe od 2-6 zł. Bilety są rozchwytywane gorączkowo w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38, zw 13 708.

Chór czeskosłowacki w Poznaniu.

Na koncert Chóru sokolskiego Sokolskie Pievecke Sdruzeni, znanego zaszczytnie w całych Czechach, który ostatnio śpiewał na uroczystości żałobnej ku czci zmarłego prezesa Wszechsłowiańskiego Związku sokolowego w Pradze, złożony się 17 osób: Hradila „Straż ojczyzny” potężna witezka „Pieśń Beskidu”, „Mila sobota”, „Pijacka” i „Zolnierska”. Smetany „Modlitwa”, „Pieśń na morzu” i „Rolnicza”, Foerster „Pieśń ludowa”, „Co bywało niegdys”, „Sw. Wacława”, Novaka „Kyjev” (Kijów miejscowość na Morawach), Krziczka „Jutrzenka”, Vacha „Kiedy byście te” Spilka „Pieśń wojenna”, Hilmara „Nie pchaj” Walek-Walewskiego „Rokitna”. Program ten złożony z trzech części, poprzedzi odpiewanie hymnów narodowych, polskiego i czeskosłowackiego.

Same imiona kompozytorów, których pieśni odтворzy nam doskonały chór czeński, świadczą o ciekawej barwności umiejętnie zestawionego programu, który da nam wieczór, pełen artystycznych wrażeń. Usłyszymy w brawurowym wykonaniu zarówno piękne, żywe, pieśni ludowe odznaczające się humorem i nastrojem, jak i utwory pełne siły i dramatycznego wyrazu. Miłośnicy i znawcy śpiewu zespołowego, jakinieniej wszyscy, którzy u nas śpiew chóralny uprawiają, odniosą zatem we wtorek, dnia 8 marca (godz. 20) w auli uniwersyteckiej silne i cenne wrażenia artystyczne.

Bilety w cenie od 3-1 zł do wtorku wieczora do nabycia w firmie J. Wlekiński w Bazarze. Kasa w gmachu auli sprzedawać będzie pozostałe bilety od godz. 19-tej. zw 13 653/4.

Koncert na rzecz ubogich

odbędzie się we wtorek, dnia 8 marca, o godz. 8-mej wieczorem w sali Domu Ewangelickiego przy ul. Wjazdowej staraniem Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo parafji św. Wojciecha. Laskawy współudział w koncercie przyrzekli p. prof. Gertruda Konatkowska (fortepian), p. prof. Maria Szrayberówna (skrzypce), artysta opery p. Stanisław Roy (śpiew) i p. prof. Sauer (akompanjament). W programie utwory Chopina, W. Niawskiego, Pucciniego, Liszta, Griega i in. Doborowy program oraz osoby wykonawców składają się na całość, zapewniającą spędzenie wieczoru na kulturalnej i milej rozrywce. To też nie wątpimy, że szlachetny cel, na który przeznaczona jest dochód, oraz wysoki poziom koncertu, sprawią, że sala Domu Ewangelickiego zapełni się dnia 8 b. m. do ostatniego miejsca. Ceny wstępu minimalne od 50 groszy do 2,50 zł. Bilety wcześniej do nabycia w składzie p. Wtokowskiej, ul. Pocztowa (na przeciw poczty), u p. Szrejbrowskiego ul. Gwarna oraz w dniu koncertu przy kasie wieczorem od godz. 7-mej. zwp 13 655.

WŁADYSŁAW WALTER w Poznaniu.

WŁADYSŁAW WALTER, znakomity i tak popularny w całej Polsce humorysta, świetny wykonawca niezliczonych kreacji, typków i typów, znanych ze sceny, płyt gramofonowych i Polskiego Radja oraz filmu dźwiękowego „Ulani, Ulani Chłopcy Malowani” przybywa wraz ze swoim zespołem do Poznania i wystąpi jedyny raz w sobotę, dnia 12 marca r. b., o godzinie 11-tej wiecz. w teatrze „Słońce”.

Każdy występ tego znakomitego artysty znanionuje bogactwo niefrasobliwego humoru z uwzględnieniem aktualnej satyry, nic dziwnego, że wszystkie bez wyjątku monologu WALTERA budzą rzeszy śmiech i huraganowe oklaski rozchwyconej widowni. W sobotnim Wieczorze w „Słońcu” udział przyjmia ponadto: HALINA HULANICKA, europ. slawy taneczka, ADA OWIDZKA, świetna pieśniarka oraz wybitni artyści stołeczni BRONISŁAW ROMANISZYN, wytworny piosenkarz, KAZIMIERZ CHRZANOWSKI, conferencier i piosenkarz oraz doskonaly komik JÓZEF WINIASZKIEWICZ.

Zarówno nazwiska powyższych artystów, jak też i arcyciekawy dobór programu — są najlepszą rekomencją, że sobotni Wieczór Humor, Tańca i Piosenki w „Słońcu” należą będzie do najładniejszych imprez bieżącego sezonu. Ze względu na ogólny kryzys ceny biletów najniższe od 1.50 do 4 zł. Przesprzedaj biletów w składzie cygar p. Szrejbrowskiego, ul. Gwarna 20, telefon 56-38. zw 13 707

Teatr Polski

DZIŚ — „Drugie imię miłości”.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Car Paweł I.” — Występ gościnny Stepowskiego i Węgierki. Wtorek, 8. 3. „Ten, którego biją po twarzy” — występ Stepowskiego i Węgierki. Środa, 9. 3. „Włamanie” (premiera). — Występ Stepowskiego. Czwartek, 10. 3. „Włamanie” — występ Stepowskiego. Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Wielki

DZIŚ — Teatr nieczynny z powodu próby gen. „Rozwódki”. Wtorek, 8. 3. „Rozwódka” (Premjera).

Teatr Wielki — Koncerty symfoniczne Środa, 9. 3. — Ostatni koncert symfoniczny Dyrygent: Grzegorz Fiteberg Solista: Mikolaj Orlow, światowej sławy pianista.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZYCIE KULTURALNE

10-LECIE MIŁOŚNIKÓW JĘZYKA POLSKIEGO

Ponieważ upłynęło dziesięć lat, jak istnieje w Poznaniu koło miejscowe ogólnopolskiego Towarzystwa Przyjaciół Języka Polskiego — zarząd tego koła urządza dzisiaj Akademję jubileuszową, jak o tem pokrótce dziennik nasz donosił.

Akademja odbędzie się dzisiaj, o godz. 20 w Collegium Minus Uniwersytetu Poznańskiego. Zagai ją słowem wstępem honorowy profesor Uniwersytetu Poznańskiego, laureat nagrody m. Poznania dr. Bolesław Erzepki. Po przemówieniu siedziwego, a tyle zasłużonego uczonego, wygłosi odczyt, pod tytułem „Język nasz ojczysty”, prof. U. P. dr. H. Ułaszyn, poczem nastąpią jakby demonstracje językoznawcze, mianowicie recytacje prozy i poezji polskiej.

W tej części zabiorą głos artyści Teatru Polskiego pp. Nuna Młodziejowska-Szczurkiewiczowa, oraz p. Jan Kreczmar. Ten ostatni przedstawi etap, rozwoju języka polskiego piśmiennego, a to na ciekawym przykładzie. Wygłosi mianowicie 90 w różnych przedziałach prozą i wierszem, od najdawniejszych czasów. Prozę reprezentować będzie psalter Florjański z wieku XIV, Wróbla-Glabera z r. 1539 i Wujka z r. 1599. Wierszowane przekłady usłyszymy: Kochanowskiego z roku 1579 i Fr. Karpińskiego z r. 1786.

Na zakończenie usłyszymy szereg poezji, mających za osnovę język polski. Będą to wygłoszone przez p. Nunę Młodziejowską-Szczurkiewiczową utwory K. Brodzińskiego, St. Koźmiana, Deotymy, J. Kosińskiego i M. Janika. Uzupełni ten cykl proza, mianowicie przemówienie Henryka Sienkiewicza, powiedziane przy odsłanianiu pomnika Słowackiego w Miłosławiu w r. 1899. Towarzystwo Miłośników Języka Polskiego położyło niemałe zasługi. Wydawany przeźnie „Język Polski” jest publikacją ze wszech miar użyteczną, która nakładami czytelników do interesowania się językiem ojczystym i do wnikania w jego nieustanny rozwój. Właśnie przed paru dniami prof. U. P. dr. Edward Klich omówił w Dziale Kultury i Sztuki ostatni rocznik „Języka Polskiego”, podnosząc bogactwo i różnorodność materiału, jaki redakcja podaje. Dziesięciolecie oddziały poznańskiego towarzystwa szczerze życzenia świata naukowego i wszystkich miłośników naszej ojczystej mowy. Oby przy tej okazji powiększył się także zastęp jego członków, którzy w zamian za drobną składkę (4 złote rocznie) otrzymują bezpłatnie „Język Polski” oraz tomiki „Biblioteczki Towarzystwa Przyjaciół Języka Polskiego”. Zapisy przyjmuję w Poznaniu przy ul. Ogrodowej 12 m. 2 lub w seminarjum języka polskiego w Zamku, pokój 30, sekretarka oddziału, p. Helena Górską. Kto wchodzi w grono członków Towarzystwa, przyczynia się do pracy nad kulturą narodową, na jej ściśle organizacyjnym, ale ważnym odcinku.

TEATR

„Dругie imię miłości” w Wilnie. Donoszą nam z Wilna: „Reduta” podzieliła się, jak donosiłem, na „czółwki”, które w różnych stronach krążą po kraju, z przedstawieniami. Jedną z nich zawitała teraz do Wilna aby wystawić Miłuszewskiego „Drugie imię miłości”, wzięte na repertuar objazdowy. Oprócz stałych reżyserskich uczestniczy w przedstawieniu Adwentowicz oraz p. S. Mazarekówna. (wz)

NAUKA

Przed międzynarodowym zjazdem historyków w Warszawie. Zjazd ten jest zaplanowany, jak wiadomo, na rok 1933, ale impreza jest tak poważną i wymaga tytułu przygotowań, że już teraz Polskie Towarzystwo Historyczne zajmuje się energicznie pracami wstępными. Naradzają się też nad zjazdem koła miejscowe Towarzystwa, znajdujące się po ośrodkach uniwersyteckich polskich. W Poznaniu niedawno toczyła się na ten temat dyskusja na zebraniu naukowym oddziału, obecnie przeprowadzono podobne obrady w Krakowie.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Dwie monografie o powiatach. Staraniem Akademickiego Koła Wrześnianin ukazała się w 675 rocznicę pierwszej historycznej wzmianki o Wrześniach zbiorowa książka pt. „Września, jej ziemia i mieszkańcy”. Jest to praca zbiorowa, szereg luźnych szkiców, nie związanych w całość. Można by określić jako pracę wstępną do opracowania w przyszłości większej rzeczy, tembardziej, że wydany obecnie zbiór ukazał się jako część I. Zamieszczone szkice podają wiadomości: o prehistorii, o jednym z przywilejów dla Wrześni, o przeszłości powiatu, oraz kilka sylwetek wybitniejszych Wrześnianin. Wydawnictwo zamyka bibliografja. Ukazała się także w tych dniach praca Piotra Polnińskiego o powiecie wągrowieckim pod względem geograficznym, statystycznym, topograficznym i historycznym. Autor opisuje miejscowości powiatu i notuje najważniejsze wydarzenia historyczne. (J. St.)

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Sto głów — sto zdań, czyli: pomnik Mickiewicza. Piszą nam z Wilna: Wystawa projektów na pomnik wileński Mickiewicza obejmuje tylko kilka prac, konkurs był bowiem zamknięty. Odnaczenie przypadło projektowi p. Kuny, poza tem są projekty pp. Tolwińskiego, Dunikowskiego, Madejskiego. Ale powtarza się znów to samo, co zaszło przed kilku laty po pierwszym konkursie i po nagrodzeniu p. Szukalskiego. Od opinii jurorów, którzy reprezentują wiedzę i kulturę artystyczną apeluje się niejako do dyletantów. Pisma otwarły swe lamy dla „ankiet” (celuje w tem „Słowo”) w których to ankietach „opinia publiczna” w osobach ludzi najpoczciwszych, ale najczęściej niepokarczanych żadnymi kwalifikacjami. „Wypowiada się” o projektach przy czem oczywiście każdemu co innego się podoba lub niepodoba. Czy nie prościej byłoby zrezygnować z fachowych jurorów i oddać pomnik na plebiscyt? Kto żyje niech głosuje, postawiony będzie ten pomnik za którym oświadczy się jak najwięcej głosów. Ale apelacja od sędziów fachowych do dyletantów, między którymi muszą znaleźć się poprostu ignoranci to dziś szczególnie wygląda, zwłaszcza w takim „mieście sztuki” jak Wilno. (wz)

VARIA

„Więcej radości” książka dr. Pawła Wilhelma Keplera, biskupa rothenburckiego która w trzecim wydaniu ukazuje się nakładem Księgarni św. Wojciecha zrodziła się z protestu przeciw pesymizmowi. Idzie do czytelnika z dobrem i kojącym słowem. W życiu w otaczającej przyrodzie, w księgach świętych, w pieśni i sztuce ludowej może szukać radość, zaznana niegdys w sielskości dziecięctwa. Pesymizm w czasach obecnych wyciska głębokie piętno na życiu zwłaszcza u inteligencji. Przeciwdziałające środki są pożądane, a książka ks. biskupa Keplera przeznaczona jest na to aby służyć pomocą tym którzy nie wiedzą skąd czerpać radość. Pisał ją człowiek mądry i prawdziwy chrześcijanin. „Więcej radości” trzeba polecić zarówno młodzieży, jak dorosłym.

BURZE I WSTRZAŚNIENIA W WARSZAWSKIEJ MUZYCE

Donoszą nam z Warszawy:

Podawana jest z ust do ust wiadomość że szereg profesorów Konserwatorium i Akademii Muzycznej został przeniesiony w stan spoczynku. Sensacja polega na tem, że są to nazwiska o donośnym brzmieniu: Szymanowski, Różycki, Fitelberg, Raczkowski, Sikorski. Wiadomość ta dotarła i do pism. Co do faktów, jakie się z nią łączą, to trzeba pamiętać, że Akademia Muzyczna która stanowiła nadbudowę Konserwatorium jako najwyższa uczelnia muzyczna w Polsce, ulega likwidacji, a wymienieni profesorowie w niej wykładali. Z drugiej strony, likwidowanie Akademii nie potrzebuje pociągać za sobą przeniesienia ciała profesorskiego w stan spoczynku, skoro Konserwatorium nie tylko istnieje dalej, ale ma wciągnąć w siebie niejako znoszona Akademię, w postaci „klas mistrzowskich” (Meisterschulen). Nakoniec jest faktem, że niektórzy inni profesorowie Akademii nie ulegli temu losowi, co tamci i mają dalej wykładać w Konserwatorium — mimo że będzie obcięte o Akademię.

Zniesienie Akademii było przesądzone dawno. Zresztą sprawę tę obszernie czytelnikom przedstawiałem na różnych jej etapach. Natomiast obecna „czystka”, przedsięwzięta przez departament wydziału Sztuki w ministerstwie oświecenia, przychodzi dość niespodziewanie i sensacyjnie. W Konserwatorium uczniowie zaczęli strajk manifestacyjny, aby zaprotestować przeciw odebraniu im profesorów, do których twórczości i nauczania mają pełne szacunku zaufanie. Początkowo myślało między uczniami o gremjalnym wypisywaniu się z Konserwatorium, lecz szala przeważała na rzecz strajku. Na razie wygląda to wszystko na burzę w szklance wody, lecz nie jest wykluczone, że zamieni się w burzę prawdziwą i zarzuci chmury na cały świat muzyczny polski, w którym „przeniesieni na spoczynek” muzycy mają poważne stanowiska, niektórzy zaś czołowe. T. W.

Książki nadesłane

H. Grotowska: „Mali mieszkańcy dużego domu” z 21 rycinami. Biblioteczka przyrodnicza pod redakcją Zofji Bohuszewiczówny. Stopień I. „Dla wszystkich” nr. 230. Serja C. Nakład księgarni św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin.

Jego Świątobliwoci Piusa PP. XI Encyklika o małżeństwie (Casti Connubii) z dnia 31 grudnia 1930 r. Wydali i objaśnili ks. dr. Stanisław Bross i ks. dr. Władysław Spikowski. Księgarnia św. Wojciecha. Poznań — Warszawa — Wilno — Lublin.

DAR NARODOWY DLA WEYSENHOFFA

W tym roku, jak już donosiliśmy, obchodzi Józef Weysenhoff czterdziestolecie swej pracy twórczej. Utworzył się komitet jubileuszowy w Warszawie, który zajmie się urządzeniem uroczystej Akademii. Termin tej ostatniej będzie ustalony po ukończeniu zbiorowego wydania dzieł znakomitego pisarza. Nadto zebrany będzie za staraniem komitetu, Dar Narodowy, którym społeczeństwo uczci Weysenhoffa w ten tak doniosły dla naszej kultury jubileusz. Odezwa, jaką komitet w tej sprawie ogłosił brzmi jak następuje:

Ten z największych, jakich w piśmiennictwie mamy i mieliśmy, najdrożniejszego puściźny naszego piśmiennictwa i polskości spadkobierca najprawdźwiesz, Józef Weysenhoff, obchodzi 40-letnie pracy dla literatury.

Ile w naszej rasie jest poluru i wykwintu, zaniłowało do oświecenia, przyrodzonej skłonności do patrzenia na świat uśmiechniętymi oczami, — ile w całej naszej rycerskiej naturze tego pióropuszu, który jestestwu naszemu daje lot i wyższe o ten pióropusz wzrosty uczuciowości, — tyle umiłowania ziemi i przyrody, tyle fantazji, wdzięku i czaru polszczyzny, uprawy cywilizacyjnej i dworności, a co nie mniej wazę, duchowego ład, odnajdziemy w dziełach jubilat „Soból i panna”, „Sprawa Dołgi”. A znów ileż satyrycznego dowcipu, soli atytyckiej, w pierwszej najsłynniejszej powieści tego Autora „Żywi i myśli Zygmunta Podfilipskiego”.

Komitet wykonawczy jubileuszowy przygotowuje uroczystą akademię i do udziału w tej akademii, która odbędzie się po wyjściu z druku zbiorowego wydania dzieł Weysenhoffa, komitet zaprosił mistrza Ignacego Paderewskiego Tymczasem zaś komitet podnosi hasło ufundowania Daru Narodowego dla Józefa Weysenhoffa, w nadziei, że hasło to ogarnie wszystkich, organizacje samorządowe i instytucje społeczne, — to jest wszystkich, którzy czują idealną moc, zawartą w literaturze i sławie polskiego imienia.

W skład komitetu wykonawczego wchodzi z Warszawy, jako delegaci stowarzyszeń literackich pp.: Ignacy Baliński i St. Rodkiewicz (Kasa Literacka), L. H. Morstin (Penklub), J. Czempiniński (Syndykat Dziennikarzy Warszawskich), St. Miłuszewski i Anna Słonczyńska (Towarzystwo Literatów i Dziennikarzy), dr. M. Smolarski (Zrzeszenie Belletrystów), J. A. Hertz (Związek Autorów Dramatycznych), Zofja Nałkowska (Związek Zawodowy Literatów Polskich) — oraz Ferdynand Goetel, Adam Grzymała Siedlecki, Kornel Makuszyński, prof. H. Mościcki. Z poza Warszawy zaproszeni do komitetu wykonawczego zostali pp.: J. A. Gałuszka i K. H. Rostrowski (Kraków), Witold Noskowski, J. E. Skiński i E. Zegadłowicz (Poznań), W. Hulewicz (Wilno), Mieczysław Fijałkowski (Skłuty, p. Kutno).

Prezydium komitetu stanowią: prezes F. A. Ossendowski, wiceprezesi: Ignacy Baliński, F. Karpiński, skarbnik: St. Rodkiewicz i sekretarz generalny A. Godziemba-Wysocki.

Ofiary na Dar Narodowy dla Weysenhoffa należy nadsyłać na konto P. K. O. nr. 10 084.

Pisma nadesłane

„Śpiewak”, Nr. 2. Treść: Inż. F. Plestrak „Pieśni górnicze” — St. M. Stoński: „25-letni jubileusz „Harfy” Warszawskiej.” — W. Fabry: „Współpraca genialnego kompozytora z wielkim śpiewakiem” — Dr. J. Niezgoda: „Wspólny repertuar towarzyszący śpiewaczy” — Trzydziestolecie Filharmonii warszawskiej — Koncert chóru Solistów czeskich w Katowicach — Kronika muzyczna. — Kronika chóralna — W. F.: „Wielcy śpiewacy na płytach gramofonowych.” — Nadesłane nuty i książki. — Komunikaty i wiadomości z Polskiego Związku Śpiewaczy. — Wspomnienie pośmiertne. — Adr. Red. Katowice, Ul. ks. Damrota 4.

„Dom, Osiedle, Mieszkanie”. Nr. 2. Treść: T. T.: „Kradzież słońca” — Arch. T. Nowakowski: „Cienie domów wieżowych” — t.: „Skrzyżowanie ulic” — W. Królikowski: „Duch jurydyk” — Arch. M. Lokickowski: „Dwa domy drewniane” — Arch. T. Witkowski: „Dom drewniany” — Arch. A. Zacharewicz: „Domy drewniane” — Kronika — Adr. Red. Warszawa, Krak. Przedm 5 m. 5.

„Filomata”. Treść nr. 39: Matakiewicówna H.: „Cornelia matka Gracchów” — Rapaport A.: „Goście u Xenophonta II” — Dąbrowska J.: „O sceptykach greckich” — Birkenmajer J.: „Pomór (Jiady część I)” — Bibliografja. — Własne drogi. — Kronika. — Satura iaux.

KWESTJA PRUSKA

Na łamach działu kultury i sztuki poruszył niedawno dr. Karol Górski kwestję „jak winna Polska badać dzieje Prus Wschodnich?” W zupełności podzielamy zdanie, iż kwestja to nader ważna i że przy badaniu winniśmy z naciskiem podkreślać historyczne znaczenie polskości miejscowego społeczeństwa. Archiwa pruskie są jak wiadomo zamknięte dla naszych uczonych badających kwestję narodowościowe — zamknięte faktycznie, choć nie nominalnie. To też jesteśmy zmuszeni ograniczać się do korzystania z publikacji niemieckich, przy odpowiednim ich nasświetlaniu i transformowaniu, aby zgodne były z prawdą i faktycznym stanem rzeczy. Możemy także wykorzystywać szereg archiwaliów pruskich, jakie z tytułu przynależności Prus do Polski zachowały się w naszych archiwach.

Obecnie badania nad Prusami Wschodnimi posunęły się nieco naprzód. Z końcem ubiegłego roku ukazały się „Pamiętniki V zjazdu historyków” referaty i dyskusja nad kwestją pruską, obecnie zaś nakładem Związku Obrony Kresów Zachodnich wyszła zbiorowa praca p. t. „Prusy Wschodnie, przeszłość i teraźniejszość”. Przeszłość ujęła w mocnych i jasnych zarysach uczeni tej miary jak prof. U. P. Józef Kostrzewski, piszący o „zabytkach przedhistorycznych Prus Wschodnich”, jak prof. U. P. Kazimierz Tymieniecki omawiając „znaczenie polityczne spowodowania Krzyżaków”, oraz prof. Un. Jag. Wacław Sobieski, który rozpatruje „walkę o programy i metody rządzenia w Prusach księżcych”. Na pograniczu przeszłości i teraźniejszości stoi praca Stan. Srokowskiego o „pamiątkach polskich w Prusach Wschodnich”, oraz praca Stan. Nitscha o „języku polskim w Prusach Wschodnich”. Ścisłe do teraźniejszości odnosią się rozprawy Włodz. Wakara o „strukturze demograficznej Prus Wschodnich”, Antoniego Plutyńskiego o „upadku gospodarczym Prus Wschodnich” oraz Kotłuzynskiego o pomocy gospodarczej Niemiec dla Prus Wschodnich i jej celu politycznym. Wreszcie Emil Ruecker zamyka powyższe rozprawy, zastanawiając się nad „ewolucją zagadnienia Prus Wschodnich”.

W ten sposób postawiono przeto z naszej strony pewne strony kwestii pruskiej w oświeceniu nauki i opinii polskiej, zaczynając niejako opowiadania na liczne publikacje naukowe i regionalne uczonych niemieckich, którzy usiłują te ziemię zagrabioną nam w ciągu ubiegłych stuleci przedstawić jako rdzennie niemieckie. Z naszej strony zbyt mało się robiło, aby odeprzeć te wywoły. Zamalo badało się i podkreślało związek Polski z Pomorzem i Prusami. Z radością przed kilku dniami czytaliśmy w „Czasopiśmie geograficznym” artykuł dr. Wojtkowskiego „o niektórych poglądach niemieckich wieku XIX i XX na dostępną Polskę do morza”, gdzie autor cytując zdania Niemców z początku XIX w., którzy sami przyznają, iż Prusy Wschodnie powinny bezwzględnie do Polski należeć.

Prace naukowe polskie, zdążające w tym kierunku, należy stale popierać. Dlatego też warto przypomnieć, że na terenie Poznania istnieje tego rodzaju placówka. Jest nią Towarzystwo Miłośników Historji, mające swą siedzibę w Archiwum Państwowem (Góra Przemysłowa 1), za zadaniem ma Towarzystwo pracować nad historją ziem zachodnich, a w szczególności nad stwierdzeniem ich polskości. Organem Towarzystwa są „Roczniki Historyczne”, które członkowie bezpłatnie otrzymują w zamian za roczną składkę 8 złotych, więc nawet na dzisiejsze stosunki wyjątkowo niską.

Janusz Staszewski

Poznań.

Z Pol. Tow. Historycznego. Oddział lwowski odbył zebranie naukowe z referatem dr. K. Tyszkowskiego pt. „Aleksander Lisowski i jego zagony na Moskwę”.

Z Pol. Tow. Fizycznego. Lwowski oddział odbył posiedzenie z referatem maszyn. M. Puchalika pt. „Własności polarne naltalenu i jego pochodnych”.

Z Pol. Tow. Teologicznego. Koło lwowskie odbyło posiedzenie z wykładami ks. dr. T. Długosza pt. „Z relacji arcybiskupów lwowskich do Rzymu” i ks. M. Rekaas pt. „Z duszpasterstwa nad chorymi”.

Organ duchowieństwa o „Dziedzictwie“

W „Wiadomościach dla Duchowieństwa“ ks. S. Kowalski zamieszcza recenzję powieści Wybranowskiego „Dziedzictwo“. Podkreśliwszy jej walory literackie, autor pisze o aktualnej treści powieści:

„Tematem „Dziedzictwa“ — to walka Polaka z masonerią, tą progeniturą żydowską, polipem, który wyciągnął szeroko swe macki i wkradł się swymi wpływami wszędzie, zatrważając systematycznie powietrze, tak, że dławii się w niem dusza polska i chrześcijańska i zapada w bezwładny letarg i śmiertelną apatię.

„Raz po raz ukazuje się u nas i zagranicą książka, traktująca o masonerii i woła na alarm. Szeroki ogół nie słyszy jednak tych głosów; gorzej, bo nawet inteligencja europejska nie wyznaje się w tej materji. Wiadomości o masonerii są mgliste i niepewne. Masoni po mistrzowski myślą opinję publiczną: nie występując jawnie, regulują przez swe organa umiejętnie bezkrytyczne zdania nietylko tłumowi, ale i inteligentów. Raz jest masoneria związkiem towarzyskim i filantropijnym, to znów politycznym i religijnym. Kiedy ujawni się jakiś fakt, kompromitujący masonów, tuszuje się sprawę, zaprzecza, urządza kontratak, oszukuje i oczernia. Masoneria nie przebiegła nigdy w środkach.

„Trzeba zatem z naszej strony brać się umiejętnie do pracy i walki. Trzeba szerzyć wiedzę o masonerii — lecz trzeźwo i bez fantastycznych dodatków. Trzeba obrać formę odpowiednią, aby zainteresować najszersze koła. Uczynił to wszystko autor „Dziedzictwa“. Powieść jego, niezmiernie zajmująca, wystrzega się wszelkiej przesady. Czytelnikowi otworzą się szeroko oczy. Zrozumie dużo wydarzeń naszego życia politycznego, odnalazszy nić, która prowadzi do rozwiązania niejednej skomplikowanej zagadki. Masoneria działa chytrze i podstępnie, a służą jej ludzie przeróżnego autoramentu: tacy, którzy znają jej główne cele, i tacy, którzy spełniają posługi ciurów, choć nazewnątrz wydają się wpływowymi osobami.

Wybranowski wykazuje ponadto jeszcze jedną cechę masonerii: jej ślabość. Jesteśmy często skłonni przeceniać siłę i wpływy tego tajnego związku. Ponieważ masoneria jest konspiracją i posługuje się bluffem i lubi zastraszać. — ulega dużo ludzi wrażeniu, że stojmy pod działaniem przemożnego wroga, któremu nikt i nic oprócz się nie zdoła. Tymczasem potrafili bohater naszej powieści energją i docieklivością sparaliżować plany całej szajki masonskich Żydów. Czyn i skoryndynowana praca to trucizna, która wytepi robactwo wolnomularskie“.



Stolica Niemiec stara się o coraz to nowe atrakcje dla przywabienia cudzoziemców, których liczba w ostatnim roku poważnie zmalała. Między innymi powstaje w Berlinie osobna dzielnica karzełek, których jest tam około trzydziestu. Na zdjęciu widzimy budujące się miniaturowe domy i ich mieszkańców.

— Książę Jabłonowski.
— Bardzo mi przyjemnie poznać kuzyna, powiedział książę. — Jest nas tak mało już na świecie, że powinniśmy się wszyscy znać. A z jakiej linii kuzyn?
— Przeczaj pan. — zauważył kuzyn skromnie. — Tu zachodzi małe nieporozumienie. Ja nazywam się właściwie Apfelbaum, ale podróżuję incognito.

Jan Kiepura nie jest zaręczony

Przed kilku dniami rozniosła się na cały świat wiadomość dzienników wiedeńskich, jakoby Jan Kiepura zaręczył się w Budapeszcie z córką właściciela ziemskiego Halinosa. Sygnęły się stosy gratulacji, wobec czego Kiepura dał publiczne oświadczenie, że zaręczony nie jest. „Smutne to — powiada, — że nie jestem zaręczony, lecz nie moja w tem wina“.

Przy tej sposobności Kiepura podaje do wiadomości, że po ukończeniu obecnie dźwiękowca „Pieśni wśród nocy“, czeka go dłuższa podróż koncertowa do Ameryki, gdzie na początku przez trzy miesiące będzie występował w operze w Chicago, poczem odbędzie półtoramiesięczną podróż koncertową po kontynencie amerykańskim.

Po Ameryce nastąpią znowu 3 miesiące pracy przy nakręcaniu i nagrywaniu nowego dźwiękowca, poczem Kiepura musi odbyć znowu 2 miesięczne tournée po różnych stolicach europejskich. Tak więc czas Kiepury na najbliższe 12 miesięcy jest już ściśle wypełniony pracą.

A poza tem jest jeszcze... „na wydaniu“.

„Rewja spirytusowa!“

Ukazał się numer spirytusowy „Złotej Muchy“ i jest wszędzie za 20 groszy do nabycia, również u pp. portjerów wszystkich kawiarni. Zawiera szereg ciekawych karykatur, moc dowcipów i żartów. Tryska szampańskim (nie spirytusowym) humorem, ciętą satyrą polityczną. Dla wszystkich zwolenników i przeciwników „ukochanej monopolówki“. Oddział „Złotej Muchy“ na Wojew. Poznańskie: Poznań, ul. Wysoka 11 (św. Marcina 5).

Pajak

Wyszedł z pod prasy nr. 8 „Pajaka“, zawierający następujące artykuły: „Żydostwo i jego znamiona“, „Jak się modlą Żydzi“, „Pod zielonym sztandarem“, „Nasz Kraj“, „Brodnie chałaty“ — powiada, że w rynkach miast wielkopolskich, „Kącik filosemicki“, „W sprawie Tow. Ubezpiec. „Vita“, oraz kilka artykułów dotyczących poznańskich sprzedawczyków i dwie podobizny zdrajców sprawy narodowej. „Pajak“ jest do nabycia w „Ruchu“ i u kolporterów w cenie 20 gr. za egzemplarz.

Srodowy koncert symfoniczny

W nadchodzącą środę dnia 9 marca 1932 r. wieczorem o godzinie 8 w Teatrze Wielkim odbędzie się IX z cyklu wielkich kon-

certów, który będzie zarazem ostatnim w bieżącym sezonie koncertowym.

Solistą wieczoru będzie jeden z najznakomitszych pianistów Mikołaj Orłow, którego każdorazowa zapowiedź występu wywołuje zrozumiałe zainteresowanie w świecie pianistycznym. Artysta odegra wspaniałe koncerty nr. II. swego ziomka Rachmaninowa.

Dalszą część programu składa się z Symfonji F-dur Brahmsa, „Till Eulenspiegel“ Straussa oraz Maklakiewicza „Tango“.

RADJO

Programy radiofoniczne:

Wtorek, dnia 8 marca 1932 r.

Poznań (335 m) godz. 11.45 (Warszawa); godz. 13.05 koncert gramofonowy; godzina 14.00 notowania giełdy; godz. 15.25 (W); godzina 16.20 (W); godz. 16.40 płyty; godzina 16.55 przemówienie propagandowe ex re tegor. Targów Pozn.: godz. 17.05 „Więści z frontu“; godz. 17.10 (W); godz. 17.35 (W); godz. 19.15 lekcja jęz. włoskiego; godz. 19.30 „Świat książek“; godz. 19.45 (W); godzina 20.00 (W); godz. 20.15 koncert Sokolego Zespołu Śpiewaczego z Czechosłowacji (transmisja z Auli U. P.); godz. 22.00 sygnał czasu, komunikaty; godz. 22.15 audycja wokalistki p. Marji Pomorskiej (sopran); przy fortepianie Jadwiga Komorowska; godz. 22.40 (W); godz. 22.45 muzyka taneczna z „Cukierni Nowej“.

Warszawa (1412 m) godz. 12.10 muzyka z płyt; godz. 13.40 „Jak sobie pomóc w pracy konkursowej przysposobienia rolniczego — sposoby samokształcenia“ — wygłosi inż. Stefan Wyrzykowski; godz. 14.00 „Radio u rolnika“ — wygł. inż. Zyg. Stefan Kobylński; godz. 14.20 „Zakończenie kursów Radiowego Uniwersytetu Ludowo-Rolniczego“; godz. 14.50 muzyka z płyt; godzina 15.15 „Chwilka lotnicza“; godz. 15.25 odczyt z cyklu maturzystów szkół średnich (dział „Biologia“) — „Ciągłość życia na ziemi“ — wygł. Stanisław Sumiński; godz. 15.50 program dla dzieci: opowiadanie inż. A. Paszkiewicza p. t. „Mój czarny lokaj Jose“ (wrażenia z Afryki); obrazek pióra Ben. Hertza pt. „Coś tam w lesie huknęło“ — dla najmłodszych; godz. 16.20 odczyt z cyklu dla maturzystów szkół średnich (dział „Historja“) — „Religia starożytnych“ prof. Bol. Dunikowski; godz. 16.45 muzyka z płyt; godzina 17.10 „Ramer Maria Rilke“ (w rocznicę zgonu znakomitego poety — dr Hulewicz; godz. 17.35 popołudniowy koncert symfoniczny w wyk. orkiestry Filharmonji Warszawskiej pod dyr. Fritza Mahlera; godz. 19.15 „Książka rolnicza“ — inż. Władysław Sawicki; godz. 19.35 muzyka z płyt; godz. 20.00 feljeton pt. „Zycie gwiazd“ — p. Jeremj Wasiutyński; godz. 20.15 koncert popularny — wyk. Orkiestra P. R. pod dyr. Ozimińskiego, Heiena Lipowska (sopran) i prof. Ludwik Urstein (akomp.); godz. 21.55 skrzynka pocztowa techniczna — korespondencję bież. omówi p. W. Frenkiel; g. 22.10 otwory dawn. mistrzów w wyk. Margerity Trombini - Kazuro (klawesyn), T. Ochlewskiego (skrzypce) i Miecz. Szalewskiego (altówka); godz. 22.50 muzyka taneczna.

Programy zagraniczne. Huitzen (1875 m) 20.20 muzyka religijna; **Paryż** (1724 m) 21.45 „Coup de Roulis“ tr. z teatru; **Koenigswusterhausen** (1635 m) 20.20 słuchowisko z Królewca. **Motala** (1348 m) i **Sztekholm** (435 m) 20.00 koncert popularny; **Oslo** (1083 m) 20.00 koncert symfoniczny; **Budapeszt** (550 m) 19.30 „Królowa Saba“ z opery królewskiej; **Ryga** (524 m) 20.30 muzyka estońska i fińska; **Wiedeń** (516 m) 19.35 transmisja koncertu utworów Beethovena, 20.45 „Zemsta nietoperza“ opt. J. Straussa; **Praga** (488 m) 20.00 transmisja koncertu; **Beromuenster** (459 m) 20.00 koncert symfoniczny z Bernax z udziałem R. Casadesusa (fortepian); **Rzym** (441 m) 20.45 koncert wokalny i instrumentalny; **Bukareszt** 394 m) 20.00 koncert orkiestry; **Medjolan** (331 m) 20.45 „Wesoła wdówka“ Lehara.

Zmrok wojny?

W chwili, kiedy w Genewie przedstawiciele narodów całego świata tamią głowę nad rozbrojeniem i udaremnieniem wojen, nadchodzi z Anglii sensacyjna wiadomość o wynalazku, który w swych skutkach jest tak straszliwy, że raz na zawsze położyć musi kres wojnie. Znany w kołach fachowych konstruktor bomb i min podwodnych inżynier Barlow wynalazł nowy straszliwy aparat lotniczy, kierowany za pomocą fal elektrycznych, który w promieniu 1600 km w przeciągu 24 godzin zburzyłby każdy obiekt a nawet i większe miasta. Dla przeprowadzenia manewrów tych wystarcza 5000 ludzi i 15 000 jednostek nowego materiału wybuchowego.

Inżynier Barlow ma zamiar oddać wynalazek swój bezinteresownie do dyspozycji Ligi Narodów, gdyż jest on zdania, że aparat jego uniemożliwi prowadzenie jakiegokolwiek wojny.

W angielskich kołach fachowych przypuszczają, że chodzi tutaj prawdopodobnie o kierowany falami elektrycznymi specjalny typ samolotu, nalożonego nowym środkiem eksplozywnym.

Jak wiadomo, próby kierowania samolotami za pomocą fal elektrycznych podejmowane są już od dłuższego czasu. Szczególniejszą uwagę sprawię tej poświęcił ministerjum marynarki Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Obecnie, jak się zdaje, usiłowania te dzięki wynalazkowi angielskiego inżyniera, uwieńczono zostały pomyślnym skutkiem. W. i P.

Wszczębia staje się większy

Znana dotąd z obliczeń astronomicznych rozciągłość przestrzenna kosmosu została powiększona o 20 milionów lat świetlnych wskutek odkrycia dwóch mgławic spiralnych, których odległość od ziemi przewyższa wszystkie znane dotąd astronomom odległości.

Odkrycia tego dokonano w obserwatorium amerykańskim na Mount - Wilson. Przy pomocy stuczalowego teleskopu. Obserwacje astronomiczne wykazały, iż owe mgławice spiralne pędzą z fantastyczną i niepojętą szybkością 24.000 kilometrów na sekundę. Jest to największa szybkość, jaką zaobserwowano u ciał niebieskich, poruszających się w bezmiarach wszczębia.

Obie mgławice oddalone są od ziemi o 135 milionów lat świetlnych. Gdy obecny teleskop na Mount Wilson zostanie zastąpiony przez przygotowywany od lat już nowy teleskop dwustuczalowy, zakres obserwacji astronomicznych zwiększy się znacznie i nie ulega kwestji, iż granice poznawalnego wszczębia odsuną się znowu w bezmiar. Or.

Cenzura filmowa w Anglii

Cenzura filmowa w Anglii posiada cechy charakterystyczne instytucji, panujących w tym kraju kompromisu i zarazem wolności. Oficjalnej cenzury rządowej w Anglii nie ma, istnieją natomiast cenzura wynikła z porozumienia między władzą a opinją publiczną, której zarówno twórcy filmowi jak i kinoteatry poddały się dobrowolnie. Coprawda, i to znów jest ty-

oficjalną a cenzurą obyczajowo-publiczną jest formalna.

Obecny stan rzeczy jest wytworem kompromisu, który narodził się, gdy rozległy się w Anglii coraz liczniejsze i głośniejsze protesty przeciwko zalewowi ekranów przez filmy detektywno-kryminalne i erotyczne. Z drugiej znów strony ta sama opinją publiczną wypowiedziała się stanowczo przeciw ingerencji władz rządowych w kwestjach sztuki i literatury.

Oba obozy reprezentowały równe co do siły odłamy społeczeństwa, to też przyszło między nimi do zgody i porozumienia. Rzecz możliwa tylko w Anglii W ten sposób doszło do skutku założenie t zw. „The British Board of Film Censors“, komitetu cenzuralnego, który w tych dniach złożył sprawozdanie ze swej rocznej działalności. Jednocześnie zaś komitet cenzorów wydał energiczne ostrzeżenie pod adresem wytwórni filmowych i kinematografów.

Ze sprawozdania wynika, iż komitet zabronił wyświetlania (w roku 1931) 31 filmów, a 284 filmy musiały ulec zmianom i przeróbkom. Zakazy wyświetlania filmów poprzedzała szczegółowa motywacja. Tak więc niektóre filmy zostały zakazane z powodu: zohydzenia religji i ośmieszenia obrządków religijnych, pogardliwego stosunku do małżeństwa, tendencyjnego zobrazowania życia i stosunków więziennych, przeladowania obrazów scenami o charakterze seksualno-perwersyjnym, celowo pesymistycznych tendencji w obrazach z życia codziennego, nadmiernie rozwiniętego erotyzmu, przewagi motywów kryminalistycznych, podburzającej propagandy politycznej, grubiaństwa w treści dialogów etc. etc. Or.

Czy wiecie, że...

— Ministerstwo spraw wewnętrznych w Grecji wydało polecenie, aby od 14 marca poczynając, przez trzy dni w tygodniu nie sprzedawano mięsa w jatkach, restauracjach i barach.

— Najczęstszą przyczyną zgonów w Pradze czeskiej jest jak się okazuje ze statystyki urzędu zdrowia, rak, gdyż 15 proc. wszystkich zgonów przypada na tę chorobę.

— W państwie watykańskim, w kościele św. Piotra i Pawła zainstalowano nowe aparaty mikrofonowe, które umożliwiają retransmisję przez radio wszystkich mszy i nabożeństw odprawianych w kościele.

— Przyrost ludności w Wiedniu stale się zmniejsza w tempie bardzo szybkim, gdyż na 1379 urodzeń w m. grudniu 1931 r. przypada 2.270 zgonów, licząc w tem i niemowlęta z poprzedniego miesiąca.

Zgadza się

Hrabia Mucki udaje się do kasy banku i podejmuje 10.000 szylingów. Bierze paczkę banknotów i chowa ją do kieszeni. Kasyer zwraca mu uwagę, iż klienci banku zwykle liczą pieniądze przy odbiorze.

— Tak? proszę bardzo... (liczy) Sto, dwieście, trzysta... he, początek się zgadza, to i reszta będzie też w porządku. (chowa z powrotem banknoty).

Incognito

W jednym z hoteli poznańskich zatrzymał się potomek znakomitego a nielicznego dziś rodu książąt Jabłonowskich. Żdziwił się niepomiernie, kiedy na liście przyjezdnych przeczytał że w hotelu gości jeszcze inny książę tego nazwiska.

Posłał mu natychmiast kartę przez portjera, prosząc o chwilę rozmowy. Niebawem zeszedł do hallu hotelowego nieznanymi i przedstawił się:

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Perspektywy handlu zagranicznego

Wobec niebezpieczeństwa, grożącego nam ze strony Niemiec, podwojenia stawek celnych na przywożone z Polski artykuły, warto uświadomić sobie, jaka jest sytuacja naszego bilansu handlowego w ogóle, zaś eksportu w szczególności. Odpowiedź na powyższe pytanie zorientuje czytelnika w perspektywach polskiego handlu zagranicznego, na wypadek zaostrzenia wojny celnej polsko-niemieckiej.

Otóż, przedewszystkiem stwierdzić należy, że bilans handlowy Polski wykazuje wybitne skurczenie obrotów w handlu zagranicznym. Prosimy wyobrazić sobie, że zeszłoroczne cyfry importu do Polski (1 462 milj. zł) oraz eksportu z Polski (1 878 milj. zł) znajdują się na poziomie bilansu handlowego z przed 10-ciu lat, z roku 1922 (1 454 milj. zł wzgl. 1 026 milj. złotych!) Tak daleko wstecz trzeba sięgnąć, aby znaleźć cyfry przybliżone do dzisiejszych!...

Widać z powyższego porównania, że import spadł gwałtowniej od eksportu. Przywóz do Polski zawsze był stosunkowo niski; dość powiedzieć, że w okresie najlepszej konjunktury, t. j. w roku 1928, wartość importu przeliczona na głowę ludności wynosiła zaledwie 12,3 dolara, co Polskę, jako kraj importujący, klasyfikuje w skali handlu światowego gdzieś między Brazylią a Haiti! Brak najświeższej statystyki międzynarodowej uniemożliwia zbadanie, w jakim „towarzystwie” znajdujemy się obecnie, gdy suma importu od r. 1928 do 1931 r. spadła z 3 362 do 1 462 milj. złotych. Mniejsza, zresztą, z tem!

Przynajmniej, że import stosunkowo mniej nas interesuje, niż eksport. Otóż, jeśli chodzi o wywóz, możemy zanotować pocieszający objaw, odnoszący się do dysproporcji zachodzącej między udziałem Polski: z jednej strony w imporcie światowym, zaś z drugiej strony w eksporcie światowym. Oto cyfry:

Proc. udział Polski	1928	1929	1930	1931
a) w imporcie świat.	1,06	0,98	0,87	0,79
b) w eksporcie świat.	0,86	0,96	1,03	1,12

Jak rzekliśmy, z powyższego zestawienia bije w oczy dysproporcja między udziałem naszym w imporcie i eksporcie światowym: udział nasz równie gwałtownie spada w dziedzinie importu, co wzrasta w dziedzinie eksportu światowego. Jest to objaw niewątpliwie korzystny.

Byłby on jeszcze bardziej dla nas korzystny, gdyby reglamentacja importu do Polski wyzwała się charakteru defensywnego, a wzamian nabyła cech ofensywnych. Niemcy pokazali nam ostatnio, jak posługiwać się orężem celnym, aby od przeciwnika uzyskać udogodnienia na rzecz własnego eksportu. Tego się jeszcze nie nauczyliśmy. Podobnie, nie umiemy dotychczas zawierać tranzakcji i umów kompensacyjnych, spotykanych w świecie coraz częściej i tak dzisiaj „modnych”. Owe tranzakcje kompensacyjne posiadają tę dobrą stronę, że zakotwiczą nasze wpływy na rynkach zagranicznych, osłabiając działanie częstych w handlu światowym fluktuacji.

Reasumując powyższe uwagi, stwierdzamy, że — mimo ogromnych trudności — bilans handlowy Polski kształtuje się korzystnie, co uzasadnia nadzieję, że na wypadek zaostrzenia wojny celnej z Niemcami nie grozi nam katastrofa, tembardziej, że i tak już udział Niemiec w naszym handlu zagranicznym zmalał bardzo, ale to bardzo znacznie.

Z ZAGRANICY

(z) Światowa produkcja ropy. Według statystyki, ogłoszonej w Waszyngtonie, Sowiety zajmują obecnie drugie miejsce w światowej produkcji ropy. Na pierwszym miejscu są Stany Zjednoczone, które w r. 1931 wyprodukowały 850 milionów beczek, czyli 62 proc. ogólnej produkcji światowej. Sowiety wyprodukowały 162 milj. beczek, czyli prawie 12 proc. produkcji światowej wobec 125 i pół milj. beczek w r. 1930. Wenezuela zepchnięta została przez Sowiety na trzecie miejsce, produkując w r. 1931 tylko 119 milj. beczek. Czwarte miejsce zajmuje Rumunia, która wyprodukowała 47,6 milj. beczek. Piąte Persja — 44,3 milj. beczek. Ogólna produkcja ropy w r. 1931 obniżyła się o 40 milj. beczek.

Niewyzyskana gałąź produkcji hodowlanej: owczarstwo

Na marginesie pracy T. Kołodzieja o „Produkcji i handlu wełną w Polsce”

„Narody posiadają takie zwierzęta domowe, na jakie sobie zasługują, na jakie same się zdobyły”. Poziomą kulturę narodu najlepiej poznać po tem, jak obchodzi się ze swymi zwierzętami.

Jeśliby miarą rozwoju i stanu naszej hodowli owiec przyszło mierzyć nasz dorobek kulturalny, wypadłoby nam okryć się rumieńcem wstydu.

Takie refleksje nasunęły mi się po przeczytaniu pracy p. Tadeusza Kołodzieja p. t. „Produkcja i handel wełną w Polsce na tle konjunktur światowych” (Publikacja Wielkopolskiej Izby Rolniczej w Poznaniu w 1931 r.). Po szczegółowym przeglądzie światowych terenów hodowli owiec i zbadaniu wpływu otaczającego środowiska naturalnego, geograficznego na rozwój i kierunek hodowli owiec, autor dochodzi do wniosku, że „Klimat polski sprzyja rozwojowi hodowli”. „W Polsce zaklimatowały się owce najróżniejszych ras, od wybitnie stepowego elektoratu począwszy, poprzez angielskiego „downa”, na wybitnie nizinnych „fryzach” mlecznych skończywszy” (str. 68). I po stwierdzeniu tak korzystnych warunków naturalnych dowiadujemy się (str. 72), że gros owiec na ziemiach polskich stanowią owce miejscowe, „stojące dziś jeszcze na bardzo niskim poziomie kultury hodowlanej”, zwierzęta, które w dużej mierze zachowały znamiona zwierzęcia pierwotnego. Słowianin, mistrz w uprawie roli, zawodzi na całej linii jako hodowca. Nie posiadamy własnej rodzimej rasy hodowlanej, nie zasłużyliśmy na nią, bo nie umieliśmy jej wykorzystać.

Z 1 600 000 ogólnego pogłowia owiec posiadamy naprawdę 300 000 szt. owiec ras hodowlanych o wysokim poziomie kultury hodowlanej, skupionych w rękach większej własności i stanowiących podstawę naszej produkcji owczej, ale są to owce obcego autoramentu, owce hiszpańskie, merynosy. Przecież nie zawsze tak było na ziemiach polskich. „Owca hodowana w Polsce od czasów niepamiętnych, jest niejako częścią składową krajobrazu dawnej wsi polskiej”. W dokumentach z 13 i 14 wieku znajdujemy dane o wysokim rozwoju owczarstwa u nas. W wiekach średnich hodowla owiec nabiera jeszcze większego znaczenia, a sukno polskie, odznaczające się wysokimi zaletami, konkurowało wówczas z najlepszymi wyrobami flandryjskimi i fryzyskie-

mi. Król czeski Jan nosił z upodobaniem polskie sukno, a król Władysław Jagiełło, chrzcząc Litwę, rozdawał białe szaty z sukna polskiego, którego wtedy w Polsce było „poddostatkiem” (str. 69).

A więc w owych zamierzonych czasach przed wprowadzeniem merynosów, jednak zdołaliśmy podnieść nasze rodzime rasy do jakiegoś poziomu hodowlanego, z którego obecnie nie pozostało nic, czyli zmarnowaliśmy dorobek kulturalny naszych przadków, porzucając go dla twórcy zagranicznego. Prawda, że cała Europa wtedy zaprawiała u siebie hiszpańskie merynosy. Kiedy jednak inne narody, jak specjalnie Francuzi, potrafiły merynosem uszlachetnić swoje własne rasy krajowe, a merynosowi nadać charakter odrębny, wybitnie francuski, Polacy nie zdobyli się na żadną twórczą myśl. Nie pokusili się o zacerpienie wzorów, a przyjęli gotowe formy obce i pozwolili im wyprzeć własny dorobek kulturalny. Hodowca polski, zapatrzony w obcą formę, jej utrzymaniu jedynie się poświęcił, nie bacząc na to, że warunki ekonomiczne się zmieniały i żądały nowych form.

Ten brak twórczej myśli hodowlanej, niezapłodnionej rozważaniami gospodarczymi, stał się zubożycem dla owczarstwa polskiego i wyraża się dzisiaj niedoborem 190 000 000 zł w obrocie zagranicznym surowcem wełnianym.

W samą porę jeszcze przychodzi praca p. Kołodzieja, kiedy owczarstwo nasze chyli się ku ruinie. Kieruje ta praca polską myśl hodowlaną z martwych torów ścisłych rozważań genetycznych na szeroką drogę twórczej pracy gospodarczej. Czynny bilans handlowy, zdobywanie obcych rynków przez ulepszenie jakości produktów, samowystarczalność, zaopatrzenie armji na wypadek wojny, oto imperatywy chwili, za którymi iść musi hodowca polski.

Współpraca ekonomisty z przyrodnikiem-hodowcą otwiera nam nowe horyzonty. Nareszcie przez pracę p. Kołodzieja wypełniona została luka w naszym piśmiennictwie.

Książka ta staje się niezbędnym podręcznikiem nie tylko dla hodowcy, ale i dla każdego, kto z jakąkolwiek gałęzią produkcji owczej ma coś wspólnego.

WITOLD ALKIEWICZ.

Problem zblżenia miast do wsi

Mimo, że niżkowy ruch cen w roku ubiegłym sprowadził 14,8 proc. niżkę na artykuły przemysłowe, a tylko 9,12 proc. na płody rolne, czyli że rozpiętość cen między temi grupami zmalała poważnie, pozostaje jednak nadal dość pokąźną, by wywierać deprymujący wpływ na ogólny kryzys gospodarczy w Polsce. Zniżka cen w rolnictwie była tembardziej dotkliwa, że fala niżkowa ogarnęła produkty hodowlane, spychając ceny o 33,7 z 78,2 punktów na 51,8 to jest tę dziedzinę produkcji rolnej, na którą masowo przerzuciło się rolnictwo wskutek nierentowności produkcji roślinnej.

Z drugiej strony, zniżka cen detalicznych utrzymania ludności miejskiej, wynosząca w roku ubiegłym około 16½ proc., wywołana została zasadniczo spadkiem cen artykułów przemysłowych, zwłaszcza włókienniczych i skórzaných oraz konfekcyj, natomiast zniżka płodów rolnych na cenach detalicznych żywności odbiła się bardzo niewiele. Pozornie paradoksalny ten objaw daje się częściowo wytłumaczyć niezmiennymi wysokimi kosztami handlowymi, jak transport, lokal, oświetlenie, podatki, świadczenia socjalne, obciążające koszty sprzedaży do tego stopnia, że podstawową ceną samego produktu ginie w tym labiryntu kalkulacji.

Wynika z tego jasno, że miasto, jako konsument, nie odczuwa bynajmniej korzyści z upośledzenia cen na wsi. W interesie obu stron leży, aby kontakt między producentem i odbiorcą był związany jak najściślej. Tym celem na zachodzie Europy służą hale targowe, dające wytwórcom możliwie najwyższe ceny, a konsumentowi towar nie obciążony dysproporcjonalnymi kosztami. Dla Polski problem hal centralnych w miastach jest tembardziej aktualny, że rola ich nie ograniczyłaby się na zetknięciu wytwórcy z detalicznym odbiorcą krajowym, lecz objęłaby funkcję giełdy eksportowej artykułów wytwórczości roślinnej, warzywnictwa i niektórych hodowlanych, jak jaja, masło, pierze, puch i t. p., dając tem samem zracjonalizowane ujęcie ekspansji Polski.

Realizacja hal centralnych w Polsce związana jest z rozbudową przemysłu chłodniczego. Zagranica rozporządza setkami typów urządzeń targowy i chłodniczych, jednak produkcja krajowa będzie miała specjalną sposobność zademonstrowania swojej wytwórczości, gdyż na tegorocznych Międzynarodowych Targach Poznańskich będzie urządzony specjalny dział, poświęcony sprawom nowoczesnej organizacji hal targowych, chłodnictwa i urządzeń stoisk.

Rozwiązanie pozytywne palącego problemu sytuacji rolnictwa polskiego zależne jest w dużej mierze od znalezienia korzystnego ujęcia dla produkcji rolnej.

cji krajowej w okresie kampanji gorzelniczej 1932-33 na 250.000 hl. spirytusu 100 procentowego.

(k) Zapoczątkowanie eksportu bydła i świń do Grecji. Syndykatowi eksporterów bydła i nierogacizny udało się zorganizować próbny eksport bydła i świń do Grecji i to w stosunkowo dość znacznych ilościach, mianowicie trzech statków, które z tym towarem poszły z Konstancy do Pireus. Świadczy to o dużej naszej sprawności i zdolności przedstawiania się eksportu w niektórych branżach na zupełnie nowe rynki zbytu. Przej tej sposobności zostało stwierdzone, że co do świń wprowadzić obecnie sezon się skończył, ale na przyszły sezon są szanse sprzedaży w większych ilościach, a co do bydła koniecznym byłoby dla utrzymania się na rynku premjowanie tego eksportu przez państwo. Ta ostatnia sprawa została poruszona przez syndykat u rządu, ale napatyka na duże trudności, raz w związku z brakiem środków w międzyministerjalnej komisji dla popierania eksportu, a powtórze wskutek dysharmonji, panującej pomiędzy poszczególnymi czynnikami w resortach przemysłu i handlu oraz skarbu — czynnikami właśnie decydującym w zakresie pomocy dla eksportu (l).

(k) Polska wystawa rolnicza w Brazylii. Wydział rolny Centralnego Związku Polaków w Brazylii, urządza w kwietniu 1932 r. w Kurytybie wielką wystawę rolniczą. Wystawa jest podzielona na kilka działów jak zbożowy, roślin strączkowych, roślin oleistych, okopowych, warzyw, nabiół pszczołniczy, owocowy, oraz dział przetworów rolnych. Ponadto wystawione będą okazy zwierząt domowych, maszyny rolnicze, wyrabiane przez polskie zakłady przemysłowo-mechaniczne itp. Będzie to pierwsza polska wystawa rolnicza w Paranie.

KRONIKA GOSPODARCZA

Zgłaszanie zapotrzebowań na pracowników.

Celem uniknięcia nieporozumień Izba Przem.-Handlowa w Poznaniu wyjaśnia, iż obowiązujące na terenie Wielkopolski i Pomorza rozporządzenie z dnia 15. II. 1923 r. (Dz. U. R. P. nr. 18, poz. 123) zobowiązuje właścicieli przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych oraz pracodawców rolnych do zgłaszania we właściwym, państwowym urzędzie pośrednictwa pracy każdego wolnego miejsca pracy, z wyjątkiem miejsc dla terminatorów. Każde zgłoszenie winno być komunikowane piśmiennie z wymienieniem: 1) zawodu i specjalności poszukiwanego pracownika, 2) wymaganych kwalifikacji, 3) czasu, na jaki poszukiwany jest pracownik, 4) terminu ważności zgłoszenia, 5) warunków, na jakich poszukuje się pracownika.

Jak z powyższego wynika, pracodawcy są zobowiązani do zgłaszania wakansów w P. U. P. P., natomiast nie są skrupowani w wolnym wyborze kandydatów, tj. mogą, lecz nie muszą przyjmować pracowników, przesłanych przez P. U. P. P. Pracodawcy, którzy przyjęli nowego pracownika z pominięciem P. U. P. P., obowiązani są zawiadomić o tem właściwy urząd pośrednictwa pracy i to w ciągu 3 dni po przyjęciu.

Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu zwraca kolom gospodarczym swego okręgu uwagę na powyższe rozporządzenie i nadmieniam, że skrupulatne przestrzeganie jego postanowień leży zarówno w interesie jednostki, jak i ogółu. Ze względu bowiem na trwające bezrobocie, najpilniejszym zadaniem urzędów pośrednictwa pracy jest zmniejszenie ilości bezrobotnych przez skierowanie ich do pracy. Dla wykonania tego zarządzenia urzędy pośrednictwa winny posiadać dokładną ewidencję wolnych miejsc pracy, jak również winny wiedzieć, kogo na wakujące miejsca przyjęto.

Z KRAJU

Przyspieszony termin Targów Wschodnich we Lwowie. W uwzględnieniu okoliczności, związanych z obecną sytuacją gospodarczą i liczącą się z potrzebami tych gałęzi wytwórczości w których zamówienia i transakcje przypadają głównie na sezon letni, komitet wykonawczy Targów Wschodnich postanowił tegoroczne 12-te Targi Wschodnie odbyć odmiennie niż w latach poprzednich, tj. w terminie znacznie wcześniejszym i wyznaczył je na czas od 18 do 30 czerwca rb. Zwykle Targi Wschodnie odbywały się dotychczas w pierwszej połowie września.

(k) O organizację eksportu ziemniaków. Dnia 2 marca odbyło się w Gdyni w tamtejszej Izbie Przemysłowo-Handlowej posiedzenie w sprawie organizacji eksportu ziemniaków z udziałem zainteresowanych Izb P. H., zorganizowanego kupiectwa ziemniaczanego oraz poważniejszych firm transportowych i maklerskich i banków. Zasadniczy referat wygłosił przedstawiciel P. I. E. radca K. Świdorski: o możliwościach eksportowych na sezon wiosenny, usprawnienia eksportu morskiego, kwestji kontroli eksportu oraz jego finansowania. Wnioski konferencji szły w kierunku ujednostajnienia metod produkcji i handlu ziemniaczanego oraz w kierunku powołania zaprzyświeżonych ekspertów. Zgłoszono pod adresem P. I. E. życzenie, aby w najbliższym czasie zwołane zostały Izby Handlowe i kupiectwo ziemniaczane, celem szczegółowego rozpatrzenia postulatów konferencji i ustalenia wytycznych w dziedzinie polityki eksportowej ziemniaków na najbliższy sezon.

(k) Kontyngent spirytusu dla Państw. Monopoli Spirytusowego. W nr. 52 „Monitora Polskiego” ogłoszone obwieszczenie ministra skarbu, ustalające ilość spirytusu, jaką dyrekcja Państw. Monopoli Spirytusowego powinna zakupić z produk-

Z obrad rzemiosła wielkopolskiego

W wczorajszej niedzielę odbyło się w Poznaniu na sali Amarantowej P. K. E wielkie zebranie starszych Cechów z całego Województwa Poznańskiego. Obrady zajął krótko po godz. 10-tej przedpół. prezes Związku Tow. Przem. Rzemieślniczych p. poseł Górczak, wiatając wszystkich delegatów Cechów oraz przedstawiciela poznańskiej Izby Rzemieślniczej w osobie p. dr. Glucka. Na przewodniczącego powołano — po głosowaniu, w którym upadła kandydatura p. Kopydlowskiego — prawie jednogłośnie mistrza stolarskiego p. Stanisława Libere, na zastępcę przewodniczącego mistrza malarskiego p. Zygmunta Ulatowskiego z Poznania, na sekretarza syndyka Związku Tow. Przem. i Rzemieślniczych p. Tadeusza Piotrowskiego, oraz zast. sekretarza mistrza piekarskiego p. Serdeckiego z Poznania a na ławników mistrza introligatorskiego p. Przesławskiego z Poznania i mistrza szewskiego p. Bočka z Inowrocławia.

Następnie wygłosił p. red. Zbigniew Ehrenberg z Poznania referat n. t. „Projektowana nowelizacja Polskiego Prawa Przemysłowego”. W nader treściwie ujętym, chociaż obszernym referacie, omówił prelegent, w jakim kierunku dąży wszystkie projekty nowelizacyjne do rzeczowej ustawy, przyczem obszerniej rozwiódł się nad rozbieżnościami w istniejących już projektach.

Po referacie, za który podziękowano prelegentowi hucznie oklaskami, wywiązała się obszerna, bo 3-godzinna dyskusja. Jako pierwszy przemawiał 72 lata liczący starszy Cechu kowalskiego p. Ziemiowski z Zaniemyśla. Po nim obszerniej przemawiał p. Kopydlowski z Krotoszyń, który się okazał jednym z nielicznych obrońców cechów przymusowych. W dalszym ciągu zabierali jeszcze głos pp. Eitner z Gostynia, Kabaciński z Poznania, Stanisławski z Wolsztyna, Bociek z Inowrocławia, poseł Górczak z Buku, Serdecki z Poznania, syndyk Tadeusz Piotrowski, Stragerowicz z Pleszewa, Łopiński z Krotoszyń, Górski z Dolska, Ślaska z Gostynia, Ganasiński z Bydgoszczy, Kaczor z Poznania, wiceprezes Związku Adam Piotrowski, Gajowczyk z Kobyłina, Ulatowski z Poznania, Koźmicki z Rogoźna, Zielichowski z Miostawia, Bartkowiak z Ponieca i inni.

Na kwestje poruszone w dyskusji odpowiedział wyczerpująco referent, odczytując w końcu następującą rezolucję, którą z drobnymi poprawkami przyjęto jednogłośnie z wyjątkiem głosu obecnego na zebraniu p. „redaktora” Baranka.

Oto treść rezolucji:

„Zebrani w dniu 6 marca 1932 r. na sali w „Domu Amarantowym” w Poznaniu, przedstawiciele Cechów województwa poznańskiego, po zapoznaniu się z projektami nowelizacji prawa przemysłowego, opracowanymi z ramienia Związku Towarzystw Przemysłowych i Rzemieślniczych Województwa Poznańskiego, oraz t. zw. „Nar. - Chrześ. Zjedn. Rzemiosła” w Poznaniu, uchwalają jednomyślnie co następuje:

1. Tak zwane „chalupnictwo”, które jest głównym powodem rozprzestrzeniania się nielegalnych warsztatów rzemieślniczych (bo nie sposób w czasach obecnych odróżnić „chalupnika” od „fuszera”) winno być objęte specjalnymi przepisami prawa przemysłowego. W każdym razie zebrani kategorycznie potępiają projekt wyłączenia „chalupników” z pod działania prawa przemysłowego. Zebrani domagają się jasnego określenia, co to jest przemysł domowy, przez ściśle zdefiniowanie, że chodzi w tym wypadku tylko o przemysł ludowy o charakterze regionalnym.

2. Zebrani domagają się ustawowego ograniczenia produkcji na rynek wszelkiego rodzaju warsztatów wziętych szkolnych państwowych, samorządowych i wojskowych w tym kierunku, aby te warsztaty, jako posługujące się tanimi siłami roboczymi, nie przyczyniały się do obniżania cen rynkowych.

3. Zebrani domagają się zakazu prowadzenia rzemiosła przez osoby prawne (za wyjątkiem spółdzielni, w których wszyscy członkowie muszą mieć uzdolnienie zawodowe), gdyż prowadzenie rzemiosła uzależnione jest od posiadania uprawnień osobistego, które z natury rzeczy nie może być przelane na osobę prawną. Obecnie osoby prawne posiadają w stosunku do osób fizycznych przywilej, który jest niezgodny z założeniami instytucji osób prawnych, a który jest nadużywany ze szkodą dla rzemiosła.

4. Zebrani domagają się ograniczenia „przemysłu okręgowego” wyłącznie do uprawiania zawodów nie objętych listą rzemiosła, gdyż od uprawiającego „przemysł okręgowy” (choćby to faktycznie był przemysł rzemieślniczy) nie wymaga posiadania uzdolnienia zawodowego, któremu musi się wykazać rzemieślnik osiadły.

5. Zebrani domagają się, by urządzenia

dotąd przy korporacjach (Cechach) zostały oparte o ustawę o spółdzielniach.

6. Zebrani domagają się rozszerzenia praw Cechów, przez wprowadzenie przymusu należenia do nich tych wszystkich, którzy kształcą uczniów, oraz przez powierzenie Cechom pieczy nad rozwojem danych rodzajów rzemiosła, jak również dani Cechom prawa reprezentowania swego rzemiosła w swoim okręgu. Dalej Cechy mają mieć wyłączność prawa rejestrowania umów uczniowskich.

7. Zebrani wypowiadają się jak najkategoryczniej przeciwko wprowadzeniu przymusu należenia wszystkich rzemieślników do Cechów, a zwłaszcza przeciw tworzeniu przymusowych Cechów mieszanych (chrześcijańsko-żydowskich). Zebrani domagają się, by władzę nadzorczą nad Cechami sprawowali przedstawiciele Izby Rzemieślniczych.

8. Zebrani domagają się przyznania Cechom i Związkom Cechów prawa przynależenia w charakterze członków do stowarzyszeń i związków, działających na zasadzie ogólnych ustaw o stowarzyszeniach, oraz ustawowego ułatwienia Cechom organizowania się w związki, obejmujące teren całej Rzeczypospolitej.

9. Zebrani domagają się, by postadanie uzdolnienia zawodowego było stwierdzane przez Izby Rzemieślnicze, a nie przez urzędy państwowe.

10. Zebrani domagają się, by odebrać wojewodom prawo zwalniania od obowiązku wykazania się uzdolnieniem zawodowym, a przelania tych praw na Izby Rzemieślnicze.

11. Zebrani domagają się, by stosunek mistrza do ucznia oprócz wyłącznie na umowie o naukę, która w żadnym wypadku nie może być traktowana jako umowa o pracę.

12. Zebrani domagają się, by organizacje czeladzi zorganizowane były na podstawie

prawa przemysłowego, na wzór organizacji cechowych. W szczególności, by zamiast Wydziałów Czeladniczych przy Cechach, które to organizacje nie wytrzymały próby życia, stworzyć przy Cechach autonomiczne stowarzyszenia czeladzi.

13. Zebrani domagają się, by do Wydziałów Czeladniczych przy Izbach Rzemieślniczych wprowadzić system wyborczy bezpośredni, zamiast obecnie obowiązującego systemu pośredniego.

14. Zebrani protestują jak najkategoryczniej przeciwko projektowi wprowadzenia w skład Izby Rzemieślniczych radców z nominacji.

15. Zebrani domagają się przyznania Izdom Rzemieślniczym podobnych uprawnień, jakie już posiadają Izby Przemysłowo-Handlowe i Izby Rolnicze.

Wobec spóźnionej pory, odstąpiono od drugiego referatu, który w drodze komunikatu Związku zostanie rozestawiony do wszystkich Cechów a przystąpiono do wolnych głosów, w których p. Rygus z Leszna napiętnowuje postępowanie władz administracyjnych i protestuje przeciw krępowaniu swobody Cechów i rzemiosła, a p. Eitner z Gostynia zapytuje, co się dzieje obecnie z „Domem Rzemieślniczym”.

Okrzykiem na cześć Najjaśniejszej Rzeczypospolitej solwuje p. przewodniczący kilkugodzinne i nadzwyczaj rzeczowe i spokojne obrady. Jedynie p. Baranek, jako redaktor „Głosu Rzemieślniczego”, nie mając prawa zabierania głosu, stał się wyrwać. Ze względu jedynie na brak miejsca nie możemy podać imiennego listu uczestników zebrania, odczytanego i stwierdzonego na zebraniu, dość wymienić, że tam było reprezentowanych przeszło 200. cechów prawie wszystkich zawodów. (td)

skich Zakładach Włókienniczych 6 tys. robotników straciło pracę. Liczba bezrobotnych wraz z rodzinami w Żyrardowie sięga 14 tys. osób, co stanowi połowę mieszkańców tego miasta.

Z życia harcerzy

Ukonstytuowanie się Zarządu Oddziału Wielkopolskiego Z. H. P.

W dniu 26 lutego odbyło się pierwsze po Walnym Zjeździe Oddziału Wlkp. Z. H. P. zebranie Zarządu Oddziału na którym dokończono następujących członków: p. gen Dzierżanowski, drh drh Koneczna, p. dr Piotrowski, drh dr Pol-laka, p. woj. Raczynski, p. plk Sokolowski, p. dyr. Solańska, p. kur. Szwe-mina i drh E. Węclawski. W miejsce ustępującego dotychczasowemu przewodniczącemu dh. gen. Hallera wybrano przewodniczącym dh. Romana Bnińskiego, zastępcami przewodniczącego dh. M. Gosieniecką i dh. Olgierda Grzymałę-Grzymałowski, sekretarzem drh W. Stoianowską, zast. drha E. Węclawskiego, skarbnikiem p. dyr. Solańską, zast. drh Cz. Sworowskiego. Kierownikami Wydziału K. P. H. została dh. M. Gosieniecka kierownikiem wydziału Kol. i Ob. p. dr. Piotrowski, ref. prasowy dh. E. Węclawski.

Zestawienie Akcji Letniej r. 1931. Chor. Poznańska w akcji letniej przoduje wszystkim choragwiom. Kursów odbyło się 12, obozów 97. Harcerzy brało udział 2688. Harcerzodni — 57 325.

Na drugim miejscu stoi Chorągiew Warszawska z 4 kursami i 70 obozami w których brało udział 2417 harcerzy (harcerzodni 53 725).

Te dwie Chorągwie przoduja bezapelacyjnie. Następna bowiem według kolejności chorągiew krakowska urządziła 4 kursy i 52 obozy, w których uczestniczyło 1202 harcerzy. Chorągiew Śląska — 3 kursy, 56 obozów i 1142 harcerzy.

Statystyka Hufca Gostyńskiego. Hufiec Gostyński obejmuje 7 drużyn, liczących razem 247 harcerzy. 3 drużyny istnieją w Gostyniu i po jednej w Poniecu, Borku i Piaskach. Komendantem Hufca jest pfm. Latosiński.

III. drużyna gimnazjalna urządziła w Gostyniu wystawę przeciwalkoholową oraz zorganizowała cykl wykładów z tej dziedziny, które wygłosili starsi harcerze.

16-tka Poznańska urządziła kurs na sprawność przewodnika po Poznaniu. Kierownikiem kursu był hm. Poplewski. Wykłady wygłaszali: Szcz. Piechocki, pfm. Jankowski, hm. Lang. Uczestniczyło w kursie 30 harcerzy. Oprócz wykładów odbyło 5 przechadzek po mieście i okolicach.

III. Hufiec (szkół powszechnych i wdziałowych) realizując w ożywionym tempie nakreślone wytyczne programu pracy. W ubiegłą środę odbyła się odprawa drużynowych o charakterze programowo-metodycznym. Referat hufcowego hm. Zajdy o „Samokształceniu” rozwinął zwięźle i przejrzysto schemat poczynił wychowawczych tak niezbędnych dla tych którzy kierują pracą harcerską. Odprawa zastępowych, która miała miejsce w ubiegłą sobotę pozwoliła zaopatrzyć zastępowego w cały zasób ćwiczeń i gier harcerskich, które można przeprowadzić w harcówce. Ułatwił więc ogromnie zastępowym prowadzenie zbiórek zimowych na harcówce. Zagadnienie to wprowadził uproszony w charakterze instruktora działu wychowawczego p. prof. Łęcki.

Na wtorek bieżący dh. komendant zwołał odprawę bibliotekarzy drużyn III hufca. Referat dał poglądy na wartość czytelnictwa i ujął praktyczne wskazania organizacji i prowadzenie bibliotek drużyn harcerskich. W przyszły wtorek odprawa drużynowych odbędzie się w harcówce druż. im. Jagielly, której to wizytacja będzie uzupełnieniem referatu jaki wygłosił ma dh. przyboczny pfm. Dźwikowski n. t. „Wartość wychowawcza harcowni”.

20. Poznańska druż. im. gen. Sowińskiego zabiega usilnie nad gromadzeniem funduszy na cele drużyny. Komenda, składająca się z trzech podharcistrzów pamiętających jeszcze odległe czasy organizowania się drużyny, wysłała się nad wyszukiwaniem coraz to nowych źródeł dochodowych.

Dział wydawnictw drużyny powiększył nakład pocztówek z życzeniami świąt wielkanocnych o motywie harcerskim. Nakład rozszedł się w całości. Inne ciekawe projekty, które realizuje się w najbliższym czasie, czekają jeszcze na szczegółowe opracowanie.

Wieczór bajek organizowany przez Dwudziestkę, zapowiada się ciekawie na najbliższe dwie niedziele. Prócz przeżyci wyświeili się bowiem ładną humoreską filmową.

Program wypełni piękna bajka Konopnickiej pt. „O krasnoludkach i c. sierotce Ma. ysi”, którą wyświeili się w dwóch serjach. Całość obejmuje 120 przeżrocy, tworząc oryginalną serję artystycznych rysunków.

Do uświetnienia „Wieczoru przy kominku”, imprezy dla dorosłych organizowanej dnia 20 bm w Auli przy ul. Działyńskich 4, przyczyni się bezinteresownym udziałem zespół Klubu Mandolinistów „Sempre vivo”, który wystąpi z doborowym programem oraz zastępowych harcerski Zęglarek Błękitnej Trzynastki.

Dwudziestka liczy na poparcie swych sympatyków!

Teatr świetlny „SŁOŃCE”

Dziś, w poniedziałek, dnia 7 marca b. r. dawno oczekiwana premiera: Najpiękniejsza Operetka Filmowa EMERYKA KALMANA

RONNY

W rolach głównych:
KATHE de NAGY
czarująca gwiazda filmowa
MARC DANTZER
ulubieniec kobiet.

☛ **Ostatnia nowość największych ekranów europejskich!** ☛
Najpiękniejsze kobiety! Najpiękniejsze piosenki!
Kolosalny przepych wystawy! Cudowna muzyka!
Czaruca opowieść o miłości i szczęściu!
Melodje z „RONNY” nuci już Paryż, Berlin, Londyn — nucić będzie cały Poznań!
„Słońce” dla wszystkich!!! **Wszyscy do „Słońca”!!!**
Pw 11 4334-10.3

Handel żydowski a fryzjerstwo

Z Ostrowa otrzymujemy następującą korespondencję:

Fryzjerstwo mieszkające w promieniu kilkunastu kilometrów od Kalisza, nawiedzone jest w ostatnim czasie przez naturczywe żydostwo, dostawców „artykułów kosmetycznych i przyborów fryzjerskich”. Specjalnością tych „uczciwych” kupców są artykuły gumowe, „oryginalne” żyłki, brzytwy i kwiatowa woda kolońska. Zwłaszcza wyrób wody kwiatowej daje wiele do myślenia, jest bowiem zawsze kolorowa, silnie perfumowana i „tańska”. (!) od wody czystszy naszych poznańskich dostawców. Wytrawny jednak nos odrazu spostrzeże, że woda ta została preparowana z okowity skażonej, tem samym demaskując „zalety” tej konkurencyjnej wody. Na powyższe zwracam uwagę zainteresowanym Panom Kolegom z tem, że klient obsłużony wspomnianą wodą, ulec może różnym chorobom skórnyom, nieraz bardzo skomplikowanym.

W podobny sposób dostarcza się nam także brzytwy „Schulz Special”, „Arsa” i t. p. Towar ten jest najczęściej przemycany z szkodą dla skarbu państwa, nas zaś naraża na konfiskatę tegoż w razie wykrycia takich „legalnych” interesów.

Czas aby władze skarbowe zajęły się tymi „fabrykantami” i „przemysłowcami”, którzy pewnie świadectw przemysłowych nie wykupują, jak również nie uiszczają podatków, związanych z tym „handlem”. Rachunków przecież nie wystawia się, tem samym nie uiszczą się opłat stemplowych. Przesyłki dostarcza się autobusami, nierazdo za zaliczeniem, płatnem do rąk szoferów wzgl. posłańców z szkodą pocztą. Należałoby przeprowadzić lustrację u zainteresowanych „producentów” łódzskich i kaliskich.

Największą bodaj bolączką jest to, że znaleźli się fryzjerzy, którzy nie szanując własnej godności, bez poczucia obowiązku obywatelskiego i chrześcijańskiego, pertraktują z takimi „kupcami” na szkodę państwa, klienta i uczciwego, rodzimego kupiectwa. Koledzy, zwróćcie z tej drogi zawniasz! Fryzjer.

Komuniści przy robocie

Bawiąca od paru tygodni w Genewie delegacja sowiecka jako najlepszą rekoimję przeciw wojnie głosi „powszechne i zupełne rozbrojenie”, jednocześnie zaś współwyznawcy Radka i Litwinowa we wszystkich krajach pilnie pracują nad przygotowaniem powszechnej wojny domowej. Oto kilka szczegółów z ostatniej doby:

We Francji, w Mecu, wykryto wielką aferę szpiegowską na rzecz Sowietów w Paryżu na dzień 4. z. m. przygotowany „czerwony dzień” wywołał krwawe starcia. W Niemczech, wskutek wykrycia na okręcie „Syberja” słynnego komunisty Drenka, trzeba było zarządzić kontrolę statków przybywających z Rosji, tem bardziej, że na jednym z nich znaleziono oficera bolszewickiego, fabrykującego fałszywe paszporty. Z powodu niebezpiecznej działalności w Sztutgarcie musiano zlikwidować miejscowe organizacje komunistyczne. W Rumunji odkryto zorganizowaną przez bolszewików szkołę szpiegowską w Czerniowcach natrafiono na organizację szpiegowską, stojącą w porozumieniu z komunistami Polski i Austrii. W Atenach komuniści wywołali zajęcia przed gmachem ministerstwa sprawiedliwości. W Zurichu i Genewie manifestacje komunistów wywołały krwawe zamieszki. Uodwodniomem zostało że bunt w angielskim więzieniu w Dartmoor przygotowany był przez komunistów. Do tego dochodzą ciągle zamieszki w Hiszpanji. Nawet w Urugwaju rząd zmuszony był dokonać licznych aresztowań, by zapobiec spiskowi komunistycznemu.

W Polsce wreszcie znane są wszystkim ciągle knowania komunistów i wszyscy pamiętamy jeszcze niedawno sprawę oficera sztabu głównego skazanego na śmierć za szpiegostwo na rzecz Sowietów.

Największe nasilenie bezrobocia

Według ostatnio dokonanych obliczeń, Żyrardów pod Warszawą jest miejscowością o największym nasileniu bezrobocia. Wskutek dalszych redukcji w Żyrardow-

Jak winiak t. KANTOROWICZA - Jak koniak t. SAUMON!

SPORT

Cieżka atletyka

Mistrzostwa Pozn. Okr. Związku Atletycznego odbyły się w sobotę i niedzielę, przyczem nie startował jedynie K. A. „Zbyszko”. Walki wykazały podniesienie się poziomu, a szereg zwycięstw odnieśli nowi zawodnicy. Wyniki były następujące:

Podnoszenie ciężarów: kogucia — 1. Matuszewski (Zbyszko - Inowr.) 290 kg., 2. Bodek (St. Sp. Swarzędz), minimum nieosiągnięte; piórkowa: 1. Gnybowski (HCP) 325,5 kg., 2. Kędziora (Szt.) 29,5 kg.; lekka: 1. Torzecki (Szt.) 345,5 kg., 2. Wojciechowski (Sz.) 33,5 kg., 3. Pawiński (Zb. In.) 321,5 kg.; średnia 1. Dopierała (HCP) 330 kg.; półciężka: 1. Sychała (HCP) 373 kg., 2. Grześkowiak i Lemański (nie osiągnięte); ciężka: 1. Grajek (Sokół) 211 kg., 2. Cysz Edw. (HCP) 210,5 kg., który równocześnie pobili rekord Polski w podrzucaniu jednorącz o pół kg. osiągając 75,5 kg. Zespołowo: 1. „H. Cegielski” 9 p., 2. „Szteker” 5 p., 3. „Zbyszko Inowr.” 4 p.

Zapasy: waga kogucia: 1. Grodzki L. (Szt.), 2. Bodek (S. S. S.), 3. Szumiński (H. C. P.); piórkowa: 1. Smół (HCP), 2. Gnybowski (HCP), 3. Nowicki (Szt.); lekka: 1. Wiczorek (Szt.), 2. Sobieraj (Szt.), 3. Rubach (Szt.); półśrednia: 1. Tuszyński (HCP), 2. Gąsowski (S.), 3. Kwoc (S. S. S.); średnia: 1. Łukasiewicz (Szt.), 2. Sychała (HCP), 3. Marjański (Szt.); półciężka: 1. Szymański (HCP), 2. Elsner (HCP); ciężka: 1. Szopny w. o. Zespołowo: 1. HCP 19 p., 2. Szteker 14 p., 3. Stow. Sport. Swarzędz 3 p., 4. Sokół 2 p. Sędzia główny Majcherek, organizacja pod kierunkiem p. Ryfy — dobra. (wz)

Gry sportowe

Dwie porażki mistrza Polski w koszykówce. W sobotę i w niedzielę bawiła w Łodzi drużyna koszykówki męskiej AZS Poznań. W meczu z „Triumfem” akademicy poznańscy przegrali 14:22 (8:18), a w meczu z ŁKS ulegli w stosunku 17:19 (3:9). W drużynie AZS wyróżnili się: Kasprzak i Paluch. W drużynie „Triumfu” — Pilz i Liske, a w „ŁKS” — Załęski i Pegza. AZS grał z trzema rezerwowymi.

Lekka atletyka

Ogólnopolskie zawody Pozn. OZLA w hali nie cieszyły się zbyt licznym udziałem „olimpijczyków” z których startowali tylko Nowak, Trojanowski, Heljasz, a z pań Wajsówna, Breuerówna, i Sikorzanka. Organizacja dobra. Niespodzianką było zwycięstwo Wotkowiaka na 80 m. Adamczak niestety znów w skoku o tyczce był osamotniony. Tilgner pehnał kulą w granicach 14 m, uzyskując dobry wynik. Heljasz natomiast mimo zwycięstwa wypadł słabiej. Publiczności zebrało się ponad 400 osób.

Wyniki techniczne są następujące: 80 m: w pierwszym przedbiegu: 1. Trojanowski 9,6, 2. Wotkowiak (W), 3. Radwański (AZS Poznań); w drugim przedbiegu: 1. Nowak (AZS - Kraków), 2. Stefanowicz (W), 3. Łada (AZS - Warszawa). Finał: 1. Wotkowiak (W) 9,2, 2. Trojanowski, 3. Nowak, 4. Stefanowicz, 800 m.: 1. Pawlak (W) 2,15, (rekord okr. w hali), 2. Pruszkowski (AZS - W-wa), 3. Ciaszczyk (W), 3000 m.: 1. Jakubowski (S) 9:51,4 (rek. okr. hali), 2. Janowski (W), 3. Garnarcz (Pogo - Lwów), 4. Rutkowski (W), 5. Piotkowiak (SMP). Skok w wyż: 1. Banaszewicz (W), 2. Wesper (AZS), 3. Skowroński (W) — wszyscy po 1,65 m. Skok w dal: 1. Gruchalski (AZS) 6,06 (rek. okr. hali), 2. Kruk (W) 5,93 m. Skok o tyczce: Adamczak (W) 3,35 m. Pchnięcie kulą: 1. Heljasz (W) 14,41 m, 2. Tilgner (S) 13,98 m, 3. Drzycimski (S) 12,40 m., 4. Nowak 11,16 m, 5. Grabiński (W) 11,03 m. Panie: 60 m.: 1. Breuerówna (Pogo) - Katowice) 8,1, 2. Sikorzanka (Stadion - Król. Huta), 3. Chudzińska (W), 4. Zandecka (S). Pchnięcie kulą: 1. Jasińska (AZS - Poznań) 11,27, 2. Wajsówna (Sokół - Pabjanice) 10,85. (ig)

Hokej na lodzie

Wyniki z Warszawy. „AZS” senjorzy i „AZS” I 3:0. Bramki strzelił Adamowski 2 i Kowalski — który wrócił już z Ameryki — jedną. „Legja” i „Warszawianka” 3:1 (1:0, 1:1, 1:0). Bramki uzyskali dla „Legji”: Sze-najch dwie i Pasterki jedną.

Wyniki ze Lwowa. „Pogoni” i „Lechia” 1:1 (1:1, 0:0, 0:0). Bramki strzelili Zimmer dla „Pogoni” i Urczak dla „Lechji”.

Narciarstwo

Mistrzostwa Polski. W skokach do kombinacji wyniki były następujące: 1. St. Marusarz nota 332,1 (skoki 46,5, 49,5, 52 mtr.), 2. Łuszczyc (Wista) 310,3 (45, 45, 44,5), 3. Walter Hein (HDW) 301 (41,5, 42,5, 47,5), 4. J. Marusarz (SNTT) 293,7 (44, 41,5, 47), 5. Lo rek Eugeniusz 279,3 (40, 37, 40,5), 6. Braet (HDW) 276,5 (36, 37,5, 41,5). Mistrzostwo Polski w kombinacji zdobył St. Marusarz S. N. T. T.) 642,6 pkt., 2. Łuszczyc 633,5 p., 3. J. Marusarz 632,74 p., 4. Górski (Wista) 623,3 p., 5. Gawlikowski 616,10, 6. Braett 602,5 p.

Ostatni dzień mistrzostw Polski odbył się przy pięknej pogodzie i bardzo dobrych warunkach śnieżnych. Konkurs otwarty przyniósł bardzo dobre wyniki: tytuł mistrza zdobył efektownymi skokami dochodzącymi do 70 metrów Stanisław Marusarz (który poza konkursem uzyskał nawet 72 metry, przy lekkim podparciu się). Poszczególne rezultaty były następujące: 1. St. Marusarz nota 343,50, skoki 60 i pół, 61 i pół i 62, 2. Łuszczyc (Wista) 326,5, — 52, 58 i 60 m., 3. Gasienica - Marcinowski (S. N. T. T.) 309,5 — 53 i pół, 58 i 55 i pół m., 4. Braett (HDW) 302,10 — 53 i pół, 51 i 51 i pół m., 5. Jan Marusarz (SNTT) 293,30 — 49

i pół, 52 i pół i 53 m., 6. Gajduszek (Bielsko) 288,30 — 50 i pół, 51 i 49 m., 7. Górski (Wista), 8. Sitarz (Wista), 9. Lankosz (KTNL Lwów), 10. Kosdraen.

Wszelshłowińskie zawody sokołe zorganizowane w Czechosłowacji w Szczyrbskim Pleso przyniosły ładne sukcesy polskiej ekspedycji sokołej. Brońca Polankowa zwyciężyła w biegu zjazdowym (2,6 km. w 2 m.), oraz w biegu płaskim na 8 km. w czasie 25:27. 2. Letkova (Cz) 28:02, 3. Pluchova (Cz) 29:23. 4. Lorencówna (Polska), 5. Twardówna (Polska). W biegu zjazdowym druhow: 1. Feinstauer (Cz) w czasie 5:45, Rudolf Bujak (Polska) zajął dalsze miejsce w czasie 6:49.

W biegu na 18 km. w kl. III trzy pierwsze miejsca zajęli Polacy a mianowicie: Nowacki 1:22,16, 2. Mrawca 1:24,53, 3. Szczerba 1:26,32; w kl. II Polacy byli dopiero na 15 i 23 miejscu. Piętnastym był Stopka a na 23 Macieja.

Pięściarstwo

Międzyklubowe zawody „Sokala” w hali „ośrodka” przyniosły następujące wyniki: waga papierowa — Walkowiak (B.) zwyciężył Szmudę (S), kogucia — Jarecki (W) pokonał przez k. o. w drugim starciu Bączka (B.), piórkowa — Tomiak (S) pokonał Tomaszewskiego (B), lekka — Dankowski (S) remisował z Wasiewiczem (W), półśrednia — Urbaniak (S) przegrał do Matuszewskiego (W), Pierard (S) wygrał przez k. o. w drugim starciu z Przybylskim (B.). Publiczności zebrało się około 200 osób.

Półfinały mistrzostw okr. brandenburskiego w Berlinie przyniosły następujące wyniki (podajemy według kolejności wag): Ball (Mak) pokonał Staengraebnera (Hermes), Moehl (Heros) zwyciężył Taubensee (Sparta), obaj na pkt.; Pullwitt (Heros) uległ w I st. przez k. o. Arenzowi; Baechler (Heros) wygrał na pkt. ze Schwarzem? Guben (zwycięzca Forlańskiego I) Campe (Pol) pokonał Berensmeiera (Oberspre), Bruch (Sparta) zwyciężył Batetista (Mak), Sens (Pol) pokonał Witta (Har), przyczem wszyscy zwyciężyli na pkt. W ciężkiej Ramke (Westen) w pierwszym starciu padła dwukrotnie na deski do 9 jednak powalił w drugim kole swego przeciwnika Mortona (Tennis - Borussia) przez k. o.

Piłkarska

„Warta” (ligowa) i „Stella” Gniezno 4:2 (3:0). Gra nieciekawa. Wybitna przewaga gości. Bramki uzyskali dla nich Muszyński samobójczą, Scherfke dwie oraz Nowacki jedną. Dla „Stelli” — Zamiar i Fudziński. „Sokół” (Jezyce) i „Warta” III 5:2 (2:1). „HCP” i „Polonia” 7:2 (1:0). Mecz odbył się w Lesznie i przyniósł zasłużone zwycięstwo gościom nad nieco osłabionym składem gospodarzy. Bramki strzelili dla zwycięzców Narozny i Nowak po dwie, oraz Nowacki, Lange i Kaczmarek.

„Warta” Ib i „Olimpia” 3:2 (1:1). Wynik nie odpowiada przebiegowi meczu. o racjonalnym przeprowadzeniu którego nie było mowy, ze względu na zupełnie rozmo-kle i błotniste boisko. To też zamiast gry mieliśmy jeno haotyczną kopanie, ciągle wybieranie piłki z błota. Bramki uzyskali dla „Warty” — Różycki, Prusiński i Śmi-glak III, dla „Olimpii” — Lis II. Ta ostatnia wystąpiła w mocno osłabionym składzie.

„Sparta” i „Unja” 4:3 (2:1). Nieznaczne zwycięstwo „Sparty” która technicznie lepiej grała i miała widoczną przewagę nad bardzo ambitną „Unją”.

Wyniki z Warszawy: „Warszawianka” i „Legja” 1:0. Jedyną bramkę uzyskał dla zwycięzców Jung. — „Polonia” i „Marty-mont” 10:0 (5:0). Bramki zdobyli dla „Polonji” (miała ona zupełną przewagę) Malik cztery, Ogrodziński trzy, Łanko dwie i O-laszek jedną.

Wyniki ze Śląska: „Słowian” Katowice i „Śląsk” Siemianowice 4:1 (2:1); „IFC” Katowice i „Wawel” Nowawies 4:3 (1:1); nie-zasłużone zwycięstwo dawnej drużyny ligowej; „20” Bogucice i „Reichsbahnsport-verein” Gliwice 5:1.

Wyniki z Krakowa, „Cracovia” i „Róż-dzień - Szopienice” 8:2. Zupełna przewaga gospodarzy dla których bramki strzelił: Ptak i Zieliński — po dwie, Kempański, Szumiec, Lasota i Marjan — po jednej. Punkty dla pokonanych zdobyli Plebiski i Wiśniowski, — „Garbarnia” i „Pol. K. S.” 4:2 (3:1). Bramki uzyskali dla zwycięzców Pazurek — trzy i Riesner jedną, dla gości Klimas i Żurek. — „Wista” i „Zwierzynie-ski” 7:3 (3:1). Punkty uzyskali dla „Wisły” Kisieliński, „Artur” i Lubowiecki po dwie, oraz Stefaniński jedną, a dla pokonanych Dudek trzy.

We Lwowie utworzyła się okręgowa liga piłkarska do której weszli: „Ukraina”, „Hasmonea”, „Lechia”, „Old Boje” (do tej drużyny należą m. in byli gracze „Pogoni” Garbiel i Baczk), „Polonia” Przemysł, „Pogoń” Stryj i „Revera” Stanisławów.

W spotkaniu międzypaństwowym w Lipsku Niemcy pokonali wobec kilkadziesiątu tysięcy widzów Szwajcarze 2:0 (1:0) O-bie bramki strzelił słynny Hoffmann, jedną z karnego, a drugą z 30 metrów.

Tennis

W turnieju w Mentonie Tloczyński w spotkaniu z Merlin uległ nadspodziewanie łatwo 0:6, 0:6; w grze mieszanej Tloczyński z Jędrzejowską przegrali do pary francusko - czeskiej Adamoff i R. Menzel 2:6, 5:7; w grze pojedynczej pań Jędrzejowska uległa mistrzyni Francji Mathieu 3:6, 1:6.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

W dniu 5 marca, o godz. 12,15 zmarła po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najukochańsza siostra i ciocia, ś. p.

Marja z Winiewiczów Kręglewska

Sodalis Marianus.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 9 marca b. r. o godz. 16-tej z kaplicy św. Józefa na cmentarz św. Marcjński przy ul. Bukowskiej. Msza św. żałobna za duszę śp. Zmarłej odbędzie się w środę, 9. b. m., o godz. 9-tej rano w kościele św. Marcjana.

Pw 11 438-10,10

Poznań. Bydgoszcz.

Osobnych wiadomości nie wysyła się.

W ciężkim smutku pograżona rodzina.



W dniu 5 marca b. r. rozstał się z tym światem, wskutek nieszczęśliwego wypadku, nasz kilkoletni nieodżałowany współpracownik i kolega, ś. p.

Wacław Nowak

W Zmarłym straciliśmy gorliwego i sumiennego współpracownika i zacnego kolegę. Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 9 marca b. r., o godz. 4,30 z domu żałoby w Swarzędzu.

R. Barcikowski S. A.
Zarząd i Personel.

dw 2976

Przewielebnemu Duchowieństwu, Panu Dowódcy Okręgu Korpusu, Komendzie Placu, Panu Prof. Dr. Rungemu, Magistratowi Stołecznego Miasta Poznania, Dyrekcji i Personelowi Rzeźni Miejskiej, Zarządowi Dyrekcji i Personelowi Ogrodu Zoologicznego, Dyrekcji Ogrodów Miejskich, Siostrze Miłosierdzia Zakładu św. Józefa, Poznańskiemu Oddziałowi Zrzeszeń Weterynaryjnych Rzeczypospolitej Polskiej, Panom Oficerom Lekarom Weterynaryjnym, Panom Podoficerom Służby Weterynaryjnej Garnizonu Poznańskiego, Radzie Nadzorczej i Zarządowi Spółdzielni Gospodarczej Lekarzy Weterynaryjnych, wszystkim Krewnym Przyjaciółom, Kolegom i Znajomym za wszelkie dowody współczucia i oddanie ostatniej przysługi naszemu drogiemu ojcu, ś. p.

Dr. Józefowi Starkowskiemu
gen. bryg. w st. sp.

składają serdecznie

zw 13 709

Bóg zapłać!

Córka i syn.



Dnia 5 b. m. wieczorem zasnęła w Bogu, po długich, ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza żona, nasza najtroskliwsza matka, ś. p.

Stefanja z Herwichów Lisonowa

w 55 roku życia. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 8 b. m., o godz. 15 z kostnicy św. Józefa na cmentarz Farny, o czym donosi

zw 13716 w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Msza św. odprawi się w środę, 9 b. m., o godz. 8 w kościele Farnym.

Osobnych zawiadomień się nie wysyła.

Zakład Pogrzebowy Bol. Jaskiewicz, Poznań, Klasztorna 9, tel. 2539.



Dnia 5 marca 1932 r. zmarł ś. p.

Leopold Pokorski

Naczelnik Sądu Grodzkiego w Śremie, major rezerwy Wojsk Polskich.

Straciliśmy w Nim kochanego i dobrego Kolegę, wiernego Przyjaciela, urzędnicy sumiennego Przełożonego o ojcowskim sercu, który szczerą i życzliwą współpracą oraz szlachetnością serca, niezwykłą subtelnością i prawością charakteru oraz bystrością umysłu zjednął Sobie należną Mu cześć.

Niechaj ziemia ojczysta, którą tak mocno kochał, lekką Mu będzie.

Sędziowie, Notariusze, Adwokaci, Aplikanci, Urzędnicy
Sądu Grodzkiego i Więzienia Sądowego w Śremie.

zw 13704

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 8 marca 1932 r., o godzinie 14,30 z domu żałoby w Śremie, przy ulicy Poznańskiej. Msza św. za duszę Zmarłego odprawi się w środę, dnia 9 marca 1932 r., o godzinie 7,30 w kościele Farnym.



W niedzielę, 6 marca 1932 r. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., moja najukochańsza i najdroższa żona, nasza kochana córka, synowa, bratowa, szwagierka i kuzynka, ś. p.

z Włodarczyków

Weronika Michałowiczowa

Pogrzeb odbędzie się w środę, 9. b. m., o godz. 4-tej po południu, z domu żałoby, plac Kościelny 2 na cmentarz parafialny.

dw 2979

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż i rodzina.

Pleszew, Bydgoszcz, Gniezno, Ostrzeszów, Ruda Śląska.



W piątek, 4 marca 1932 r., o godz. 20,15 zasnęła w Bogu, po krótkich, lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., moja najdroższa i nigdy niezapomniana żona, nasza kochana synowa, bratowa, szwagierka, siostrzenica i kuzynka, ś. p.

z Jandów

Jadwiga Cichocka

przeżywszy lat 28. Pogrzeb odbędzie się we wtorek, 8. b. m., o godzinie 4,30 z kostnicy cmentarza jeżyckiego, o czym donoszą

dw 2978

w nieutulonym smutku pogrążeni
mąż i rodzina.

Luboń, Poznań, Kamionna, Ostrzeszów, Bydgoszcz.
Zakład Pogrzebowy „Ceremonial”. Towarowa 25. Tel. 3180.

Dnia 5 marca 1932 r. o godz. 2,30 w nocy zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, nasza najdroższa matczka, teściowa i babka ś. p.

Józefa Hübnerowa
z domu Prywińska.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 8 b. m., o godz. 4,30 po południu z kostnicy cmentarza św. marcińskiego w Górczynie, o czym donosi

stroskana
rodzina Jankowiaków.
Poznań, Sew. Mielżyńskiego 3. zw 13706

Tapety Linoleum Ceraty

kupuje się
bardzo korzystnie
przy ul. Pocztowej 31

w firmie

Zb. Waligórski
tylko naprzeciw poczty.

dw 2903

Dywan perski

wielkości 2,35 x 3,25 mtr.
korzystnie do sprzedania.
Blizsze informacje

ulica św. Marcin 13,
mieszkanie nr. 5.
T w 890

W sobotę, dnia 5 marca r. b., o godz. 8,30 rano zasnął w Bogu, po dłuższych, cierpliwie znoszonych cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. w 20 roku życia, nasz najukochańszy, jedyny, troskliwy, nigdy niezapomniany syn, najdroższy brat, ukochany wnuk, siostrzeniec, bratanek, wujek i kuzyn, ś. p.

Stanisław Bernard Raczyński

sekretarz adwokacki.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 8 marca 1932 r., o godzinie 5-tej po południu z Zakładu SS. Miłosierdzia w Górczynie, ul. Sielska 13, na cmentarz górczyński, o czym zawiadamiają

w ciężkim smutku pogrążeni
rodzice, siostra i rodzina.

Dojazd do ul. Sielskiej tramwaj Górczyn, linja 4. zw 13715

Poznań, Wronki, Gostyń, 5 marca 1932 r.

Niniejszem podaję do wiadomości, że z dniem dzisiejszym otwarty został przy ul. 27 Grudnia 16

ZAKŁAD ELEKTROTECHNICZNY

połączony ze sprzedażą przyborów elektrot. pod firmą

H. CZERNIAK

Dziękując za dotychczasowe poparcie i darzenie nas swym zaufaniem, przyrzekamy nadal obsłużyć fachowo i zadowolić najwybredniejszy gust Szan. Klienteli.

Tel. 55-11

Z poważaniem
H. CZERNIAK.

dw 2977

Postanowieniem Pana Min. Sprawiedliwości z dnia 13. 1. 1932 zamianowany zostałem

notariuszem.

Koźmin,
tel. 38.

Stanisław Radkowski,
adwokat i notariusz.

Pw 11 432-54.52

SERV ELKA
W jakości, dobroci
i przyjemnym smaku
niezastąpione

SKŁAD FABRYCZNY: W. GĄSIOROWSKI POZNAŃ ŚW. MARCIN 13
TELEFON 35-22
zw 13717

Do odstąpienia w Toruniu

gabinet lekarski

dla Wenerologa i Dermatologa, całkowicie urządzony, z ubikacjami lekarskimi ewentl. z całym mieszkaniem. Informacji udziela

Dr. Meysner, Smukała pod Bydgoszczą
Telefon Bydgoszcz 15-76. zw 13712

DOM

dochodowy ze składami kupię w Poznaniu, śródmieściu z wolnym 4 pok. mieszkaniem w cenie około 80 tys., wpłaty połowa. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zw 13710

Okazja.

Tylko dla poważnych kapitalistów do oddania ewentl. wydzierżawienia wspaniała willa, 14 pokoi w centrum miasta. Obejrzeć można pomiędzy 12—13-tą, Noskowskiego 1 przy parku Moniuszki. Zgłoszenia tylko piśmienne z wykluczeniem pośredników. Oferty Kurjer Pozn. zw 13720

Poszukiwany

młody pracownik kupiecki

o pierwszorzędnym ogólnym wykształceniu oraz dłuższej praktyce zawodowej, biegły w polskiej jak również w niemieckiej korespondencji. Dla pilnego i starannego okazja zdobycia dobrej i stałej posady. Warunek: Znajomość stenografii oraz pisanie na maszynie. Wyczerpujące oferty z fotografią i odpisami świadectw do Kurjera Poznańskiego pod zw 13699

Podziękowanie.

Wszystkim którzy brali udział w pogrzebie ś. p.

Walerjana Leszczyńskiego

i za złożone wieńca, składamy na tej drodze najserdeczniejsze

Bóg zapłać!

Dzieci i wnuki.

zw 13705

Kupię

MOTOR

gazowy lub benzynowy
o sile 2—3 KM.

W. CZAJKA, Kościan.

zw 13719

Znajomym i Sympatykom uprzejmie donoszę, że z dniem 8 marca, otwieram po gruntownej renowacji

LOKAL RESTAURACYJNY

przy ul. Wielkiej 19.

Ceny najniższe! Sprzedaż butelkowa! Wyborowe zakąski!

Z najgłębszym poważaniem
Stanisław Gorzyński właśc.

rw 4801

KINO RENAISSANCE

ul. Kantata 89.
Dziś dawno niewidziany król sensacyjnych filmów
EDDIE POLLO
w filmie p. t.
"Zagadkowy zamach"
Uwaga! Pierwszy raz w Poznaniu.
Pw 11 436-10.9

Niemiec zagraniczny

w wieku 24 lat. pragnie dla studiów na okres 1/2-1 roku udzielać bezpłatnie języka niemieckiego w wytwornej polskiej rodzinie. Jako równoważność bezpłatny pobyt z sytuacją w rodzinie. Właściciele ziemscy mają pierwszeństwo. Łaskawe oferty pod „WK 315” do skrytki pocztowej 240, Katowice. Tw 895

Doroczne Walne Zgromadzenie

członków

Związku Pracodawców

na obszar Województwa Poznańskiego Tow. Zap.

w Poznaniu

odbędzie się we wtorek, dnia 22 marca 1932 r. o godzinie 5-tej po południu w sali Cechu Budowniczych Poznańskich „Strzecha” w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 23, dom ogrodowy, I. ptr.

Porządek obrad:

- Zagajenie.
- Zatwierdzenie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia.
- Sprawozdanie roczne z czynności Związku.
- Sprawozdanie kasowe za okres od 1. 1. 1931 r. do 31. 12. 1931 r. i udzielenie pokwitowania Zarządowi.
- Wybór nowego Zarządu i rewizorów kasowych.
- Wnioski Zarządu i wnioski członków, wniesione w myśl § 11-go statutu.
- Wolne głosy i zakończenie.

Za Zarząd:
(-) Edward Pawłowski
prezes.

Uwaga: Członkowie Związku s., uprawnieni do przejścia sprawozdania kasowego, wyciągu z biura Związku od dnia 8 marca 1932 r. do dnia 22 marca 1932 r. w godzinach urzędowych, t. j. od godziny 8.30 do 3.30.
Pw 11 429-9 131

METALE:

Blachy prety, rury, druty miedziane, mosiężne, tembakowe, a umińlowe, ołowiane i inne. Blachy białe angielskie.

Ołów — cyna i inne surowce.

Szmerglowe wyroby NAXOS-UNION:
tarcze — pilniki — papiery — płotno — proszki — osetki

„POLTHAP“

Polskie Towarzystwo Techniczne dla Handlu i Przemysłu Sp. z ogr. odpow.

WARSAWA, ul. Pańska 83, dom własny
Telefony: 330-65, 695-77 i 209-27.

Farby — pedzle

emalie, lakiery, pokasty, znane ze najtaniej Jaroszyk Chwaliszewo 24.
zd 38 872

Budowa maszyn elektrycznych

Silniki — Prądnie — Przetworniki
Tablice rozdzielcze — Sieci elektryczne
Kompletne elektrownie

Własne biuro w Dolech
Czwartek tel. 17-67
Katowice tel. 27-49
Kraków tel. 130-49
Łódź tel. 141-63
Lwów tel. 48-68
Poznań tel. 77-85
Warszawa tel. 090-16

Przedstawicielstwa
Wilno tel. 6-64
Lublin tel. 9-62

Wyrób krajowy
Bezstrudni przemyślowi

TOCZNIACZANKA

nr 9 029

Rządzący gospodarczego

w wieku lat 41, z 16-letnią praktyką w majątkach intensywnie zagospodarowanych, energicznego i dzielnego rolnika, który traci obecną posesję wskutek wydzierżawienia majątku, mogą sumiennie polecić.

zw 13 671

Stanisław Żółtowski, Kadzewo, p. Śrem.

Fabryka śrub poszukuje zaraz wykwalifikowanego kierownika ruchu

Warunki: 4-miesięczna praca bez wynagrodzenia, dalsze 2 miesiące próbnie, wymagane obywatelstwo polskie, znajomość języka polskiego i niemieckiego w słowie i piśmie. Zgłoszenia z dokładnym życiorysem, podaniem referencji, niezwróconymi odpisami świadectw, podaniem żadanego wynagrodzenia skierować pod zw 13 713 do Kurjera Pozn.

Dnia 16 marca 1932 o godz. 18-tej odbędzie się w sali Domu Rzemieślniczego, Waly Zygm Augusta 15, I piętro, drzwi nr. 27.

WALNE ZGROMADZENIE

członków Banku Spółdzielczego Urzędników Polskich Sp. z o. o. w Poznaniu z następującym porządkiem dziennym:

- Zagajenie
- Sprawozdanie Zarządu, Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej za rok bilansowy 1931.
- Zatwierdzenie bilansu za rok 1931 i udzielenie pokwitowania wadżom Spółdzielni
- Odpisanie straty za rok 1931 z funduszu zasobowego.
- Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań jakie Spółdzielnia może zaciągać.
- Wybór 5 członków Rady Nadzorczej (1 na rok 4 na 3 lata)
- Wolne głosy i zakończenie.

Bilans jest wyciągnięty do wglądu członków w lokalu Banku w godzinach urzędowych.
W Poznaniu, dnia 7 marca 1932 r.
zw 13 718

Prezes Rady Nadzorczej
Seweryn Kryzan.

OGŁOSZENIE

W sprawie zapobiegawczej do majątku firmy Adam Mrozikiewicz, Hurtownia towarów krótkich w Poznaniu, ul. Nowa 11a, wyznaczamy za pozwoleniem Sądu, po myśli art. 43, 44 i 45 Kod. o zapobieganiu upadłości, dodatkowy termin do ustalenia listy wierzycieli na dzień

15 marca 1932 r., godzinie 11 rano,

w lokalu powyższej firmy.

Wzywa się wszystkich posiadaczy weksli wystawionych, akceptowanych indosawanych, lub poręczonych przez powyższą firmę, by najdalej do dnia powyższego terminu zgłosili swoje pretensje z tytułu powyższych weksli przy ich dołączeniu u podpisanych nadzorców.
rw 4 797

Uzupełniona lista wierzycieli wyłożona będzie w Sądzie Grodzkim w Poznaniu, pokój 29 od dnia 25 marca b. r.

Od daty wyłożenia listy w Sądzie, mogą wierzyciele zaskazywać w terminie siedmiodniowym postawienia nadzorców co do wciągnięcia lub odmowy wciągnięcia wierzycielskości do wymienio- nego Sądu, który spór ostatecznie rozstrzyga.

Poznań, dnia 5 marca 1932

Antoni Orłowski Tadeusz Szmyt II
nadzorca sądowi.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W środę, 9 3 1932 r., godz. 11-tej Piekary 20/21 sprzedam publicznie najwięcej dającym:

maszynę drukarską Bauera I Record, maszynę do krajania papieru i do pisania.
nw 9 048

W. Trzeciak, kom. sąd. Poznań, ul. Młyńska 3, tel. 51 13.

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-cmowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1311
i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Na ogłoszenia szyfrowane

w których podano „Zgłoszenia” lub „Oferty Kurjer Poznański nr.” należy zgłaszać się piśmiennie, osobno na każde ogłoszenie — nigdy zbiorowo na kilka w jednym liście. Oferty należy adresować do nas. W dolnym lewym narożniku koperty czy pocztówki dopisać wyraźnie numer ogłoszenia, byśmy wiedzieli bez otwierania listu, komu wręczyć ofertę. Oto wzor:

Kurjer Poznański

Poznań,

zdw 57 675

św. Marcin 70

Przestrzegamy przed dołączaniem do ofert oryginalnych dokumentów, świadectw itp., gdyż wydawnictwo nasze nie odpowiada za ich zaginięcie, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta posiadamy i wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowego) tylko wówczas, jeśli w ogłoszeniu powiedziano „Wiadomość” lub „Adres wskaże Kurjer Poznański nr.”.

Administracja.

Okazyjnie

przedam meski półokój nowy solidny styl nowoczesny taniu ul. Wielka 18 mieszk. 15. Jagodziński.
z 315

Sprzedam

dom piętrowy korzystnie. Cena 7 000 z wolnym mieszkaniem. Rogoźno, ul. Wielka Szkoła 374.
zdw 35 622

1,75

garnitur na umywalnie polecają Siostry Drangoszwówne. Aleje Marcinkowskiego 3 naprzeciw Poczty.
zdw 33 936

Sprzedam

wózek dziecięcy modny, gramofon. Graniczna 11, mieszkanie 16.
zdw 35 598

Kanapa

staroświecka, dwa fotele szafa, pierzyna i inne, ceny niskie. — Adres Kurjer Poznański.
zdw 35 602

Limuzynę

małą mało używaną sprzedam korzystnie byle spieszenie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 662

Radio

3 lamp. z akumulatorem i głośnikiem cena 30 zł. Łąkowa 21, parter.
zdw 35 659

Mleko pełno-tłuste

wysoko pasteuryzowane ma do oddania dla sklepów i t. d. we większych ilościach i z dostawą Mleczarnia Swarzędz.
zdw 35 656

Skład

tow. kol. i delik. nowo urządzony narożnik 2 pokojami sprzedam. Pradzińskiego 13.
zdw 35 644

W Inowrocławiu

jest do nabycia w najbliższym położeniu miasta blisko solanek willa składająca się z 15 pokoi, 2 łazienek z umeblowaniem 8 pokoj nadająca się na pierwszorzędny pensjonat. Łaskawe zgłoszenia reflektantów uprasza się do Kurjera Poznańskiego nr. 9193

Gdynia - Hallerowo

Plac nadmorski sprzedam okazjnie. — Warszawa. Kredytowa 10 - 5.
nw 9 200

Piekarnię w Poznaniu

w myśl przepisów dobrze urządzona z powodów rodzinnych sprzedam najchętniej zamienie na jedną w powiatowym mieście. Na zapytania tylko pisemnie. Udzielę wyjaśnień Józef Onyszkiwicz. Poznań, Piekary 2.
zdw 35 701

Nie kupuj mebli

zanim zwiędzisz Centrale mebli Swarzędz, gdyż tam najniższe ceny.
Pw 925 6-45, 68

Buldog

szczeniak 40.— Wierzbicice 28, mieszkanie 1.
zdw 35 889

Rzeźnicze maszyny

warsztatowe sprzedam Oferty Kurjer Poznański zdw 35 892

Skład

kolonjalny z towar-m lub bez. Pokój i przedpokój sprzedam. — Adres Kurjer Pozn zdw 35 900

Nowości Włosenne

ostatniej mody już nadeszły Odrzyżmi wybór materiałów na suknie, płaszczki i kostiumy oraz materiały na ubrania i płaszcze meskie polecam po cenach rekordowo niskich. Przy gotówce udzielam 10% rabatu. Proszę korzystać z okazji! W. Groszkiewicz. Poznań, ul. Wrocławska 3 tuż przy Starym Rynku, Hurtownie, detalicznie.
Telefon 22-55. Pw 11 291-9.78

Sypialnia

dobrze utrzymana oraz inne meble tania Kozłowski Szewska 15.
zdw 35 704

Wytwórnice

bezkonkurencyjnego artykułu za 1 000 złotych Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 712

3 kule

kręgle (gnajakowe) prawie nowe tania sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 717

Samochód

Mathis czterosobowy dobrym stanie tania sprzedam zamienie na motocykl Grottera 3 Informacje portjer.
zdw 35 727

Pianino

koncertowe tania sprzedam. — Woźna 10, podwórze, prawo. IV.
zdw 35 758

Maszyny

ślusarskie — ul. Zydowska 29. prasa ekscentryczna grzyzarka do metali tokarnia do metali wiertarka szlifarka motor elektr. transmisje i przynależności i narzędzia używane — do sprzedania Obejrzeź poniedziałek (7 3. rb.) od 14-18 godz. Wtorek od 9-13. 16-18. Oferty do kanc. adw. H. Kwiczali ul. Fredry 1.
Pw 11 437-10.6

Skład

kolonjalny zaprowadzony z mięszkanem sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 34 778

Kapelusze

włosowe filcowe Hückla polca po najtańszych cenach A. Pietrzykowski, Wielka 8.
Pw 11 428-9.81

Sprzedam

skład kolonjalny z masłem przylegiem pokojem z powodu choroby. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 876

Jadalnię

debową bogato rzeźbioną bardzo tania. Stolarnia Bukowska 5.
zdw 35 887

Domek

pół morgi ogrodu sprzedam 6 700. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 929

Autobus

Chevrolet 16 osób w dobrym stanie za gotówkę sprzedam. Wskaże Kurjer Poznański zdw 35 908

Futro

prawdziwe świstaki okazyjnie sprzedam. 400 zł. Pawełek Ratajczaka 14.
zdw 35 883

Szklanki szlifowane Kieliszki szlifowane Najlepsza porcelana

Noże widelce łyżki — Calkowicie wyprawy tania tylko wprost w Hurtowni Porcelany Wroniecka 24 podwórze.
zdw 35 880

Maszyny do szycia

nowe i okazyjne. Kromczyński. Poznań. Marcinkowskiego 5.
zdw 34 937.8

Sypialnie

sprzedaje najkorzystniej Stolarnia. Rybaki 15.
nw 8837.8

Tylko

14 dni Ponoczo, rekawiczki, skarpetki, krawaty detalicznie. Ceny hurtowe „Atlantic”. Wrocławska 15. I. ptr. Wskazane półeczki i skarpetki 15 procent rabatu.
dł 2991-2

Restauracja - kawiarnia

centrum Poznania. dobrze posperująca. pa na koncercja z powodu wyjazdu sprzedam tania. Adres Kurjer Pozn. zdw 35 719

Dwie morgi

ziemi pod Poznaniem sprzedam tania. Wpłaty 6,500 reszta hipoteka. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 801

Skład

kolonjalny z towarem masłem, 2 pokoje kuchnia zaraz sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 35 805

1 SPRZEDAŻE

50 parcel budowlanych

w Gnieźnie ul. Witkowska 72 m² 400-1 250 cena 1.95-2.95 w tem jedna parcela 3 275 m² zabudowaniem fabrycznym lub przebudowę sprzeda właściciel. B. Bogajewski fabryka mebli. Gniezno ul. Tumska 3, tel. 495 nw 9 133

Materiały

na ubrania i piaszce meskie na kostiumy i piaszce damskie oraz materiały wojskowe w doskonałych gatunkach, po cenach ściśle fabrycznych, nabyć można w składzie fabryki sukna Karol Janowski i Syn, Bielsko. — Oddział w Poznaniu: Plac Wolności 2, I. piętro. telefon 56 62.
zdw 32 217

Kanarki

śpiewaki oraz samiczki do legu sprzedaje tania A. Zandeki. Aleje Marcinkowskiego 28. zd 35 535

Ogród

pod wille na Jezycach 2 500 m² pięknie położony, ozdobny warzywo szparagi owoce przystanek tramwajowy w pobliżu na sprzedaż. Zgłoszenia „Par”. Aleje Marcinkowskiego 11 pod nr. 9.14 zdw 35 906

Blurko,

stół 5-kratny, krzesła, wszystko jedowe sprzedam Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 592

Planina

używane w dobrym stanie sprzedam do korzystnie W. Jähne, Fabryka Fortepianów, Gwarna 10.
zdw 35 468

Okazja

Na sprzedaż antyki, empire salon, bronz, dywany perskie, obrazy malarzy polsk ch. Zgłoszenia ul. Gwarna 11, III. prawo od godz. 15 do 17.
zdw 35 294

Parcele

od 50 groszy za mk w kredyt budowlany 6%. Kościński, Czartoria 1.
Pw 10 614-2.32

Majątek

650 morg blisko Poznania, b. dobra ziemia, najwyższa kultura, wprost od właściciela na sprzedaż. Cena 225 000 zł w czem długoterminowa pożyczka hipoteczna 60 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 34 948

Aparat

fotograficzny 12x18 mahoniowy, podwojny anastigmat compur — sprzedam tania jak nowy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 33 929

Majątek

ziemski ca. 800 morg dobrej ziemi, budynki masywne dom mieszkalny 11 pokoi inwentarz żywy i martwy kompletny sprzedam po 350 zł za morgę wpłaty 120 tys. zł. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer Poznański zdw 34 784

Restauracja

dobrze zaprowadzona, obrót roczny ponad 100 000 ze względu na zmianę branży korzystnie do oddania. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 721

Sprzedam

wózek dla chorego prawie nowy. Cena przystępna. Wiadomość — Romana Szymańskiego 3, m. 6.
zdw 34 946

Pończochy taniej jak w Łodzi

Bemberga oryginalne 2.35; 2.65; prima Bemberg 3.25; złoty Bemberg 3.50; strzałka 2.75; 3.25; macco 0.85; skarpety meskie Wigonjowe 0.25; nicianki 0.35; Chmiczanka 0.75; nowosć prima 1.35. Proszę korzystać z prawdziwie okazjnych cen dotychczas jeszcze niebywałych. Tylko Warszawskim Składzie Fabrycznym. Jadwiga Podbielska Wielkie Garbary 40, naprzeciw Woźnej.
zdw 35 708

Skład
artykułów piśmiennych, galan-
taryjnych oddam Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 35 815

Sprzedam
lampy elektryczne (mosiężne)
z żarówką najmniejszej kon-
strukcji nadające się do per-
wodnych lokali względnie do
salonów Złozzenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 35 631

Egzystencja
kolonialne hurtownia - mniejsza
głównie sprzedam. Oferty Ku-
rjer Poznański zdw 35 910

Lisów
ciemnych wybór. Wierz-
bicyce 13 - 3. zdw 35 918

Motocykl
400 cm w bardzo dobrym stanie.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 871

Skład
cukierników przy głównej ulicy
Poznańska wydzierżawie półowe
lub przyjmie odpowiedni towar
także w kom. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 835

Restauracja-Jadłodajnia
zadająca się dla rzeźnika lub han-
dla w dobrym miejscu ko-
municacji. Adres wskazuje
Kurjer Poznański zdw 35 828

Samochód
osobowy "Chevrolet" limuzyna.
nowe nowe. tamto sprzedam -
tęto (Wilko). Ułańska 16. -
Słoneczyski.

Resztówka
400 mórg powiat mościński. Re-
stauracja wielkopolska, pałac w
Poznańsku przy jeziorze. Ce-
na 150 000 lub zamienie na dom
w Poznaniu Jan Poszyński. Mo-
ściszko. Plac Wolności Nr. 6.
zdk 35 807

Kamienica
wraz z drugim nowym budyn-
kiem mieszkalnym w Rynku
wielkopolskim mieszcząca dwa skła-
dy z zabudowaniem roczny do-
chód 3 000 zł. natychmiast na
sprzedaż. Cena 25 000 zł wplaty
półowe. Złozzenia do Kurjera
Poznańskiego zdw 35 811

Skład
kolonialny z 4 pokojowym mie-
szkaniem sprzedam z powodu wy-
jazdu Marszałka Pocha 25.
zdw 35 837

5 KUPNA

Kupię
wille w Poznaniu blisko tramwa-
jów. wplacie do 20 000 zł. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 323.

Dom
ze składem i 2 mieszkaniami przy
głównej ulicy sprzedam natych-
miast na 6 000 zł. - W. Grocki.
Wróblew. ul. Wodna 6. zdw 35 513

Kupuje
brzytany, złoto, srebro i placy
najwyższe, ceny Bijoux D'Occa-
sion R. Pataczyńska 2.
Pw 10 586 4 186

Kupię
gospodarstwo do 150 mórg z do-
bra ziemią i budynkami najchę-
tniej od Niemca. Agencji wyklucze-
ni. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 625

Kupię
gitare kontrabas. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 599

Fotograficzny
aparat kupię. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 653

Filmowy
aparat do zdjęć na normalną taśmę
lekki, nowszej konstrukcji z
taśmami kupię okazynie Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 646

Kupię
za gotówkę maszyny do pisania
używane lecz w dobrym stanie.
Cena i marka z piśmem podać
Kurjer Poznański zdw 35 633

Pianino
kupię. Cene. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 757

Wilkę
na Sołcu wział, okolicy, pola-
conej tramwajem, o 2 lub 3 po-
mieszkaniach kupię za wplatę
10 000 zł. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 35 768

Gospodarstwo
25-30 mórg, tylko dobra ziemia
budynki blisko miasta i stacji.
kupię zaraz przy wplatę do
10 000. Pośrednicy wykluczeni. -
Złozzenia do Orodównika
zdw 35 690/91

Do pisania
maszynę w dobrym stanie, nie-
czcza kupię. Oferty do Kurjera
Poznańskiego zdw 35 696

Szafę
biurową używaną lub nową ku-
pię. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 879

Żetony
kompletne (budlekiem) kupię. -
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 853

Sztuciec
głównie nakrycie kupię. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 852

Platformę
dobra na 80 cent. Złozzenia z
cena Kurjer Poznański
zdw 35 914

Kupię
włose emajlowana, używana w
dobrym stanie, szerokość 70 cm.
Oferty Kurjer Poznański zdw 35 831

Zegarek
branzoletka Oferty Kurjer Pozn.
zdw 35 806

Aptekę
kupię dysponuje większą gotów-
ką Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 907

Piekarni
celem dzierżawy poszukuje. -
Oferty Kurjer Poznański zdw 35 782

Futro
męskie długie, tegą figurę, oka-
zyjnie kupię. Oferty cena Ku-
rjer Poznański zdw 35 784

Plater
kupię okazynie w dobrym stanie
kawiarniano-restauracyjny, wię-
kszą lub mniejszą ilość expreso do
kawy większe. Lipowa 1 Gru-
dziaź. Bażański. zdw 35 808

Kupię
maszynę damską z okragłem cze-
łkiem. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 35 838

6 KAMIENICE

Kupię
kamienicę nowszą bliżej centrum
przy wplacie narazie 40 000. -
Oferty od gospodarza Kurjer Po-
znański zdw 35 600

Mamy
kolikunastu reflektantów na kup-
no domów z kapitałami od 15 -
120 000 zł. Oferty - Bank Wła-
ścicieli Niemcewicz. Piekary 1
zdw 35 754

Kamienicę
komfortowa przynęcał ulicy.
dochód 12 000 - 110 000. wplaty
60 000. Kudliński, Niegołewskich
10 a. zdw 35 926

Willę
większą ogro-lem kupię gotówką.
Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 778

Willę
nowowbudowaną balkonem
dochód 1500. wolnym mieszkaniem.
morza ogrodu 21 000 wplaty
10 000 spręda Nowak Poznań
Kramarska 15 telefon 16-89.
zdw 35 829

Kamienica
centrum wolnym mieszkaniem do-
chód roczny 5 400, cena 36 000.
wplaty 15 000. Półwiejska 18 mie-
szkanie 19 zdw 35 830

7 PIENIADZ

Udziałowicę
udziałowiczyń 2 500 złotych po-
życzkiana do fabrykacji. Pensja
300 zł oraz oważy udział w zys-
kach. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 654

1200
kto wypożyczy. Za procent dam
ładny pokój w śródmieściu. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 679

Pożyczki
2 500-25 000 poszukuje na I hipo-
teke domu na prowincji. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 715

6-7 000
na I. hipotekę poszukuje na nie-
ruchomość w Poznaniu. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 849

Pracę
stałą dam kto pożywy 2 000. -
Złozzenia Kurjer Poznański
zdw 35 862

3 000
poszukuje na hipotekę nierucho-
mości wartości 70 000. Złozzenia
Kurjer Poznański zdw 35 861

8 000 zł
wypożycze na I. hipotekę kamie-
nicy w Poznaniu lub kupię hipo-
teke. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 870

20 - 25 000
poszukuje na I. hipotekę domu.
wartości 130 000 zł. Procent wed-
ług umowy. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 894

25 - 30 tys.
pożyczki I hipotekę na mój bu-
dynek wartości 120 tysięcy we
większym mieście pow. poznań-
skie poszukuje. Złozzenia Kurjer
Poznański zdw 35 810

10 - 13 tysięcy
poszukuje pożyczki na I. hipo-
teke gospodarstwa 83 morgi pszen-
nej z ziemi. Złozzenia do Kurjera
Poznańskiego pod 35 814

8 DO WYNAJĘCIA

Cztery
pokoje kuchnia w willi po lekarzu
ogród owocowy światło elektrycz-
ne ogrzewanie zaraz wydzierżaw-
nie 130 złotych miesięcznie. Ja-
siewiczakowa. Zabikowo. pod Pozna-
niem. zdw 35 594

Mieszkanie
5 pokojowe na Jeźcach. gospo-
darz. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 917

Mieszkanie
6 pokojowe od 1. 4. 32. wynajmę.
św. Marcina 37. zdw 35 730

Czteropokojowe
mieszkanie odda gospodarz. -
Czynsz miesięczny. - Górczyn.
Knapowskiego 23. zdw 35 755

Mieszkanie
komfortowe. 5 pokoi. plac Świe-
tokrzyski. oddam za zgodą gospo-
darza. Oferty do Kurjera Pozn.
zdw 35 773

Pięciopokojowe
trzy-pokojowe, dwupokojowe czte-
ropokojowe. Mrocakowski. Zyo-
dowska 1. zdw 4793

Dwupokojowe
kuchnia i pokój kuchnia za
dzierżawę miesięczną. Łazarz. 6.
Informacje Łukaszczyca. zdw 35 761
mieszkanie 14.

Dwupokojowe
front. pierwsze piętro. czynsz
miesięczny już wolne. Obejrzed
wtorek 10-11. Łukaszczyca 24.
zdw 35 745

Pokój, kuchnia
dzierżawa 40 Warunek: kupno
nowej szafy i zwrot kosztów in-
stalacji gazowej razem 257 zł.
Dolina Wilda 21. Gospodarz.
zdw 35 789

Pokój
kuchnia 65 miesięcznie. rok zgro-
ry. front Wilda, zaraz. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 693

Trzypokojowe
komfortowe i jednopokojowe od-
dam, dzierżawa zgóry. Solacz -
Malopolska 12 parter.
zdw 35 887

Mieszkanie
4 pokojowe kuchnią komf. blisko
Starego Rynku z meblami tanio
oddam. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 848

Mieszkanie
4 pokojowe od gospodarza Jeźce
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 915

Oddam
mieszkanie meblami 4 pokoje ku-
chnia łażenka pokój dla dziew-
czyny. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 913

3 pokojowe
obszerne słoneczne komfortowe
mieszkanie do wynajęcia od wła-
ściciela. Ul Bukowska narożnik
Szamotulskiej 47 zdw 35 925

2 nokoje
kuchnia ogród. pokój próżny. -
Bluszczowa 4. zdw 35 905

Już wolne mieszkanie
6 pokojowe bardzo ładne z wszel-
kim komfortem wprost od gospo-
darza zaraz do wynajęcia. Złoz-
zenia Kraszewskiego 11. u gos-
podarza. zdw 35 877

Mieszkanie
komfortowe 4 pokojowe willa z
cra-tem zaraz do wynajęcia. Za-
czynszem miesięcznym. Złozze-
nia Dabrowskiego 151 m. 5.
zdw 35 875

Wytwórnię
cukierników. Stroma 27. m. 1.
zdw 35 767

Ubikacje
przemysłowe na biura składowe.
Wozna 18. zdw 35 766

Pokój
i kuchnię z meblami małżeństwu
lub osobie samotnej początek
Jeźce. zgoda gospodarza. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 771

9 SZUKA MIESZK

Wyższy
urzędnik poszukuje 2-3 pokojo-
wego mieszkania najchętniej Je-
źce. Złozzenia Kurjer Poznań-
ski zdw 35 239

Poszukuję
4-5 pokojowego mieszkania naj-
chętniej w centrum. Zaplace
dzierżawę zgóry. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 824

Poszukuję
4-5 pokojowego mieszkania z
komfortem. Oferty Kurjer Po-
znański zdw 34 463

Emeryt
poszukuje 3 pokojowego mieszka-
nia zaraz wprost od gospodarza.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 601

Mieszkania
5-6 pokojowego z centralnym o-
grzewaniem poszukuje na Soła-
czu. Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 677

Skład
z pokojem albo jeden bardzo
wielki pokój lub 2 pokoje z oso-
bnym wygodnym wejściem z ko-
rytarza. parter lub I. piętro. za-
raz na biuro. Złozzenia Kurjer
Poznański zdw 35 694

Pokoju
ewentl. pokoju z kuchnią za mie-
sieczną dzierżawę poszukuje. -
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 928

Poszukuje
2 pokoi z kuchnią i 4 kwietnia
czynsz zgóry Oferty Kurjer Po-
znański zdw 35 901

4-5
pokojowego za miesięczną dzier-
żawę w centrum. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 873

Urzędnik
państwowy poszukuje 2-3 pokoi
wprost od gospodarza podaniem
czynszu. Oferty Kurjer Poznań-
ski zdw 35 779

Inżynier
poszukuje administracji domów
za mieszkanie. Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 792

2-3
pokoje. także na przedmieściu.
Oferty do Kurjera Poznańskiego
zdw 35 830

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Zamienie
pokój przedpokój, kuchnia wygo-
dy I. piętro centrum na takie
same przy spokojnej ulicy w bli-
skości centrum Oferty Kurjer
Poznański zdw 35 710

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
duży, słoneczny, elektryczność z
utrzymaniem - 1 osoba 155 zł
2 osoby 250 zł. od 15. 3. Wyp. an-
skiego 10. m. 7. zdw 34 970

Pokój
dla 2 panów blisko dworca i po-
czy, telefon do dyspozycji wolny
Gasiorowskich 10 drugie piętro,
na prawo. zdw 35 054

Dwa
wspólne, ładne centrum, Babiń-
skiego 7. m 1 zdw 35 305

Pokój
umeblowany utrzymaniem bez -
wynajmę Konopnickiej 15 I.
zdw 35 625

Dwem
panom od 15 lub zaraz. Szkoła
9 m. 10. zdw 35 613

Dwuosobowy
Jeden. Wypiańskiego 18 - 6.
zdw 35 658

Jednoosobowy
zaraz wolny. Plac Nowomiejski 5.
dom ogrodowy III. wejście. m.
31. zdw 35 650

Pokój
Malkowska. Czesława 17 a. par-
ter. zdw 35 643

Pokój
elektryczność 15 tamże obiady
za korepetycje. Maleckiego 27 m.
6. zdw 35 667

Ciepły
miły. Maleckiego 10 m. 4.
zdw 35 734

Pokój
Ogrodowa 2 I. prawo. zdw 35 740

Śródmieście
pokój czysty, elektryczność, intel-
igentnej osobie do wynajęcia -
Waly Jagiełły 18 I. prawo.
zdw 35 728

Waly Zygmunta
Starego 6. m. 9. pokój utrzyma-
niem. zdw 35 631

Dwa
pokoje łącznie użycie kuchni
elektryczność. telefon. Wielkie
Garbary 18. mieszkanie 11.
zdw 35 685

Pokój
niekrepujący, ogrzany elektrycz-
ność, łażenka, jedno - dwuoso-
bowy. Wypiańskiego 12. mie-
szkanie 7 zdw 35 688

Dwuosobowy
Wierzbicice 39 a m. 10.
zdw 35 693

Pokój
umeblowany bez pościeli z wszel-
kimi wygodami do wynajęcia. -
Kraszewskiego 9 m. 7
zdw 35 699

Pokój
dla inteligencji od 1. 4. 3 Maia 7.
mieszkanie 10. zdw 35 706

Dwuosobowy
(elektryczność). Piekary 9. m. 2
zdw 35 720

Pokój
Strzelecka 28 a. parter. lewo.
zdw 35 774

Pokój
ewentualnie małżeństwu zaraz.
Kopernika 4 mieszkanie 7.
zdw 35 772

Niekrepujący
słoneczny. 3 Maia 5 m. 13.
zdw 35 911

Pokój
Wodna 13. I. podwórza.
zdw 35 859

Pokój
dwuosobowy. Sniadeckich 17. m.
11. zdw 35 922

Parterowy
duży umeblowany Wierzbicice
13. zdw 35 920

Paniom
panienkom pokój użycie kuch-
ni zupełnie tanio. Wolnica 45.
I lewo. zdw 35 869

Pokój
frontowy elektryczność. Łakowa
7 a m. 13. zdw 35 923

Pokój
z utrzymaniem lub bez od 15. 3.
dla 2 gimnazjastek studentek na-
uczycielek lub 2 studentów gim-
nazjastów biurałistów od 3-6.
Pocztowa 15 m. 3. zdw 35 906

Tanio
utrzymaniem, użyciem forte-
piano. Plac Bernardyński 1 mie-
szkanie 5. zdw 35 855

Niekrepujący
użyciem kuchni. Stary Rynek
41. m. 3. zdw 35 783

Dwuosobowy
wynajmę. Matejki 60. parter. le-
wo. zdw 35 785

Dwuosobowy
Młynska 12 a. m. 6. zdw 35 788

Pokój
telefon, utrzymaniem. Rataje-
cka 20. m. 9. zdw 35 834

Pokój
próżny lub częściowo umeblowany
od 15. 3. wolny. Masztalarska 8.
m. 9. zdw 35 802

Komfortowo

umeblowany pokój centrum nie-
wyczej I. ptr. telefon łażenka.
ewentualnie na pied 4 terze dla
pani poszukiwane Oferty Kurjer
Poznański zdpw 35 617

Pokoju
z niekrepującym wejściem poszu-
kuje od 15 marca. Oferty cena
Kurjer Poznański zdw 35 610

Poszukuje
pokoju dwuosobowego dzielnicy
Wielkich Garbar. Złozzenia Ku-
rjer Poznański zdw 35 607

Próżnego
pokoju poszukuje nauczycielka
gimnazjalna muzykalna za ko-
morne lub pomoc w nauce. Złoz-
zenia Kurjer Poznański
zdw 35 664

Dwóch
pokoi poszukuje śródmieściu na
wykwintny salon mój Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 732

Szuka
pokoju telefonem umeblowanego
na lokal handlowy centrum za-
raz. Warunki niekrepujące wej-
ście parter lub I. piętro Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 742

Pokoju
umeblowanego poszukuje bez-
dzielne małżeństwo 15 3 Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 682

Pokoju
poszukuje pan na 20 własną po-
ścielą. Złozzenia Kurjer Pozn.
zdw 35 714

Poszukuję
skromnego pokoju umeblowane-
go najchętniej wspólnego. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 752

Próżny
na laboratorium elektryczność. -
Cena do Kurjera Poznańskiego
zdw 35 850

Śródmieściu
na parterze lub piętrze poszukuje
marszałka skromnego pokoju.
Oferty Kurjer Poznański
zdw 35 786

2
pokoje łącznie lub oddzielne za-
raz w centrum. I. piętro wygo-
dy. na gabinecie leczniczy. Oferty
Kurjer Poznański zdw 35 827

13 LOKALE

Biurowe
ubikacje 3 pokoje parter w gór-
nej części miasta nadające się
dla adwokata lub t. p. wydzier-
żawie gospodarz Złozzenia do biu-
ra ogłoszeń "Par" Aleje Marcini-
kowskiego 11 pod nr 9.77.
zdw 35 007

Większe ubikacje
w centrum Poznania, na biura-
szkole, atelier, pensjonat, etc. do
wynajęcia Oferty Kurjer Pozn.
zdw 35 436

Lokal handlowy
(skład) obszerne parter, piętro.
przy Starym Rynku do wynajęcia
od zaraz Złozzenia Coffa Aleje
Marciniakows

24 NAUKA

Angielka
wyucza gruntownie, tanio. Ratajczaka 11 a. mieszkanie 117. wejście 8. zdw 34 359

Angielskiego
francuskiego, włoskiego udziela tania osoba wykształcona rutynowana Strzelecka 31 podwórko, wprost II. prawo. zdw 35 624

Książkowość
stenografia polska, niemiecka w kółkach i oddzielnie. Kromczyńska. Ogrodowa 16 II. zdw 35 626

Pan
poszukuje konwersacji polskiej. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 606

Studentka
udziela korepetycji. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 642

Łaciny
u dobrej sily do matury poszukuje. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 711

Doktorat
i całkowite studia akademickie we wszystkich dziedzinach wiedzy. Po ukończeniu studjów dyplom uniwersytecki — International Academic Office. Boite postale Nr. 524 Bruxelles (Centre) Belgia. dw 2975

Kursy
stenografii, pisanie na maszynie rocznym 3 marca Kanaka 1. II. pietro. zdw 30 621

Kursy
stenografii, pisanie maszyną, księgowości Tyran. Zaworskiej Strzelecka 83 (Plac Świątkrzyński) zdw 30 527

25 MUZYKA

Trio dancinowe
dobrze zgrane potrzebne od 1 kwietnia 1932 Oferty podaniem warunków fotografia referencjami: Hotel Europejski Ostrów (Wielkopolska). dw 2 922

Pianino
krzyżowe „Quand” do wynajęcia Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 899

Pianino
nieodrogo wydzierżawie. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 791

Kino „Corso”
Ślad na śnieżnej pustyni. zdw 35 763

Kino „Orzeł”
św. Marcin 18 Lokomotywa Lon Chaney. zdw 35 749

Kino „Muza”
Pocha 23. Łazarz. Z dymem pożarów zdw 35 903

26 ROZRYWKA

Kino „Corso”
Ślad na śnieżnej pustyni. zdw 35 763

Kino „Orzeł”
św. Marcin 18 Lokomotywa Lon Chaney. zdw 35 749

Kino „Muza”
Pocha 23. Łazarz. Z dymem pożarów zdw 35 903

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 stów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cen drobnych.

Pani
z lepszego domu, przystojna. 27 lat. poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Da 100—150 zł kaucji. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 35 507

Urządnik
gospodarczy, kawaler. lat 39. z gwarancją, przyjmie posadę urzędniczą lub pisaną. Wynagrodzenie obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 509

Wychowawczyni
dzieci (freblanka) poszukuje jakiegokolwiek posady. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 35 004

Biuralistka
znająca dobrze żurnal amerykański pisze na maszynie przyjmie posadę za mniejszym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 109

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Rok 1914”.
Aurora: „Ken Maynard i Parada Zachodu”.
Corso: „Ślad na śnieżnej pustyni”.
Corso: „Triumf Cowboya i Lwie Serce”.
Metropolis: „Romanse cygańskie”.
Muza: „Z dymem pożarów”.
Nowości: „Chrystus”.
Odeon: „Sen o miłości”.
Orzeł: „Lokomotywa”.
Renaissance: „Zagadkowy Zamach”.
Roxy: „Mistrz świata”.
Słońce: „Ronny”.
Sfinks: „Navy Blues (Marynarz szuka miłości)”.
Tęcza: „Porucznik Armand”.
Wilsona: „Poganiń”.

500 zł
złoży kaucji rutynowana ekspedjentka szuka posady konfekcji, biawaty towary krótkie Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 024

Wolontariusz
fryzjerski przyjmie posadę. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 082

Maszynistka
początkująca i znająca stenografię szuka posady Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 561

Magister
farmacji w czwartym półroczu władający polskim i niemieckim poszukuje posady w Poznaniu lub Poznańskiem Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 394

Posługi
poszukuje 3 razy w tygodniu. — Oferty Kurjer Poznański zdw 35 613 4

Gospodyni
kucharka starsza dobre gotowanie uczywa szuka posady M. Pawlak Stary Zieleń pow. W. (Pomorz) zdw 35 611 2

Szukam
posady jako woźnica lub pielęgniarz koni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 708

Sto złotych
dam i więcej za wyrobienie dobrej, stałej posady księżkowskiej, biawaty, osoba energiczna, znająca wszechstronna książkowość. Sołectwo itp. praca, zajmuję się również zarządzeniem domu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 812

Wychowawczyni
z kilkoletnią praktyką pierwszorzędne referencje szuka posady do niemowlęcia od kwietnia lub później. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 683

Szukam
posady jako stróż nocny lub podwórzowy Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 709

Gospodyni - kucharka
samodzielna szuka posady w lepszym domu gdzie pokojowa. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 716

Pracznka
szuka prania dzienne 4 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 725

Panienka
z prowincji, z lepszej rodziny poszukuje posady do dzieci i iżejszych prac domowych. — Oferty Kurjer Poznański zdw 35 756

Były
burmistrz, inwalida wojenny, przymie za skromnym wynagrodzeniem posadę biurową, sprawy wandykacyjne, podatkowe, procesowe księgowość zna dobrze. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 770

Pielęgniarka rutynowana
3 letnia praktyka w szpitalu miejskim z dobrymi referencjami z powodu likwidacji szpitala — przyjmie posadę od 1 kwietnia rb. Miejscowość obojętne. Uprasza się o podanie warunków. Adresy kierować: Agencja Kurjera Poznańskiego St. Sosnowski Pyszyński „Pielęgniarka” n/w 9203

Cieście
drzew owocowych przy willach i ogrodkach działkowych wykonuje fachowo i tanio. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 612

Student
filozofii poszukuje posady najchętniej nauczyciela domowego, miejscowość obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 652

Dziewczyna
z dobrą świadectwami poszukuje posady do wszystkiego od 15 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 619

Sierota
szuka posady do wszystkiego cojakolwiek gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 35 592

Nauczycielka
gimnazjalna obce języki muzyka szuka pracy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 663

Wdowa
lat 39 poszukuje posady do dzieci lub z gotowaniem Oferty Kurjer Poznański zdw 35 661

Lakiernik
malarz szuka jakiegokolwiek pracy za wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 678

Dziewczyna
poszukuje posady z samodzielnym gotowaniem do wszystkiego z długoletnią świadectwami zaraz lub 15. Miejscowość obojętne Oferty Kurjer Poznański zdw 35 729

Kasjerka
pierwszorzędna siła — biegła w księgowości i korespondencji jak najlepiej polecona — szuka zaraz posady na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 647

Blacharz
i szofer poszukuje p. ady. Oferty Kurjer Poznański rw 4 758

Architekt, dypl. inż. politechniki gdańskiej
z czteroletnią praktyką w budownictwie nadziemnym, przemysłowym i żelbetonem poszukuje posady. Zgłoszenia sub „Architekt i. p. g.” do Kurjera Poznańskiego rw 4772

Dziewczyna
rzetelna uczywa dobrem gotowaniem dobre świadczenia poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 649

Sierota
poszukuje posady do wszelkich prac domowych z praniem zaraz Oferty Kurjer Poznański zdw 35 655

Dziewczyna
gotowaniem do wszystkiego 15. 3. lub 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 735

Panienki
do dzieci szyciem poszukuje zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 009

Sierota
poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 886

Wypychacz
1000 lub dam 500 za posadę. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 858

Dziewczyna
z samodzielnym gotowaniem do bremi świadczeniami poszukuje posady od 15. lub 1. 4. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 854

Uczywa
dziewczyna poszukuje posady na cały dzień Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 845

Posługi
poszukuję dwa razy w tygodniu. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 843

Pracznka
uczywa poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 842

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego Stroma 7 u p. Jaracz. zdw 35 841

Służąca
uczywa z dobrem gotowaniem z długoletnią świadectwami poszukuje posady zaraz lub 15. — Oferty Kurjer Poznański zdw 35 733

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 736

Dziewczyna
szyciem poszukuje posady do dzieci lub wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 35 743

Cukiernik
poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 744

Pracznka
poszukuje prania lub sprzątania. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 747

Dziewczyna
z lepszą rodziną poszukuje posady od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 680

Panna
wiek średni, szuka posady służącej lub i. pokojowej. Długoletnia praktyka. Zna doskonale gospodarstwo domowe. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 684

Biuralistka
pisze na maszynie, władając również językiem niemieckim poszukuje posady za mniejszym wynagrodzeniem posady Chętnie również w składzie może być czynna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 35 110

Zarządczyni - gospodyni
inteligentna nawskroś uczywa znająca wykwinna kuchnie oraz wszystko w zakresie gospodarstwa wchodzące posiadająca długoletnie świadczenia szuka posady zaraz lub później Oferty Kurjer Poznański zdw 34 766

Ekspedjentka
rzeźniczka z 3 letnią praktyką poszukuje posady. Helena Bertholdówna Smigiel ul. Matejki 10 zdw 34 804

Kierownik cegielni
żonaty 6 letnia samodzielną praktyką znający się dokładnie na wyrobach cegielnianych poszukuje posady za małym wynagrodzeniem Oferty Kurjer Poznański zdw 32 027

Szofer
może objąć funkcje stangreta z 4 letnią praktyką w jednym miejscu pierwszorzędne świadectwo z dobrem poleceniem Oferty Kurjer Poznański zdw 35 863

Dziewczyna
z prowincji poszukuje posady bez gotowania za skromnym wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 864

Poszukuje
posługi na cały dzień w dzielnicy Łazarza Oferty Kurjer Poznański zdw 35 924

Dziewczyna
starsza uczywa i skromna poszukuje posady do wszelkiej pracy z gotowaniem od 15 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 904

Ślusarz
narzędziowy obojętne wszelkimi pracami tokarskimi poszukuje jakiegokolwiek zajęcia ewentualnie kaucja. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 896

Pracznka
szuka prania tanio. Półwiejska 35 m. 6. zdw 35 893

Starsza
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego zaraz lub 15. miejscowość obojętne. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 888

Panienka
uczywa pracownia poszukuje jakiegokolwiek posady do wszystkiego zaraz lub 15 Oferty Kurjer Poznański zdw 35 884

Ogrodnik
samotny i akuratywny poleca się do wszystkich prac wchodzących w zakres ogrodnictwa, wykonanie sumienne i akuratyne. Zgłoszenia Jan Siebert ogrodnik Przemysłowa 37 m. 12 zdw 35 882

Kucharka
gotowaniem do wszystkiego. Wymaganie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 769

Długoletni
przedstawiciel branży cukierków i czekolady, z klientelą poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia poważnych firm upraszam do Kurjera Poznańskiego zdw 35 765

Urządnik gospodarczy
kawaler lat 30 z praktyką w mańkach buraczano - hodowlanych znając doskonale swój zawód ostatnio na osobnym folwarku poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański pod zdw 35 777

Dziewczyna
z dobrem świadczeniami poszukuje posady zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 776

Dziewczyna
do lekkich prac domowych lub do dzieci z dobrą świadectwami szuka posady od 15 zł. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 35 787

Posługaczka
szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdw 35 793

Mleczarz - serowar
z dobrą świadectwami, poleceniami, kilkoletnią praktyką szkołą mleczarską poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 824

Relnik
zawodowy kawaler, lat 31, energiczny uczywa, 10 letnią praktyką dobry organizator pracy hodowca inwentarza poszukuje posady pisarza najchętniej urzędniczą, gospodarstwo pod dyspozycję lub samodzielnie. — Świadczenia bardzo dobre. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 795

Dziewczyna
nawskroś uczywa, skromna poszukuje posady w stancji za posługę. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 797

Poszukuje
posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 798

Pracznka
poszukuje prania. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 804

Sierota
nawskroś uczywa do wszystkiego poszukuje posady 15 marca. Proszę o łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 35 799

Pracznka
sumienna czysta poszukuje prania poza domem. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 341

Uczywa
pracznka poszukuje prania lub sprzątania. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 364

Pracznka
działa, uczywa szuka prania 4 zł. dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 365

Bona
przychodnia znająca robotki. Język polski, niemiecki z dobrą referencjami poszukuje posady od 1. 4. Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 316

Osoba
prowadząc dom samodzielnie, poszukuje posady do samotni osoby w miesiące lub na mańtek Oferty Kurjer Pozn. zdw 35 355

Krawcowa
domowa, pierwszorzędna. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 474

Polecam
uczyna, rzetelna dziewczyna jako posługę. Dolina 8 m. 7. zdw 35 487

Służąca
do wszystkiego z gotowaniem szuka posady zaraz lub od 15 marca. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 031

Gospoia
znająca gospodarstwo domowe, gotowanie, zaprawy ogrodzie — wynagrodzenie skromne. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 537

Piekarz
poszukuje pracy dam kaucji 800 zł. u właściciela. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 405 6

28 WOLNE MIEJSKA

Zdolne
domokrężna na artykuły damskie znajduje zajęcia za małą kaucją. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 620

Uczennica
Panienki posiadające zamilowanie do haftu mogą się zgłosić jako uczennice do pracowni roboty kościelnych. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 35 637

Wyrczycielka
młodsza która zna szycie wykwinna kuchnie potrzebna na mańtek. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 633

Urzędniczka
gospodarczego, kawalera od 25 — 40 lat pod dyspozycją od 1. 4. poszukuje się Zgłoszenia tylko piśmienne z kopją świadczeń Zarząd maj. Lagiewnicki w Kobylin zdw 35 624

Dziewczyna
młodsza do prac domowych zaraz 10 zł i wszystko wolne Adres Kurjer Poznański zdw 35 615

Apteka
przyjmie młodą siłę pomocniczą do grubszej pracy. Zgłoszenia z podaniem referencji i warunków do Kurjera Poznańskiego zdw 35 614

Stancje
za posługę (własna pościel). Strzelecka 9 m. 4. zdw 35 595

Szofer
na stałą posadę z kaucją 200—300 potrzebny Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 35 648

Inkasentka
potrzebna Kaucja dwadzieścia złotych Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 35 651

Do otwarcia
rzeźnicztwa poszukuje starszego pomocnika który pożyczycy 1000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 35 676

Praktykant
z ukończoną Szkołą handlową a conajmniej z wykształceniem 6 klas gimn który z zamilowaniem poświeciłby się chciał zawodowo ku piekarnictwu a w szczególności księgarstwu zechce się zgłosić z podaniem warunków. — Stefan Knast Księgarnia skład panieru. Inowrocław. n/w 9194

Chłopca
do posyłek z ukończonym 16 rokiem życia, poszukuje poważną organizacją. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 2 974

Uczennica
na fartuchy i koldry. Zgłoszenia Brzezińska Wierzbicice 5 m 10 zdw 35 722

Kursy handlowe Tadeusza Preissa
w Poznaniu, ul. Franciszka Ratajczaka nr. 29
Nauka rozpoczyna się z początkiem każdego kwartału. Tygodniowo 30 lekcji.
Nowe kursy 2-go kwietnia 1932 roku.
Wpisy o godz. 9—1 i od 3—6. Prospekty na żądanie dw 2 958

Humor zagraniczny



Przedpłata na marzec 1932, za oba wydania razem włącznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4.94, kwartalnie zł 14.82, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 9.00, w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych silną wyleżą, przeszkód i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonej numerów lub odeszkodowania.
W wydaniach wielkowieściowych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru: z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476 i 3524, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr 200 149

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej 100 gr., na stronie drugiej 120 gr., przed wiadomościami potocznie 200 gr. od 1-lamowej miliona porannego przyjmujemy od godz. 18.30 w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; wydania wieczorne „drobne” do godz. 11 większe długie według możności. Drobne ogłoszenia: słowo napisowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem i wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.